



MOVIS

Glasiło Hrvatskih katoličkih misija u Švicarskoj ■ Missionsblatt der Katholischen Kroaten-Missionen in der Schweiz
■ Deceंबर / Prosinac 2025. ■ Godina / Jahrgang 56. ■ Br. / Nr. 4/221

**Ovdje je rođen Isus Krist,
Sin Božji!**

Sretan Božić!

Buon Natale
Frohe Weihnachten
Joyeux Noël



BOŽIĆ - BETLEHEM

→ naslovna slika: Mjesto Isusova rođenja
Foto: Sibylle Lovrić
→ obrada naslovnice: publidesk.ch

Ovaj broj MOVIS-a potpisan
je za tisak 1.12.2025.

! Tekstove za sljedeći
broj MOVIS-a primamo
do 23. veljače 2026.

IZ SADRŽAJA

3 Treća stranica

Uvodnik

4 Tema broja

Božić - Otajstvo Boga koji postaje čovjekom

5-37 Misije

Izvešća iz pastoralnog života u HKM

38 MOVIS-ov intervju

Razgovor s nadbiskupom Pierbattistom
Pizzaballom, latinskim patrijarhom Jeruzalema

41 Međumisijski susret mladih

U Zugu obilježen Dan sjećanja ...

43 Međugorje

Neka vam ovo vrijeme bude vrijeme molitve za mir

44 Crtice iz Domovine

Dani sjećanja na žrtve Domovinskog rata

46 Stranica za malene i mlade

Krenimo na put - Tko je u štalici

47 Crkva u Hrvata

Pismo vjernicima u Švicarskoj

48 Zdravi odgoj

Strahovi kod djece - kako pomoći malim srcima ...

50 Iz kuta jednoga psihijatra

Depresija iz perspektive osobe

52 Naša vjerska i kulturna blaga

Franjevački muzej Kreševo

IMPRESSUM

MOVIS

Glasilo Hrvatskih katoličkih misija u Švicarskoj
Missionsblatt der katholischen Kroaten-
Missionen in der Schweiz

Herausgeber/izdaju:

Kath. Kroaten-Missionen in der Schweiz
Hrvatske katoličke misije u Švicarskoj

Adresse/adresa:

Schlossgasse 32, 8003 Zürich

Telefon: 043 317 96 33

E-Mail: movis@hkm-movis.ch | www.hkm-movis.ch

Bürozeiten / uredovno vrijeme:

utorak, srijeda i petak: 14.00-18.00

Odgovorni urednik / Verantwortlich:

fra Antonio Šakota, antonio.sakota@kathbern.ch

Glavni urednik / Chefredakteur:

fra Iko Skoko, ikoskoko@gmail.com

Uredništvo / Redaktion:

fra Antonio Šakota, fra Iko Skoko, fra Branko Radoš,

fra Miljenko-Mika Stojić i fra Vine Ledušić

LayoutKonzept:

Electronic Publisher Bubalović

E-Mail: publisher@publidesk.ch | www.publidesk.ch

Dobrovoljni prilazi za MOVIS/Spende

MOVIS / Kroaten-Missionen in der Schweiz

Raiffeisenbank - 8001 3431 4863 2

9001 St. Gallen

SWIFT: RAIFCH22xxx

IBAN: CH86 8080 8001 3431 4863 2

MOVIS, Zähringerstrasse 40, 3012 Bern

Druck/tisak:

Vogt-Schild Druck AG, Derendingen

Erscheint vierteljährlich / izlazi 4 puta godišnje

Naklada / Auflage: 12000

EDITORIAL

Er ist Christus, der Herr!

Liebe Leserinnen und Leser von Movis!

Weihnachten steht vor der Tür. Wir gedenken Jesu, der in der Bescheidenheit eines Stalls in Bethlehem in Judäa geboren wurde. Er wurde in einer armen Familie aus Nazareth geboren, die in Bethlehem war, um sich registrieren zu lassen. Wer begrüßte Jesus, Maria und Josef als Erste im Stall von Bethlehem? Es waren die einfachen Hirten, die ihre Herden hüteten. Der Engel sagte zu ihnen: «Fürchtet euch nicht, denn siehe, ich verkünde euch eine große Freude, die dem ganzen Volk zuteilwerden soll: Heute ist euch in der Stadt Davids der Retter geboren; er ist der Christus, der Herr. Und das soll euch als Zeichen dienen: Ihr werdet ein Kind finden, das, in Windeln gewickelt, in einer Krippe liegt» (Lk 2, 10,12). Sie, die Hirten, waren die ersten Zeugen dieses einzigartigen und unwiederholbaren Ereignisses der Geschichte. In dieser Armut offenbarte sich die Herrlichkeit des Himmels. Die Kirche wird nicht müde, die Herrlichkeit dieser Nacht zu besingen: «Die Jungfrau bringt heute den Ewigen zur Welt, und die Erde bietet dem Unzugänglichen eine Höhle. Die Engel und die Hirten preisen ihn und die Weisen nahen sich mit dem Stern, um ihn anzubeten» (KKK 525). Lasst auch uns dem Weg der Hirten und Weisen folgen und Christus anbeten.

Was möchte Jesus, der im Stall von Bethlehem geboren wurde, von uns? Was Jesus seinen Jüngern sagte, gilt auch für uns alle: «Wahrlich, ich sage euch: Wenn ihr nicht umkehrt und werdet wie die Kinder, werdet ihr nicht in das Himmelreich hineinkommen» (Mt 18,3-5). Wir werden klein, wenn wir von Gott geboren werden. Das Geheimnis von Weihnachten erfüllt sich in uns, wenn Christus in uns Gestalt annimmt. Jesus möchte uns mit seiner Göttlichkeit beschenken. Lasst uns dieses Geschenk in tiefer Demut und Dankbarkeit annehmen!

In dieser Weihnachtsausgabe von Movis finden Sie, neben den üblichen Kolonnen unserer Missionen und Korrespondenten, ein Interview mit Erzbischof Pierbattista Pizzaballa, dem Lateinischen Patriarchen von Jerusalem sowie die Weihnachtsbotschaft von P. Jozo Grbeš, dem Provinzial der Franziskanerprovinz Herzegowina, an uns, die wir in diesem wunderschönen Land leben. Anschließend können Sie Berichte von der Gedenkfeier zum 34. Jahrestag des Kriegsleidens in den Städten Vukovar, Škabrnja und Saborsko lesen. Wir geben Ihnen einen Überblick über das Museum des Franziskanerklosters St. Katharina in Kreševo. Ein Besuch ist sehr zu empfehlen. Wir schließen diese Ausgabe mit einem Artikel über den bekannten bosnischen Mönch P. Lujo Zloušić, der sich für die Restaurierung und Wiederbelebung des Marienheiligtums in Olovo einsetzte.

Liebe Brüder und Schwestern, Ihnen allen und Ihren Familienangehörigen, insbesondere den Älteren und Kranken, wünsche ich ein gesegnetes Weihnachtsfest und ein friedvolles und segensreiches Jahr 2026.

P. Iko Skoko, Chefredakteur

NB – Liebe Leserinnen und Leser von Movis! Bitte übermitteln Sie allen Ihren Lieben herzliche Weihnachtsgrüße von uns Missionaren in der Schweiz!



On je Krist, Gospodin!

Dragi čitatelji Movisa!

Pred nama je Božić. Razmišljamo o Isusu koji je rođen u skromnosti betlehemske staje u Judeji. Rođen je u siromašnoj nazaretskoj obitelji dok je bila na popisu stanovništva u Betlehemu. Tko prvi dolazi pozdraviti Isusa, Mariju i Josipa u betlehemske štalice? Prvi dolaze priprosti pastiri koji su bdjeli kod svojih stada. Njima anđeo reče: «Ne bojte se, jer vam, evo naviještam veliku radost koja će dopasti sav narod. Danas vam se u Davidovu gradu rodio Spasitelj. On je Krist, Gospodin! I neka vam ovo služi kao znak: Naći ćete dijete koje, povijeno u pelenice, leži u jaslama» (Lk 2,10,12). Oni, pastiri, prvi su svjedoci toga jedinstvenog i neponovljivog događaja u povijesti. Slava neba se očituje u tom uboštvu. Crkva neprestano pjeva slavu te noći: »Djevica danas rađa Vječitoga; a zemlja Nedostupnome dariva špilju. Anđeli s pastirima slavoslove; a mudraci, predvođeni zvijezdom, dolaze da mu se poklone. Jer kao dijete radi nas rodi se vječni Bog!« (KKK 525) Pođimo i mi putem pastira i mudraca te se poklonimo Kristu.

Što Isus rođeni u betlehemske štalice traži od nas? Ono što je Isus rekao svojim učenicima kaže i svima nama: «Zaista, kažem vam, ako se ne obratite i ne pokažete kao mala djeca, doista nećete ući u kraljevstvo nebesko» (Mt 18,3-5). Postajemo maleni kad se rodimo od Boga. Božićno otajstvo se ispunja u nama kad se Krist u nama «oblikuje». Isus nas želi obdariti svojim božanstvom. Primimo taj dar s velikom poniznošću i zahvalom!

U ovom božićnom broju Movisa, uz redovne rubrike iz naših misija i redovnih dopisnika, imamo razgovor s njegovim blaženstvom nadbiskupom Pierbattistom Pizzaballom, latinskim patrijarhom Jeruzalema i božićno pismo provincijala Hercegovačke franjevačke provincije fra Joz Grbeša upućeno nama koji živimo u ovoj lijepoj državi. Zatim, možete pročitati izvještaje s obilježavanja 34. obljetnice ratnog stradanja grada Vukovara, Škabrnje i Saborskog. Donosimo prikaz muzeja Franjevačkog samostana sv. Katarine u Kreševu. Preporučamo vam da ga posjetite. Završavamo ovaj broj tekstom o poznatom bosanskom fratraru fra Luji Zloušiću, koji se trudio oko obnove i oživljavanja Gospina svetišta u Olovu.

Draga braćo i sestre. Svima Vama i svim članovima vaših obitelji, posebno starijim i bolesnim, želim blagoslovljen Božić i obilje mira i blagoslova u 2026. godini.

fra Iko Skoko, glavni urednik

NB – Dragi čitatelji Movisa!

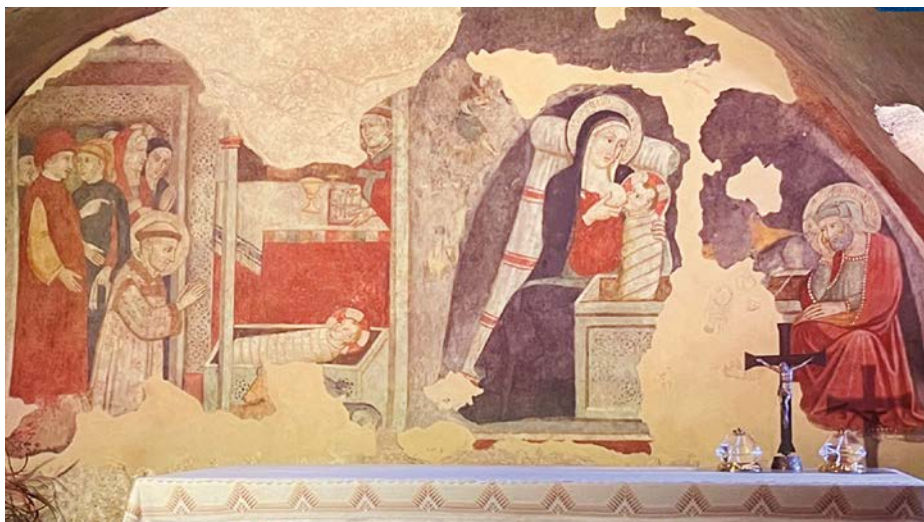
Prenesite svima svojim od nas misionara u Švicarskoj božićne čestitke!



BOŽIĆ – OTAJSTVO BOGA KOJI POSTAJE ČOVJEKOM

Postoje riječi koje su nadvremen-ske. One prežive sva vremena, sve mijene, sva stoljeća i sve društvene su-stave. Razlog tome je vjerojatno u nji-hovoj dubini, vrijednosti i snazi. Tako je to s pjesmama, književnim djelima, povijesnim spisima. Ono što vrijedi, to uvijek ostaje! Tome se ljudi svakog vremena vraćaju. «Pjesma stvorova» Sv. Franje Asiškoga, čiju 800. godišnjicu nastanka slavimo ove godine, svim studentima talijanske književnosti je priznata kao prvi autentični početak talijanske poezije. Franjo je upoznao ljubav i veličinu Božju te mu je stoga stalno pjevao hvale. Najviše se ta zahvalnost očitovala u Božiću, u događaju Silaska, u postajanju običnim, ogr-ničenim, bijednim, a velikim ljudskim bićem. Franjo je snažno volio Božje stvorenje. Njegova nježnost i snaga vidljiva je u prepoznavanju veličine Božjeg rođenja u običnom čovjeku. Stoga je volio Božić, blagdan rođenja Gospodinova.

Razmišljanja o Kristovom životu dovela su Franju do stvaranja prvih jaslaca u Grecciu, u Italiji 1223. godine. Prema prvom životopiscu svetoga Franje, bratu Tomi iz Celana, Franjo je želio «prikazati rođenje toga Djeteta u Betlehemu na takav način da svojim tjelesnim očima možemo vidjeti što je sve pretrpio...!» Božić nam govori kako je čovjek Bogu središte svega stvorenoga. Središnja osoba i smisao Franjina života bijaše utjelovljeni Krist. On ga je susreo. Taj susret ga je promijenio. Od tog susreta Franju zanima samo on! Od njega sve polazi, za njega se sve odriče, u njemu se sve nalazi. Fasciniran je spoznajom kako je Bog postao krhki, slabi čovjek. I tako razumije da je Bogu čovjek najvažniji! Divi se Riječi koja postaje krhkom u čovjeku, slavi Božić više nego bilo koji drugi blagdan. Božić naziva blag-



danom nad blagdanima, pun slatkoće izgovara ime djeteta Isusa. Otajstvo Boga koji postaje čovjekom, Franju je oduševilo. To otajstvo je tako zavolio te je i sam na kraju postao živa slika Krista. Franjo je slijedio Krista, stoga su Franju slijedili mnogi. Oni koji slijede Njega, njih se slijedi! Franjo je vidljivo u život vratio prve jaslce, a danas ih cijeli svijet o Božiću vraća u život.

Ničiji rođendan se ne slavi tako globalno kao Kristov. Franjo nas uči da i mi slijedimo siromašnog Krista, kako bi i s nama ljudi pošli prema istom Kristu. Franjo Asiški je shvatio da život ima u svom središtu osobu koja ljubi. Ova metafizička i kozmička činjenica daje čitavom svemiru značenje, smjer i cilj! Ljubav je upravo smisao stvaranja! Budući da Bog voli, on želi da njegovo stvorenje također bude stvorenje ljubavi. Po franjevačkom svetom teologu Ivanu Duns Scotusu, franjevačka teologija revolucionarno tvrdi kako je utjelovljenje svrha stvaranja. Razlog utjelovljenju nije stoga grijeh, nego ljubav! Krist je remek-djelo ljubavi usred stvorenja stvorenog za ljubav. On ljubavlju rješava grijeh! Tako je Franjo vratio «krv i tijelo»

otajstvima kršćanstva. Vjeru i život tako povezuje ljubav.

Ako je poniznost dovela Sina Božjega s neba na zemlju, poniznost će ga dovesti i u naše duše, zato prihvatimo poniznost kao put do Spasitelja. Franjo je u praznim jaslicama vidio zaboravljeno Dijete (1 Čel 86). Da, jaslce bi trebale uvijek biti prazne, a srce puno Onoga koji sve ispunja. Svijet je tako često sveo život na trgovinu daj-dam. U svojoj površnosti bez vremena za traženje dubine smisla, svijet nam nudi plastično slavlje najvažnijeg svjetskog rođendana, zamoćan u sekularnu ideju prolaznog interesa. Po Franjinim jaslicama razumijemo veličinu Božje ljubavi u običnostima života, u tragovima patnje, u Kristu koji jedini daruje smisao i patnje i ljubavi! Sv. Franjo je jasno odgovorio na pitanje tko je za njega Krist. Na nama je odgovoriti na isto pitanje. Utjelovljena ljubav je najkraći put do trajnog prijateljstva.

Neka nam ovaj Božić donese svijest zahvalnosti, stav poniznosti i ljubav kao polaznu i završnu točku svega. Sretan Božić!

MISIJA ZÜRICH

Hrvatska katolička misija
Schlossgasse 32, 8003 Zürich
Telefon: 044 455 80 60
E-Mail: misija@hkmzuerich.ch
www.hkmzuerich.ch

Misionari: **fra Ivan Prusina**
fra Iko Skoko
fra Goran Azinović
Katehistica i orguljašica: **prof. Petra Hrvčić**
Suradnice: **Durdica Novak, Kristina Luburić,**
Ankica Blažević i Marija Dukić

■ RASPORED MISA

- ZÜRICH: crkva sv. Josipa, Röntgenstrasse 80, svake nedjelje u 8.00 i 12.15 sati
- ZÜRICH: crkva sv. Felixa i Regule, Hardstr. 76, svakog petka krunica i sveta misa u 19.30 sati
- ZÜRICH: misijska kapelica, Schlossgasse 32, ponedjeljak-subota u 7.30 sati
- DIETIKON: crkva sv. Josipa, Urdorferstr. 44, svake nedjelje u 10.30 sati
- WINTERTHUR: crkva sv. Ulricha, Seuzacherstr. 1, svake nedjelje u 11.00 (ljeti u 10.30 sati)
- HÖRGEN: crkva sv. Josipa, Burghaldenstr. 5, svake nedjelje u 14.45 sati
- AFFOLTERN a/A: crkva sv. Josipa, Seewadelstr. 13, svake 1. i 3. nedjelje u mjesecu u 17.00 sati
- BÜLACH: crkva Presv. Trojstva, Scheuchzerstr. 1, svake 1. i 3. nedjelje u mjesecu u 17.00 sati
- USTER: crkva sv. Andrije, Neuwiesenstr. 17, svake 2. i 4. nedjelje u mjesecu u 14.30 sati
- MÄNNEDORF: crkva sv. Stjepana, Hasenackerstr. 19, svake 1. i 3. subote u mjesecu u 19.00 sati
- WALD: crkva sv. Margarete, Rütistr. 31, svake 4. nedjelje u mjesecu u 17.00 sati
- GLARUS: crkva sv. Fridolina, Aegidius-Tschudinstr. 8, svake 2. subote u mjesecu u 19.30 sati

Mise zornice



U došašću (adventu) slavit ćemo svako jutro, od ponedjeljka do petka, mise zornice u 6.30 sati u crkvi sv. Felixa i Regule u Zürichu.

Božićne ispovijedi u našoj misiji

Bülach - 3. prosinca 2025. u 18.00 sati
Zürich - 10. prosinca 2025. u 18.00 sati
Männedorf - 13. prosinca 2025. u 18.30 sati
Glarus - 13. prosinca 2025. u 19.00 sati
Horgen - 18. prosinca 2025. u 18.00 sati
Dietikon - 19. prosinca 2025. u 18.00 sati
Winterthur - 20. prosinca 2025. u 18.15 sati
Affoltern a/A. - 21. prosinca 2025. u 16.00 sati
Uster - 22. prosinca 2025. u 18.00 sati
Wald - 23. prosinca 2025. u 18.00 sati

Misijski kalendar

Svete mise u božićno vrijeme

Badnjak ili Sveta noć, srijeda, 24. prosinca

Zürich, sv. Josip u 19.30 sati
Dietikon, sv. Josip u 23.00 sata
Winterthur, sv. Ulrich u 24.00 sata

Božić, četvrtak, 25. prosinca

Zürich, sv. Josip u 8.00 i 12.15 sati
Dietikon, sv. Josip u 10.30 sati
Winterthur, sv. Ulrich u 12.00 sati

Sveti Stjepan, petak, 26. prosinca

Zürich, sv. Josip u 12.15 sati

Sveti Ivan, subota, 27. prosinca

Affoltern a/A, sv. Josip u 11.00 sati

Sveta obitelj, nedjelja, 28. prosinca

Zürich, sv. Josip u 8.00 i 12.15 sati
Dietikon, sv. Josip u 10.30 sati
Winterthur, sv. Ulrich u 11.00 sati
Uster, sv. Andrija u 14.30 sati
Horgen, sv. Josip u 14.45 sati
Wald, sv. Margarita u 17.00 sati

Stara godina-Silvestrovo, 31. prosinca

Zürich, sv. Felix i Regula u 19.30 sati

Nova godina, četvrtak, 1. siječnja 2026.

Zürich, sv. Felix i Regula u 11.00 sati

Petak, 2. siječnja 2026.

Zürich, sv. Felix i Regula u 19.30 sati

Subota, 3. siječnja 2026.

Männedorf, sv. Stjepan u 19.00 sati

Druga nedjelja po Božiću, 4. siječnja 2026.

Zürich, sv. Josip u 8.00 i 12.15 sati
Dietikon, sv. Josip u 10.30 sati
Winterthur, sv. Ulrich u 11.00 sati
Horgen, sv. Josip u 14.45 sati
Affoltern a/A., sv. Josip u 17.00 sati
Bülach, Presveto Trojstvo u 17.00 sati

Bogojavljenje, utorak, 6. siječnja 2026.

Zürich, sv. Felix i Regula u 19.30 sati

Subota, 10. siječnja 2026.

Glarus, sv. Fridolin u 19.30 sati

Krštenje Gospodinovo, nedjelja 11. siječnja 2026.

Zürich, sv. Josip u 8.00 i 12.15 sati
Dietikon, sv. Josip u 10.30 sati
Winterthur, sv. Ulrich u 11.00 sati
Uster, sv. Andrija u 14.30 sati
Horgen, sv. Josip u 14.45 sati

Blagoslov obitelji

Blagoslov obitelji i obiteljskih stanova za-počet ćemo poslije Nove godine. Rado ćemo doći u svaku našu obitelj koja to želi. Uskoro ćete imati raspored blagoslova obitelji i prijavnice te ćete moći rezervirati vrijeme blagoslova. Kao i do sada, možete se prijaviti na različite načine, pa to učinite na vrijeme, kako biste nam olakšali prav-ljenje rasporeda. Unaprijed hvala!

Tečaj pripreve za brak

Podsjećamo naše mlade, koji se sprema-ju za sklapanje crkvenoga braka u idućoj 2026. godini, da će tečaj pripreve za brak u našoj misiji biti od 23. do 26. veljače 2026. godine. Mjesto održavanja je župna dvora-na crkve sv. Felixa i Regule, Hirzelstr. 22, 8004 Zurich u 19.30 sati.

Korizmena duhovna obnova

Korizmena duhovna obnova biti će od četvrtka, 19. veljače do subote 21. velja-če 2026. godine – sve u crkvi sv. Felixa i Regule te će završiti u nedjelju 22. veljače svetom misom u 12.15 sati u crkvi sv. Josi-pa u Zürichu.

Prva pričest

Zürich, crkva sv. Josipa, subota, 23. svib-nja 2026. u 11.00 sati.

Krizma

Zürich, crkva sv. Josipa, subota 30. svibnja 2026. u 11.00 sati.

Mise za mlade

Jednom mjesečno u crkvi sv. Felixa i Re-gule u 18.00 sati.

Frama

Susreti su srijedom u 19.00 sati u prostori-jama naše misije.

Vjenčanja



Marko Čičak i Anđela Jukić

19. srpnja 2025. u Sesevskim Selima

Daniel Topličanec i Melanie Branović

2. kolovoza 2025. u Sesevskim Selima

Toni Leko i Dajana Pezer

30. kolovoza 2025. u Trogiru

Igor Zrno i Daniela Vranjić

26. rujna 2025. u Horgenu

Darko Ivelj i Ivanka Knežević

4. listopada 2025. u Merenschwandu

Ivan Bilić i Josipa Čarapović

11. listopada 2025. u Kreuzlingenu



Veliko slavlje – Dan misijskog zajedništva

► Svečano samo proslavili dan naše misije, ili kako je još ljepše kazati dan zajedništva, u velikoj dvorani Stadthalle u Dietikonu, u nedjelju 21. rujna 2025. Marljivi vjernici su već od jutarnjih sati spremili dvoranu, vrijedne žene su pripremile kavu i kolače, a naši mladi iz frame su napravili dječji kutak. Svi su oni djelovali kao male «pčelice» koje odgovorno rade svoj zadatak. Dvorana je izgledala dostojno svetog misnog slavlja, ukrašen oltar cvijećem i slikama zaštitnika zajednica u misiji. Svetu misu predvodio je vlč. Ivan Vučak župnik župe Krašić. On je ujedno imao i

duhovnu obnovu za taj veliki misijski dan na temu «Blaženi Alojzije Stepinac». S njim su na misi suslavili fra Ivan, fra Goran i fra Iko. Na kraju mise vlč. Ivan je blagoslovio svu prisutnu djecu i darovao im anđele - prijevjeske. Misno slavlje je uzveličao zbor svojim pjevanjem, a ministranti svojim posluživanjem. Nakon svete mise nastavljeno je druženje u dvorani do kasnih popodnevni sati. Fra Ivan je zahvalio svima koji su na bilo koji način pridonijeli slavlju misijskog dana i svim sudionicima.



Obnova bračnih zavjeta

U Hrvatskoj katoličkoj misiji Zürich pod svetom misom upriličeno je slavlje obnove bračnih zavjeta u crkvi sv. Josipa, u nedjelju, 9. studenoga 2025. u 12.15 sati. Svetu misu predvodio je fra Iko Skoko, a pjevanje Veliki misijski zbor pod vodstvom Petre Hrvačić. Fra Iko je u svojoj propovijedi govorio na temelju Pavlovih riječi: «Hram ste Božji i Duh Božji prebiva u vama». Rekao je kako taj Hram Božji ima četiri kata: 1. osobni život, 2. bračni život, 3. obiteljski život i 4. život u misiji. Nakon propovijedi i ispovijedi vjere okupljeni svečari obljetnice braka su zahvalili Gospodinu za svoga muža ili ženu i obnovili uzajamna bračna obećanja. Fra Iko je blagoslovio njihova prstenja, znak

ljubavi i vjernosti. Misna čitanja i molitvu vjernika čitali su jubilarci. *Pedeset i petu obljetnicu bračnog zajedništva potvrdili su parovi:* Jure i Mira Drinovac te Vinko i Marija Komarić. *Četiri desetljeća zajedničkog života u braku obilježili su:* Drago i Duška Krivić, Pero i Marija Šimić te Mato i Mara Šušnja. *Trideset i petu godišnjicu proslavili su:* Fabijan i Gordana Iljkić, Ivo i Vera Ivelj, Ante i Božana Kutleša, Frano i Snježana Nadarević te Ilija i Dragica Ravlija. *A tridesetu:* Mladen i Antia Martić te Jozo i Zorica Vukadin. *Srebrni bračni jubilej proslavili su supružnici:* Stipo i Luja Gavrić, Pere i Irena Grgić, Berislav i Edita Krajnović, Kruno i Marija Lovrinović, Ivan i Vesna Stanić te Josip i Anita Vidak. *Dvadesetu bračnu obljetnicu obnovili su jubilarci:*



Zajednički listopadski molitveni program u Dietikonu

Vjernici naše Misije sudjelovali su u molitvenom programu sa župljanima sv. Agate, vjernicima talijanke misije i portugalske misije u Dietikonu, u utorak 21. listopada 2025. Molili su otajstva svjetla na hrvatskom, njemačkom, talijanskom i portugalskom. Nakon molitve krunice upriličena je procesija oko župne crkve. Molitveni program je završio klanjanjem pred Presvetim Sakramentom u crkvi.



Poslije molitvenog programa nastavljeno je druženje i ugodni razgovor u župnoj dvorani. Domaćin župnik vlč. Adrian je zahvalio svima na dolasku i sudjelovanju, posebno svećenicima Jose Barosu i fra Goranu.

Slađan i Gabrijela Aračić, Željko i Darija Miletić, Jozo i Matarina Miro te Davor i Slađana Šegrt. *Petnaestu obljetnicu proslavili su* Pavo i Lidija Prskalo. *Uzajamna bračna obećanja obnovili su na desetu obljetnicu:* Dražen i Ines Čuk, Ante i Vedrana Jelavić, Josip i Dragana Krišto i Mišel i Martina Terek. *Za pet godina braka zahvali su* Dominik i Kristina Javorčić.

Za uspomenu na jubilej bračni slavljenici su dobili plaketu, krunicu i jednu knjigu. Na kraju slavlja jednu slavljenicu netko je upitao što treba njegovati da se doživi pedeset i više godina braka. Ona je odgovorila: «Potrebno je troje: vjera, ljubav i žrtva». Te dodala kako može sa svojim mužem reći: «Dobar smo boj bili, bitku završavamo, vjeru i brak sačuvali. Bogu hvala».

Naš župljanin fra Jakov Jure Nikolić zaređen za đakona

Banjački biskup mons. Željko Majić podijelio je red đakonata fra Jakovu Juri Nikoliću i Danijelu Sentiću u crkvi Srca Isusova u Chicagu, u subotu, 18. listopada 2025. S Biskupom su suslavili kustos Franjevačke kustodije sv. Obitelji fra Nikola Pašalić, gvardijan u Chicagu fra Stipe Renić, naš fra Ivan Prusina te drugi svećenici iz Kustodije. Fra Ivan je nakon ređenja čestitao fra Jakovu i fra Danijelu, te njihovim roditeljima i članovima obitelji. I ovom im prigodom čestitamo i želimo im obilje Božjeg blagoslova na putu prema svećeništvu. Naše đakone preporučamo i u vaše molitve.

Posjet framašima u Augsburgu

Naši mladi župljani zajedno s mladima iz HKM Graubünden i mladima iz zajednice Regnum sudjelovali su u Augsburgu na primanju i obećanjima tamošnjih framaša. S mladima su išli s. Mirjam Jerković, fra Zlatko Čorić i fra Goran Azinović. Mladi gosti iz Švicarske su pjevali na svetoj misi, a misu je predvodio fra Zlatko. Geslo frame Augsburga je: «Po plodovima ćete ih njihovim prepoznati». Nakon svete mise bilo je prigodno druženje uz pjesmu. Nakon slavlja i druženja mladi su pohodili svetište crkve svetoga Petra, gdje se nalazi originalna slika Gospe koja razvezuje čvorove. Domaćin fra Tomo Puljić, voditelj frame u Augsburgu, je zahvalio gostima iz Švicarske i Münchena na dolasku i sudjelovanju na svečanosti. To je bio dan molitve i radosti



Hodočašće na grobove svetaca u Torino

Skupina mladih župljana je s fra Goranom hodočastila na grobove svetaca u Torino početkom studenoga 2025. Sudjelovali su na svetoj misi u svetištu sv. Don Bosca 2. studenoga 2025. Pohodili su zatim grobove sv. Dominika Savia, sv. Marije Dominike Mazzarella i sv. Josipa Cafasa, koji je bio duhovnik svetoga Don Bosca. Molili su i za našu misiju, posebno za mlade, ali i za mir u ljudskim srcima.



Molitveno bdijenje Holywin

Organizirali smo molitveno bdijenje Holywin u crkvi sv. Feliksa i Regule u petak, 31. listopada 2025. od 19 do 21 sati. Djeca su imala program u velikoj župnoj dvorani u 19 sati. Radionicu su vodili mladi iz misije i Framashi. Fra Iko Skoko je za njihove roditelje i starije održao predavanje «Četiri ljudska odnosa i četiri vrste molitve» u crkvi. Govorio je o odnosu: 1. s Bogom, 2. sa sobom, 3. s drugima i 4. s okruženjem u kojem se živi. A četiri molitve su: 1. osobna, 2. bračna, 3. obiteljska i 4. sveta misa. U 19.30 zajedno smo molili krunicu u crkvi. Sveta misa je slavljena u 20 sati. Nakon svete mise bio je blagoslov s Presvetim. Na kraju je fra Iko blagoslovio sličice svetaca koje su izradili Framashi i podijelio ih djeci i mladima. Molitveno bdijenje obogatio je Mali zbor na čelu s voditeljicom Petrom Hrvačić.

Drugi koncert: Stella maris, ora pro nobis

Naša voditeljica zborova Petra Hrvačić i njezina prijateljica Iva Denona održale su koncert «Stella maris, ora pro nobis» u crkvi Guthirt (Dobri pastir) u subotu, 25. listopada 2025. godine. To je već drugi koncert u čast Blaženoj Djevici Mariji u Zürichu. Čestitamo!



Kršteni u Misiji

Noa Čutunić, sin Željkov i Jelene r. Trajković, 20. rujna 2025. u Dietikonu

Leyla Ibrulj, kći Denijeva i Snežane r. Lovrić, 20. rujna 2025. u Winterthuru

Ivano Leo Lipak, sin Valentinov i Mateje r. Čosić, 27. rujna 2025. u Zürichu

Mateo Matić, sin Matejev i Aleksandre r. Cindrić, 27. rujna 2025. u Adliswilu

Gloria Petrić, kći Goranova i Monike r. Marijanović, 18. listopada 2025. u Dietikonu

Klara Jurkić, kći Dominikova i Patricie r. D'Andrea, 18. listopada 2025. u Bülachu

Oliver Lukač, sin Stijepin i Klaudie r. Radat, 18. listopada 2025. u Dietikonu

Nea Benić, kći Mišelova i Ivane r. Lebić, 18. listopada 2025. u Winterthuru

Gabriel Dujak, sin Mateosov i Mande Magdalene r. Kesedžić, 18. listopada 2025. u Zürichu

Bruna Žilić, kći Markova i Irene r. Vidović, 25. listopada 2025. u Kloster Fahrhu

Livia Mija Popović, kći Antina i Marte Elzbieta r. Iskra, 25. listopada 2025. u Zürichu

Jakov Ivanković, sin Nikolin i Ivane r. Erić, 8. studenoga 2025. u Regensdorfu

Jakov Ramljak, sin Kristianov i Ivone r. Papić, 8. studenoga 2025. u Affoltern a/A.

Elena Drmić, kći Stipina i Laure r. Tolić, 15. studenoga 2025. u Winterthuru

Hrvatska katolička misija
Almendstrasse 36, 4058 Basel
Telefon / Faks: 061 692 76 40
Mobilni: 079 576 80 58
E-Mail: misija@hkm-basel.ch
www.hkm-basel.ch
Misionar: fra Stanko Ćosić
Käferholzstrasse 38, 4058 Basel
Suradnica: Marija Marušić

RASPORED MISA

- BASEL: Crkva sv. Mihaela, Allmendstrasse 34, svake nedjelje u 11.00 sati
- BASEL: Svakog prvog petka u mjesecu krunica i ispovijed u 19.00 sati, misa u 19.30
- BASEL: Jutarnje mise od ponedjeljka do petka (osim četvrtka) u 06.30 sati
- BASEL: Večernje mise svakog četvrtka - krunica od 19.00 sati, kateheza, misa i euharistijsko klanjanje u 19.30 sati
- LIESTAL: Crkva Bruder Klaus, Rheinstrasse 18, svake nedjelje u 13.00 sati
- BASSE COURT: crkva St-Pierre, Rue de Prayé 6, svake 2. i 4. subote u mj. u 16.30 sati

Hodočašće u Quarten

Molitvena zajednica «Majka Tripud Divna» hodočastila je u subotu, 8. 11. 2025., u svetišće u Quartenu. Ujedno je to bio i dan našeg zajedništva i susreta sa svim Hrvatima u Švicarskoj koji primaju sliku Hodočasničke Gospe.

Program je otpočeo primanjem svih Milosnih Slika u kapelici svetišta, a potom je slijedila molitva te nagovor patera Christoph a djelovanju Gospe Hodočasnice. Nakon zajedničkog ručka slijedila je ispovijed, svjedočanstva te predavanje sestre Ursule-Marie uz film o samom početku djelovanja Hodočasničke Gospe po cijelome svijetu. Zatim sveta misa i procesija do kapelice.

Na završetku smo imali blagoslov naših slika i svih nas. Predivan, sunčan dan ispunjen molitvom, pjesmom i druženjem.

Mise zornice – Rorate

Tijekom vremena došašća u našoj misiji bit će mise zornice (Rorate) svakoga jutra u 6.00 sati u crkvi sv. Mihaela u Baselu, osim u danima kada je predviđena večernja misa.

Za točne termine i eventualne promjene pratite mjesečni misijski kalendar na našoj web stranici i društvenim mrežama.

Proslava Nikolinja

Proslava Nikolinja održat će se ove godine u subotu, 6. prosinca 2025., u crkvenoj dvorani u Liestalu u 16.00 sati

Božićna ispovijed

Petak, 12. prosinca 2025. u crkvi Sv. Mihaela, od 17.00 do 19.30 sati, slijedi misa u 19.30 sati

Raspored misa za Božić

Badnja večer - 24. prosinca, u 21.00 sat u crkvi Sv. Mihaela u Baselu

Božić - 25. prosinca, u 11 sati u crkvi Sv. Mihaela u Baselu

Sveti Stjepan – 26. prosinca, u 18.30 sati u crkvi Sv. Mihaela u Baselu

Sveti Ivo – 27. prosinca, u 06.30 sati u crkvi Sv. Mihaela u Baselu

Sveta Obitelj – 28. prosinca, u crkvi Sv. Mihaela u Baselu u 11.00 sati, u Liestalu u 13.00 sati

Sv. misa 29. prosinca, u 06.30 sati u crkvi Sv. Mihaela u Baselu

Sv. misa 30. prosinca, u 06.30 sati u crkvi Sv. Mihaela u Baselu

Sv. misa 31. prosinca, u 19.00 sati u crkvi Sv. Mihaela u Baselu



Hodočašće u Rim i Međugorje

Vjernici iz cijelog pastoralnog prostora Basel-Stadt krenuli su u petak, 3. listopada 2025. na hodočašće u Rim povodom jubilarne godine 2025. U tom zajedničkom hodočašću sudjelovali su i vjernici iz Hrvatske katoličke misije Basel. U subotu, 4. listopada, hodočasnici su u jutarnjim satima stigli u Rim, gdje je slijedila organizirana posjeta najvažnijim rimskim bazilikama. Nakon smještaja u hotel, dan je završen zajedničkom večerom i pripremom za nedjeljni susret na Trgu svetog Petra. U nedjelju, 5. listopada, naši su vjernici prisustvovali svečanoj svetoj misi na Trgu svetog Petra, nakon čega je uslijedio Angelus s Papom. U popodnevrim satima započeo je povratak prema Baselu.

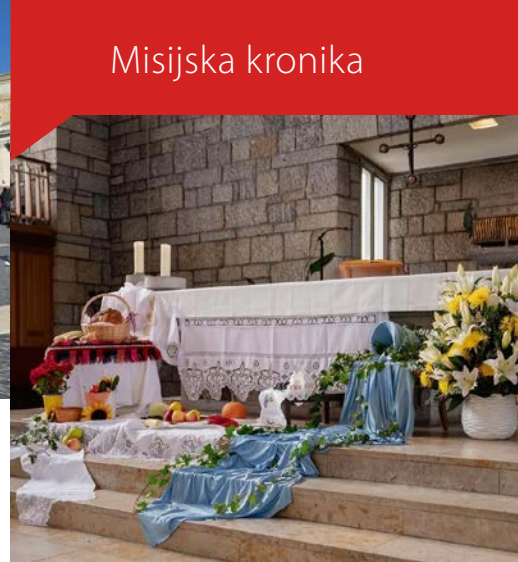


Nastavak hodočašća za drugu skupinu

Drugi dio skupine nastavio je program prema Cascii i Međugorju, uključujući posjet svetištu sv. Rite, putovanje trajektom preko Jadrana te višednevni boravak u Međugorju, gdje su sudjelovali u lokalnim duhovnim programima. Povratak je bio organiziran preko Padove, s posjetom bazilici sv. Antuna, a završetak putovanja obilježen je posjetom svetištu Madonna della Corona.

U crkvi St. Michael u Baselu 3. i 4. studenoga 2025. održana je dvodnevna duhovna obnova koju je predvodio fra Marin Karačić. Tema obnove bila je život svetoga Franje Asiškoga te pitanje kako i danas, u izazovima modernog vremena, živjeti nadahnut njegovim evanđeoskim primjerom. Prve večeri fra Marin je održao dubok i poticajan nagovor o jednostavnosti, poniznosti i radikalnom povjerenju u Boga, po kojima je sveti Franjo prepoznatljiv do danas. Nakon nagovora uslijedila je sveta misa, a potom i euharistijsko klanjanje

Misijska kronika



Misa zahvalnica za plodove zemlje

U nedjelju, 26. listopada 2025., naša je zajednica svečano proslavila misu zahvalnicu za plodove zemlje. U zahvalnom ozračju, vjernici su se okupili kako bi Bogu zahvalili za sve darove prirode i rada tijekom godine. Poseban doprinos misnom slavlju dao je HKUD Basel, čiji su veliki i mali članovi sudjelovali u obredu prinosa darova. Svaaka skupina predstavljala je jedan kraj iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, donoseći pred oltar plodove zemlje. Kroz kratke recitacije obogatili su sam čin prinosa, ističući važnost zahvalnosti, tradicije i povezanosti s korijenima.

Crkva je bila ukrašena raznolikim plodovima jeseni, a cijelo slavlje prožeto osjećajem zajedništva i radosti. Nakon mise nastavilo se druženje ispred crkve, gdje su obitelji pripremile razna tradicionalna jela i poslastice. U opuštenoj i prijateljskoj atmosferi, uz pjesmu i razgovor, zajednica je još jednom posvjedočila snagu okupljanja i zahvalnosti.

Ovogodišnja misa zahvalnica ostala je sviima u lijepom sjećanju kao trenutak kada se vjera, baština i zajedništvo spajaju u jedno srdačno slavlje života.



Dvodnevna duhovna obnova s fra Marinom Karačićem



koje je fra Marin predvodio pjesmom, stvarajući posebno ozračje. Drugoga dana fra Marin je nastavio s nagovorom, produbljujući temu franjevačke duhovnosti i nudeći konkretne poticaje za svakodnevni život. Slavio je i svetu misu, a večer je zaključena kratkim koncertom, na kojem je svojim duhovnim pjesmama dodatno obogatio iskustvo duhovne obnove.

Nakon završetka programa, domaćini iz Misije Basel pripremili su Aperu, kako bi se sudionici mogli zadržati u ugodnom druženju.



Kršteni u Misiji



Lana Šaravanja, kći Vedrana i Snježane r. Šimić, 20. rujna 2025 u Baselu,
Noa Projić, sin Josipa i Ankice r. Tunjić, 18. listopada 2025. u Baselu
Tea Amia Kvasina, kći Roberta i Lise r. Huber, 25. listopada 2025. u Baselu
Gabrijel Šipek, sin Kristijana i Suzane r. Rimac, 8. Studenoga 2025. u Baselu

Vjenčanja



Mario Mašić i Anja Rumberger, 28. lipnja 2025. u Iloku

Hrvatska katolička misija
Zähringerstrasse 40, 3012 Bern
Uredovno vrijeme: ponedjeljak, 10-17
Telefon: 031 533 54 46
E-Mail: hkm.bern@kathbern.ch
Web stranica: www.hkm-bern.ch

Misionar: fra Antonio Šakota
Telefon: 031 533 54 48
E mail: antonio.sakota@kathbern.ch

Suradnica: Kristina Marić
E-mail: kristina.maric@kathbern.ch

Vjeroučitelj i orguljaš: Dominik Blažun
E-Mail: dominik.blazun@kathbern.ch
Telefon: 031 533 54 47

■ Raspored misa

- BERN: Bethlehem Kirche, Eymattstrasse 2B, 3027 Bern, svake nedjelje u 12.00
- BIEL: Pfarrkirche Christ König, Geyisriedweg 31, svake 1. i 3. subote u mj. u 18.15
- LANGENTHAL: crkva Sv. Marije, Schulhausstrasse 11A, svake nedjelje u 9.00
- THUN: crkva sv. Marije, Kapellenweg 9, svake nedjelje u 14.30
- MEIRINGEN: Guthirt, Hauptstrasse, svakog 1. i 3. ponedjeljka u 18.00 sati od studenog do ožujka, u 19.00 sati od travnja do listopada
- INTERLAKEN: župna crkva Heiliggeist, Schlossstr. 6, svake 1. i 3. srijede u 19.30

Hodočašće u Letnicu 2026. godine

U 2026. namjeravamo hodočastiti Majci Božjoj u Letnicu. Hodočašće će se održati, ako Bog da, od 29. rujna do 4. listopada. Na ovom zanimljivom putovanju, hodit ćemo i stopama sv. Majke Tereze, čiji je životni put usko vezan uz svetište u Letnici, ali i uz druga mjesta, osobito u Skopju, koje ćemo obići. U Albaniji ćemo vidjeti i veliko svetište sv. Ante. Zaustavit ćemo se i u Đakovici, gdje ćemo pozdraviti naše fratre iz Bosne. Nezaobilazne postaje ovoga putovanja bit će i Prizren, Uroševac, Janjevo i Priština. Hodočašće ćemo završiti svečanim slavljem sv. Franje u hrvatskom mjestu Vrnakovu. Veselimo se ovom putovanju, odakle svoje korijene vuče barem 50 obitelji iz naše HKM Bern.

Zainteresirani neka se prijave na našu misiju, gdje će dobiti sve ostale potrebne informacije.

Vjenčanja

Anto Grgić i Marina Čukić,
13. rujna 2025 u Bernu
Hrvoje Mijatović i Anisa Haka,
20. rujna 2025 u Bernu
Sergio Vieira-Garcia i Ivon Agatić,
21. rujna 2025 u Dugom Selu
Antonio Čakarić i Petra Duvnjak,
4. listopada 2025 u Sesvetska Sela

Misijski kalendar

Svete mise u božićnom vremenu

Badnjak - Polnočka

Bern (Bethlehem), 24. prosinca u 20.00
Thun, 24. prosinca u 23.00 sata (zajedno sa švicarcima)

Božić

Langenthal, 25. prosinca u 9.00 sati
Bern (Bethlehem), 25. prosinca u 12.00
Thun, 25. prosinca u 14.30 sati

Sveta obitelj, 28. prosinca

Langenthal, u 9.00 sati
Bern, u 12.00 sati
Thun, u 14.30 sati

Marija Bogorodica (Nova godina)

Bern (St. Mauritius) u 18.00 sati

Sveta tri kralja proslavit ćemo u nedjelju, 4. siječnja 2026.

Blagoslov vode i soli bit će u nedjelje 4. i 11. siječnja 2026.

Blagoslov obitelji 2026

I u 2026. godini u našoj misiji bit će blagoslov obitelji. Prijaviti se možete preko prigodnih obrazaca na našim misijskim stranicama, ručno preko prigodnih prijavica koje ćete moći dobiti nakon misnih slavlja, ili preko misijskih pomoćnika koji će u određenim mjestima pomagati svećeniku pri blagoslovu. Ovaj put će u našoj misiji i drugi svećenici biti na raspolaganju, to jest na ispomoći za blagoslov obitelji.

Prijavite se na vrijeme kako bi se mogao napraviti i prigodni raspored za blagoslov obitelji.

Tečaj pripreve za brak 2026.

Tečaj pripreve za brak održat će se u subotu, 7. ožujka 2026. u prostorijama naše misije (Zähringerstrasse 40) s početkom u 10.00 sati.

Potrebne su i prijave. Zaručnicima koji su se prijavili poslat ćemo eventualne dodatne obavijesti.

Prva sveta pričest 2026.

Prva sveta pričest održat će se u subotu, 2. svibnja 2026. u Bernu (Bethlehem) s početkom u 11.00 sati

Sveta krizma 2026.

Slavlje svete potvrde (krizme) održat će se u subotu, 6. lipnja 2026. u Bernu (Bethlehem) s početkom u 10.00 sati

Kršteni u Misiji

Stella Mijatović, kćer Hrvoje i Anise
r. Haka, 20. rujna 2025. u Bernu
Anastaia Brkić, kćer Marka i Branke
r. Kovač, 11. listopada 2025. u Langenthalu
Nico Čolina, sin Tomislava i Alessie
r. Pfeiffer, 18. listopada 2025. u Bernu
Leon Matekalo, sin Matana i Mirne
r. Vrhovac, 18. listopada 2025. u Interlaken
Emilia Kozina, kćer Ive i Ivone r. Brkić,
25. listopada 2025. u Bernu
Tara Emilia Alilović, kćer Borisa i Nathali-Lane Novak, 8. studenog 2025. u Bernu
Niko Tolić, sin Marinka i Laure
r. Stanković, 9. studenog 2025. u Bernu
Sarah Marija Jerković, kći Patrika i Anje
r. Pranjić, 22. studenog 2025. u Bielu
Hannah Marija Burri, kći Florianana i Doris
r. Pranjić, 22. studenog 2025. u Bielu
Julia Stipić, kćer Stipe i Celine
r. Siegenthaler, 29. studenog 2025. u Bernu

NAŠI POKOJNICI



Vera Kolak

1963. – 2025.



Vera Kolak, rođena je 15. ožujka 1963. godine u selu Peševici, kao treće od četvero djece. Godine 1991. stupila je u brak sa suprugom Nikom Kolakom. Iste godine rodila se njihova prva kći Nikolina. Godine 1995. došla je sa svojom obitelji u Švicarsku. Druga kći, Mateja, rođena je 1999. godine. Vera je bila osoba velikog srca, vedrog duha i prepoznatljivog smisla za humor. Svojoj obitelji bila je najveća životna potpora – majka koja je uvijek znala pružiti toplinu, savjet i ljubav. Njezin najveći ponos su bila njezina unučad, koja su joj čak i tijekom bolesti uvijek vraćala osmijeh na lice.

Nakon hrabre borbe s bolešću, Vera je preminula 20. listopada 2025. u bolnici u Burgdorfu.

Pokopana je u svojoj domovini, na gradskom groblju u Novom Travniku. Iza sebe ostavlja ožalošćenog supruga Niku, kćeri Nikolinu i Mateju, unučad, zetove, brata i sestre, te mnogobrojnu rodbinu i prijatelje.

Zauvijek ćemo je pamtit i kao jednu od najjačih žena, ženu velikog srca i neizmjerne ljubavi. Počivala u miru Božjem!

Susret ministranata u Langenthalu

U subotu, 11. listopada, ministranti u Langenthalu imali su svoj godišnji susret. Zajedno s fra Antonijem učili su o važnosti ministriranja i dodatno se upoznali s oltarskim prostorom. Nakon susreta ministranti su se, zajedno s roditeljima i fra Antonijem, počastili u McDonaldsu. Hvala svim ministrantima na svim mjestima gdje slavimo sv. misu u našoj misiji.

Dani kruha i plodova zemlje



U subotu, 18. listopada, vrijedne mame naše misije zajedno s našim Dominikom organizirali su radionicu za djecu posvećenu danu kruha i plodova zemlje. Na toj radionici pripremali su se osobito za sutrašnju nedjeljnu sv. misu, kada su u prepunoj crkvi izrekli prigodne recitacije i na oltar u zahvalnosti srca prinijeli radove ljudskih ruku, moleći da ih Gospodin preobrazi i blagoslovi. Misionar, fra Antonio, tijekom misnoga slavlja potaknuo je djecu da ovim prinosima ljudskoga rada uče ono najvažnije, daru samoga sebe, bez kojega naši prinosi ostaju prazni.



Kino večer za djecu i pizza party

U petak, 31. listopada, naše vrijedne mame ponovno su bile u akciji i zajedno s našim Dominikom noć uoči Svih Svetih organizirali Kino večer za djecu. Gledajući prigodni film o Isusu naši najmanji rasli su vjeri i ljubavi prema Isusu, dok su roditelji čekali na njih lijepo se međusobno družeći. Mame su pripremile kokice, djeca su ponijela dekice i jastučiće te je sve izgledalo kao prava kino večer, na oduševljenje svih prisutnih. Nakon filma, djeca su se okrijepila pizzama. Hvala svima koji su pomogli da se organizira jedan ovakav susret.



Pravljenje adventskih vijenaca

U četvrtak, 20. studenog, vrijedne žene naše misijske zajednice u trima su se generacijama skupile u crkvenu dvoranu u Bethlehemu na akciju pravljenja adventskih vijenaca. Usitinu, bilo je radosno vidjeti toliko naših vrijednih mladih djevojaka, žena, majki i baka koje su kroz dva sata rada, smijeha, pjesme, priče, meze i prave radosti napravile gotovo 90 vijenaca koje će vjernici moći kupiti kako bi prikupljenim sredstvima nekome mogli uljepšati božićne dane. Od srca hvala svima!

Putovanje mladih u Zug

U subotu, 23. studenog, autobus pun mladih iz gotovo svih naših mjesta – od Biela do Meiringena – na čelu s fra Antonijem zaputio se u Zug na međumisijski susret mladih povodom 34. obljetnice spomena naših heroja, Vukovara, Škabrnje i svih ostalih mjesta naše boli, zahvalnog spomena i radosti novoga herojskoga početka života. Naši mladi posebno su se posljednjih mjeseci aktivirali na društvenim mrežama, te su, zahvaljujući svojoj iznimnoj kreativnosti, uvelike praćeni. Zaprati ih možete i vi, svi korisnici instagrama i tik toka, na njihovoj stranici «hkmladez bern».



MISIJA BERN

Hodočašće u Rim i Asiz u jubilejskoj godini

► Od 28. rujna do 4. listopada išli smo na jubilejsko hodočašće u Rim i Asiz. 50-ero putnika zajedno s fra Antonijem krenulo je u nedjelju navečer dugom, napornom ali radosnom i blagoslovljenom vožnjom autobusom prema Rimu, gdje smo stigli u ponedjeljak u jutarnjim satima. Pred Bazilikom sv. Pavla izvan zidina dočekao nas je naš vodič, Branko Miličević. Toga prvoga dana obišli smo dvije od četiri velike rimske bazilike. Uz već spomenutu, u ponedjeljak smo vidjeli i Baziliku sv. Ivana Lateranskoga, a dan smo završili u katakombama sv. Kalista, gdje smo slavili sv. misu.

U utorak prijedodne obišli smo Vatikan, a popodnevni sati bili su rezervirani za obilazak drugih znamenitosti, poput Pantheon, fontane di Trevi, piazze di Spagna i drugih. Dan smo završili slavljem sv. mise u hrvatskom zavodu sv. Jeronima u zajedništvu sa svim hrvatskim hodočasničkim skupinama koje su tada bile u Rimu. K tome, posebna nam je bila radost što je toga dana bio i spomen sv. Jeronima.

Srijeda je uistinu bio poseban dan. Budući da je toga dana bila audijencija s papom Lavom, krenuli smo ranije iz hotela kako bismo uhvatili koliko-toliko dobra mjesta u blizini koridora kuda bi Papa imao proći. Ni u snu se nismo nadali da će jedan od naših najmlađih hodočasnika, Petar Šarić iz Langenthala, u jednom trenutku proći ispod zaštitne ograde i oduševljen se zaputiti izravno Papi u zagrljaj. Papa ga je radosno primio u svoj papamobil, a mali Petar zamolio ga je da se potpiše na hrvatski šal, što je Papa rado učinio, nakon čega je uslijedio zagrljaj koji ćemo svi pamtiti do kraja života. Dan smo završili obilaskom Collosseuma, te Bazilike Santa Maria Maggiore, gdje je pokopan papa Franjo. Dan smo završili slavljem sv. mise u crkvi sv. Ante, u čijem se sklopu

nalazi veliki franjevački samostan i učilište Antonianum, gdje je gvardijan naš fra Miljenko Šteko.

U četvrtak smo krenuli prema Asizu. Na putovanju smo svratili u poznato franjevačko svetište Greccio, gdje je sv. Franjo 1223. g. uprizorio žive jaslice, a mi smo baš tu toga dana proslavili svečanu božićnu misu. Potom smo otišli u mjesto Cascia, mjestu gdje se nalaze zemni ostatci sv. Rite, svete za nemoguće slučajeve.

U petak, na uočnicu sv. Franje, obilazili smo Asiz. Svetu misu slavili smo na grobu sv. Franje, da bismo potom obišli ovu velebnu baziliku. Posebna nam je radost bila svratiti u crkvu sv. Marije gdje se nalaze zemni ostatci nedavno proglašenoga svetca, Carla Acutisa. Svima nam je susret na njegovom grobu ostao upečatljiv, a posebno najmlađim članovima naše hodočasničke posade. Obišli smo toga dana i crkvu sv. Klare i sv. Damijana, a u večernjim satima neki od nas su se uspjeli provući kroz veliko mnoštvo i sudjelovati na obredu preminuća sv. Franje.

U subotu, na svetkovinu sv. Franje, već smo od 6.00 ujutro krenuli u tišini se pomoliti u Porcijunkuli, mjestu iz kojega je ponikao franjevački pokret i gdje je Asiški svetac i zaštitnik Italije dovršio svoje ovomezaljsko putovanje. I taj je trenutak bio svima posebno impresivan, moleći u tišini ogromne bazilike koja čuva malenu Porcijunkulu koju je sv. Franjo popravio vlastitim rukama. Nakon doručka zaputiti smo se na našu posljednju postaju, svetište La Verna, gdje je sv. Franjo 1224. g., dvije godine prije svoje smrti, na svome tijelu primio pet Isusovih rana. Tu smo proslavili svečanu sv. misu, obišli svetište, lijepo ručali i postavili svoje putovanje natrag u Bern.



Veliko hvala svim sudionicima ovoga hodočašća na svojoj ljubavi i strpljivosti, otvorenosti duha i radosti, kojima su olakšali naš hodočasnički tijek učinivši ga nezaboravnom postajom naših sjećanja. Hvala dobrim i dragim vozačima iz Zelić Reisen koji su nas cijelo vrijeme pratili. Hvala i našem stručnom vodiču, Branku Miličeviću, koji nam je sve lijepo i stručno objasnio. Iznad svega, hvala dragom Bogu što nam je preko Majke Crkve darovao ovu posebnu, jubilejsku, godinu. Godinu milosti, oprosta i besplatnosti. Simbolični prolazak kroz sveta jubilejska vrata u ovoj sve-toj godini potaknuo nas je uvijek iznova se podsjećati na Isusove riječi: «Ja sam vrata. Kroza me tko uđe, spasić se: i ulaziti će i izlaziti i pašu nalaziti» (Iv 10,9). Veselimo se našim sljedećim putovanjima!

MISIJA ST. GALLEN

Misijski kalendar

Hrvatska katolička misija
Paradiesstrasse 38, 9000 St. Gallen
Telefon: 071 277 83 31

Misionar: **fra Josip Mioč**
Orguljašica i tajnica: **Jelena Kučak Vujnović**
e-mail: info@hkm-sg.ch
www.hkm-sg.ch

■ RASPORED MISA

- **BALGACH:** Katholische Pfarrkirche Hl. Dreikönig, svake subote u 18.30 sati
Frongarten, svake srijede krunica, sveta misa i klanjanje u 18.30 sati
- **WIL:** Kapuzinerkirche St. Antonius, svake nedjelje u 9.30 sati
- **KEMPRATEN:** Katholische Pfarrkirche St. Franziskus, svake nedjelje u 12.00 sati, a svakog utorka krunica, sveta misa i klanjanje u 18.30 sati
- **ST. GALLEN:** Kath. Pfarrkirche St. Maria (Neudorf), svake nedjelje u 18.00 sati, a svakog četvrtka krunica, sveta misa i klanjanje u 18.00 sati

RASPORED MISIJSKIH AKTIVNOSTI

ST. GALLEN (Otmar-Treff)
Tamburaši St. Gallen: ponedjeljkom u 18.30 sati
Mješoviti zbor: ponedjeljkom u 20.00 sati

BRUGGEN (St. Martin)
Slavljenički tim: ponedjeljkom u 20.00 sati
Molitvena zajednica: subotom u 9.30 sati
Vjeronauk za prvopričesnike: subotom u 9.30 sati
Dječji zbor: subotom u 10.15 sati
Zbor mladih: subotom u 11.00 sati
Susreti mladih: zadnjeg petka u mjesecu u St. Otmaru

BALGACH (Frongarten)
Vjeronauk za prvopričesnike: utorkom u 17.00 sati
Dječji zbor: utorkom u 17.45 sati
Zbor mladih: utorkom u 18.30 sati
Mješoviti zbor: utorkom u 19.30 sati
Tamburaši Balgach (Schulhaus Breite): subotom u 16.30 sati

KEMPRATEN
Vjeronauk za prvopričesnike: srijedom u 17.00 sati
Dječji zbor: srijedom u 17.45 sati
Mješoviti zbor: srijedom u 18.30 sati
Zbor mladih: nedjeljom u 13.00 sati

Susreti mladih: svakog 2. utorka u mjesecu

Blagoslov obitelji

Redovito će se obavljati i početkom 2026. Prijave su moguće putem prijavnica ili kontaktiranjem misijskog ureda.

MISE ZORNICE

Balgach: Frongarten, svakog ponedjeljka i utorka u 6.00 sati
St. Gallen: Kath. Pfarrkirche St. Maria (Neudorf), svakog četvrtka i petka u 6.00 sati

Božićni koncert (St. Martin Bruggen)
Subota, 13. prosinca 2025. u 19.45 sati

BOŽIĆNE ISPOVIJEDI

Balgach (Dreikönigskirche) - ponedjeljak, 15. prosinca 2025. u 18.00 sati
Wil (Kapuzinerkirche) - utorak, 16. prosinca 2025. u 18.00 sati
St. Gallen (St. Maria Neudorf) - srijeda, 17. prosinca 2025. u 18.00 sati
Kempraten (St. Franziskus) - četvrtak, 18. prosinca 2025. u 18.00 sati

SVETE MISE BOŽIĆNIH DANA

Polnoćke, 24. prosinca 2025.
Kempraten (St. Franziskus), u 19.00 sati
St. Gallen (St. Maria Neudorf), u 24.00 sata

Božić, 25. prosinca 2025.
Wil (Kapuzinerkirche), u 9.30 sati
Kempraten (St. Franziskuskirche), u 12.00 sati
St. Gallen (St. Maria Neudorf), u 18.00 sati

Sv. Stjepan, 26. prosinca 2025.
Wil (Kapuzinerkirche), u 9.30 sati
Kempraten (St. Franziskuskirche), u 12.00 sati
St. Gallen (St. Maria Neudorf), u 18.00 sati

VAŽNIJI TERMINI POČETKOM 2026.

Duhovna obnova uz Alana Hržicu
Subota, 7. veljače 2026. u 18.00 sati, St. Maria Neudorf u St. Gallenu
Nedjelja, 8. veljače 2026. u 12.00 sati, St. Franziskus u Kempratenu

Korizmena duhovna obnova
Od 3. do 8. ožujka 2026. god. – voditelj duhovne obnove bit će fra Ivo Pavić (podrobnije informacije slijede)

Zaručnički tečaj
Od 20. do 24. travnja 2025. u 18.30 sati u dvorani St. Otmar, Grenzstrasse 10, 9000 St. Gallen

Prva pričest
9. svibnja 2026. u 11.00 sati, St. Otmar u St. Gallenu
10. svibnja 2026. u 12.00 sati, St. Franziskus u Kempratenu

Hodočašće u Rim i Asiz
U organizaciji misija Graubünden i St. Gallen najavljujemo hodočašće u Rim i Asiz od 13. do 17.5. 2026. Putuje se autobusom, a cijena iznosi 900 CHF. Prijave moguće u misijskim uredima.



Novi misionar u St. Gallenu

U St. Gallenu je tijekom godine došlo do smjene misionara. U matičnu Provinciju se, naime, nakon skoro dvogodišnjeg zauzeta i predana svećeničkog rada, vratio fra Marinko Šakota, Misiju je na prijedlog uprave Hercegovačke franjevačke provincije sa sjedištem u Mostaru i uz suglasnost Biskupije St. Gallen - nakon uspješno obavljenog 'Praktikuma' - 2. prosinca tekuće godine službeno preuzeo **fra Josip Mioč**. Novi misionar je rođen 25. listopada 1982. u Tomislavgradu. Pučku školu završio je u Šujici, srednju u Ljubuškom, te filozofsko-teološki studij 2007. na KBF-u u Zagrebu. Za svećenika je zaređen 6. lipnja 2008. godine u Chicagu (SAD). Nakon mlade mise u zavičajnoj župi u Šujici, 3. kolovoza 2008., uprava njegove redovničke zajednice povjerila mu je službe župnog vikara - dvogodišnju u Posušju, te šestogodišnju u Tomislavgradu. Župničku službu u Drinovcima preuzeo je 5. srpnja 2016. i obnašao ju je do kolovoza 2025. godine., kada je i službeno prihvatio HKM St. Gallen. Fra Josipu želimo iskrenu dobrodošlicu, obilje Božjega blagoslova, mudrosti i razbora, kako bi uspješno vodio ovu iznimno slojevit i zahtjevn Misijску zajednicu.

Kršteni u Misiji

Nikola Budimir, sin Marija i Andreje r. Marelja, 6. rujna 2025. u Kempratenu
Adrijana Zeba, kći Josipa i Martine r. Bokanović, 6. rujna 2025. u Balgachu
Ana Barić, kći Ivana i Mateje r. Jozipović, 21. rujna 2025. u Kempratenu
Theo Sauter, sin Tima i Antonele r. Ilić, 28. rujna 2025. u Kempratenu
Damjan Ivanušić, sin Denija i Mateje r. Humljan, 18. listopada 2025. u St. Gallenu
Marija Beketić, kći Mladena i Renate r. Dražetić, 25. listopada 2025. u Kempratenu
Mariella Pendeš, kći Marca i Ane r. Šakotić, 8. studenoga 2025. u Kempratenu
Luis Petrović, sin Marka i Ivone r. Alić, 15. studenoga 2025. u Balgachu

Vjenčanja

Robert Volić i Iva Barbić, 5. kolovoza 2025. u Lučkom



EUHARISTIJSKA SLAVLJA S DRUGIM NARODIMA

▶ Tradicionalna proslava Nedjelje naroda (Nationensonntag) održana je u subotu, 25. listopada 2025., u prvostolnici Biskupije St. Gallen. Ovogodišnje euharistijsko slavlje bilo je posebno svečano jer ga je po prvi put predvodio novi biskup, dosadašnji katedralni župnik mons. Beat Grögli, uz suslavlje našeg novog misionara fra Josipa Mioča te predstavnika drugih misija i zajednica. Članovi Hrvatske katoličke misije i Misijskog vijeća St. Gallen-Wil aktivno su sudjelovali u liturgiji, ali i u pripremi tradicionalno bogatog hrvatskog stola na zajedničkom domjenku održanom u Pfalz Kelleru, neposredno uz katedralu. U raskošnoj ponudi delicija iz različitih zemalja, hrvatski stol posebno je privlačio pažnju mirisima i okusima domaćih suhomesnatih proizvoda, biranih vina te s ljubavlju pripremljenih slanih i slatkih zalogaja naših vrijednih domaćica. Nije ga bilo lako zaobići, pa se i novi biskup rado zadržao u

prijateljskom razgovoru s našim misionarom i članovima Misije, iskazujući pritom zahvalnost i blizinu hrvatskoj zajednici.

U nedjelju, 9. studenoga 2025., u crkvi sv. Ivana (St. Johann) u Rapperswilu svečano je obilježen Dan naroda. Zajedničko misno slavlje okupilo je vjernike različitih naroda koje djeluju u sklopu biskupije St. Gallen – švicarske, talijanske, španjolske, portugalske, albanske i hrvatske.



Duhovno-glazbeni dar naše djece starijim osobama

U nedjelju, 26.10.2025., naš Dječji zbor i Tamburaški orkestar iz Balgacha uz voditeljicu Jelenu Kučak Vujnović nastupili su na velikom godišnjem skupu starijih osoba u hotelu Metropol u Widnau, pred gotovo 400 sudionika starijih osoba u dobi od 70 do 95 godina kao i predstav-

nicima općine i župe Widnau. Ove godine je posjećenost tog događaja zabilježila rekordan porast broja uzvanika. Čuvši za uspješan nastup naše djece na 'Danu naroda', glas se proćuo i do organizatora ovako velikog i lijepog susreta, a to je Općinsko vijeće Widnau.

Svetu misu predvodio je domaći župnik Andreas Schönenberger, uz sudjelovanje misionara i predstavnika pojedinih zajednica koji su zajedno slavili Euharistiju u duhu jedinstva i međusobnog poštovanja. Za uređenje liturgijskog prostora posebno se pobrinuo član naše Misije, sakristan Marko Barbić, a i brojni drugi članovi aktivno su sudjelovali u liturgiji – čitanjem i zajedničkim pjevanjem.

Nakon misnog slavlja, druženje se nastavilo u radosnom ozračju uz bogatu i šaroliku ponudu jela i pića iz raznih europskih zemalja i Latinske Amerike. Naš se hrvatski stol i ovaj put istaknuo bogatstvom i



kakvoćom ponude, što svjedoči o velikom srcu našega naroda, a 'Bog ljubi vesela darivatelja'. (2 Kor 9,7)

Ovakvi susreti svjedoče da je Crkva dom svih naroda – prostor u kojem Duh Sveti, kao na dan Pedesetnice, povezuje različite jezike i kulture, a to zajedništvo, nadahnuto Kristovim mirom, i dalje potiče da budemo 'hodočasnici nade' i svjedoci ljubavi u svijetu koji čezne za istinskim jedinstvom.

Svojim zvonkim glasovima i spretnim pristima uvelike su razveselili i dirnuli srca mnogih prisutnih koji su netremice pratili cjelokupan program duhovnih pjesama slavljenja i hvale, te uzvicima podrške i gromoglasnim pljeskom nagrađivali svaku pojedinu točku. Iako sudionici nisu mogli razumjeti skladbe na hrvatskom jeziku, pokazalo se ponovno da glazba, a osobito duhovna, neposredno progovara srcima. Oduševljenje nastupom naše djece i mladih popratila su i lokalna glasila regije Rheintala, a mi smo zahvalni Bogu i roditeljima što imamo tako darovitu djecu koja rado sudjeluju u misijskim događanjima, a imaju i otvorena srca za naše domaćine.



Holywin – svetost pobjeđuje

Drugi puta u nizu u našoj je Misiji je, na poticaj roditelja kojima je na srcu kršćanski odgoj djece, obilježen Holywin 31. listopada 2025. u St. Andreaskirche u Gossau. Dok se svuda oko nas tjednima u medijima i izlozima nagoviještala 'Noć vještica', okupilo se stotinjak naših mališana na sv. misi i klanjanju koje je predvodio fra Josip Mioč, a po prvi puta uz pratnju malih tamburaša iz St. Gallena. Umjesto jezivih maski, kostura i mračnih spodoba, oni su se zaodjenuli u 'sinove i kćeri svjetla', predstavljajući pojedine svece i svete. Slavlje se nastavilo ukusnom i s ljubavlju pripremljenom večerom, igrom, radosnim druženjem i radionicama u kojima

su djeca imala prilike bolje upoznati pojedinosti iz života svetaca kao i svojih svetih zaštitnika. Sve te raznolike sadržaje pripremili su naši vrijedni i kreativni roditelji i suradnici.

Bilo je to radosno slavlje pobjede svetosti, svjetla i života nad grijehom, tamom i smrću koji nam se nameću kroz uvođenje poganskih i mračnih običaja. Zahvaljujemo svima koji su se zdušno uključili u organizaciju ovog događaja i tako pokazali koliko je članovima naše Misije važan zdrav duhovni rast naše djece. Sve naše obitelji pratio blagoslov Oca nebeskog koji nas poziva: 'Sveti budite jer sam svet ja, Gospodin, Bog vaš.' (Lev 19,2)

Iskrena zahvala, uz lijepe želje, fra Marinku

Budući da smo fra Marinkov životopis objavili prigodom preuzimanja HKM St. Gallen krajem 2023., smatrali smo nepotrebnim opterećivati naše cijenjene čitatelje već naveliko poznatim podatcima. Umjesto toga odlučili smo se za nekoliko iskrenih riječi zahvale za sve dobro koje je, tijekom svoga gotovo dvogodišnjega službovanja u St. Gallenu, podario vjernicima HKM St. Gallen. Fra Marinko je Hrvatsku katoličku misiju St. Gallen preuzeo krajem 2023. godine, nakon desetgodišnjega organizacijski i pastoralno iznimno bogata i slojevita iskustva u Međugorju.

Stoga nije nikakvo čudo da je neka od tih iskustava želio ugraditi u svoja pastoralna nastojanja na novoj misijskoj postaji. Neka od tih nastojanja, poput utemeljenja tamburaškog sastava St. Gallen-Balgach, pala su na iznimno plodno tlo, pustila zdrav korijen i već donose zrele i divljenja vrijedne plodove. Tu pastoralnu novinu ostvario je u suradnji sa svojim dugogodišnjim znancem i prijateljem iz vremena svoga službovanja u Međugorju - prof. Davorom Markotom. Ova vrijedna galzbeno-pjevačka i odgojno-pastoralna inicijativa nije se (na sreću!), kako to nerijetko biva, njihovim odlaskom posve ugasila. Nanovo zasađeno 'glazbeno-liturgijsko cvijeće', na radost mladih tamburaša, nji-

hovit obitelji i značajnoga dijela misijske zajednice, nastavila je 'zalijevati i negovati' misijska suradnica gospođa Jelena Kučak Vujnović. Fra Marinko se, tijekom svoga kratkoga boravka u St. Gallenu nije štedio - stopostotno i nesebično se davao za Misijsku zajednicu i projekte koji su mu bili pri srcu. Takav otvoren pristup ga je neopazice, kako to i inače biva, postupno i sustavno iscrpljivao. Uvidjevši vremenom da slojevito pastoralno breme, koje je u početku svoga misionarskoga mandata u St. Gallenu, prihvatio s velikim oduševljenjem i odgovornošću, ipak nadilazi njegove stvarne fizičke i psihičke rezerve, shvatio je da je korjenit zaokret jedino razuman izbor. Svoju konačnu odluku, temeljenu na zdravorazumskim i činjenično neosporivim razlozima, donio je u veljači 2024. godine. Hercegovačku župu Dri-novce, u dogovoru sa svojim redovničkim poglavarima, izabrao je kao mjesto početnoga pastoralnog predaha nakon iscrpljujućega dvogodišta u St. Gallenu.

Fra Marinku, uz iskrenu zahvalu za sve dobro koje je učinio tijekom svoga boravka i pastoralnoga djelovanja u HKM St. Gallen, želimo dobro zdravlje, obilje Božjega blagoslova i puno uspjeha u radu na brdoviti-jemu dijelu goleme 'Njive Gospodnje'.



Ivica Surać

1964. – 2025.



Ivica je rođen u Zadru, 26. kolovoza 1964. godine, kao drugo po redu dijete Mile i Tomice Surać.

Sretno djetinjstvo i mladost proveo je u skladnom obiteljskom ozračju,

zajedno sa svojim roditeljima, starijim bratom Nediljkom, mlađim Boškom i najmlađom sestrom Mirom. Temeljnu nabrazbu stekao je u rodnoj Murvici Donjoj, a strukovnu (tehničku prometnu) u Zadru. Po završetku srednje strukovne škole, zaposlio se u mjesnoj tvrtki Foliaplast. U Švicarsku je došao u listopadu 1990. godine. Svoj trideset trogodišnji radni vijek proveo je, kao iznimno cijenjen i pouzdan djelatnik, u tvrtki Hermann AG Walzenhausen. Svoju buduću suprugu Maru upoznao je u Zadru. Njihovo početno prijateljstvo, vremenom je preraslo u iskrenu i zrelu ljubav, koja ih je 27. travnja 1991. dovela pred oltar župne crkve u Heidenu. Gospodin je njihovo sakramentalno zajedništvo blagoslovio s dvoje krasne djece – kćerkom Anom i sinom Nikom. Skladno obiteljsko ozračje poremetila je neugodna Ivičina dijagnoza u veljači 2024. godine. Podmukla bolest se, unatoč početnim ohrabrujućim prognozama, iznimnim liječničkim naporima i posvemašnjoj skrbi obitelji i prijatelja, nije dala bitnije usporiti. Usnuo je, opremljen svetim sakramentima i okružen svojim najmilijima, u svo- me domu u St. Margrethenu u podnevnim satima u srijedu, 24. rujna 2025. Misu za-dušnicu i obrede ispraćaja u župnoj crkvi u St. Margrethenu slavio je hrvatski misionar fra Mićo Pinjuh koji se, u nazočnosti iznimno velikoga broja Ivićinih prijatelja, znanaca i suradnika, toplim i biranim riječima oprostio od - kako je to izrijeком naglasio - dobroga čovjeka, tihoga i pouzdanoga vjernika, brižnoga muža i oca, brata i prijatelja...

Njegovi posmrtni ostatci položeni su 30. rujna ove godine (na blagdan svetoga Jeronima) u obiteljsku grobnicu zavičajnoga groblja u Murvici Donjoj kod Zadra. Pokopne obrede slavio je domaći svećenik don Milan Blaha.

Ivićinim roditeljima, supruzi Mari, djeci Ani i Niki, braći Nediljku i Bošku, sestri Miri i svima kojima je pokojni Ivica neizmerno mnogo značio, izričemo iskrenu ljudsku sućut, dok njega toplo preporučujemo milosti i ljubavi Svevišnjega.

Hrvatska katolička misija
Matthofring 2/4, 6005 Luzern
Telefon: 041 360 04 47
Natel: 079 541 35 08
E-Mail: misija@hkm-luzern.ch i
hkm.luzern@bluewin.ch
www.hkm-luzern.ch
www.facebook.com/HKMLuzern
www.instagram.com/hkmluzern
Misionar: **fra Branko Radoš**
Suradnica: **s. Marina Ivanković**

■ RASPORED MISA

- LUZERN: crkva sv. Karla, St. Karlstrasse, svake nedjelje i zapov. svetkovine u 12.00
- ENGELBERG: Espenkapelle, po dogovoru srijedom ili četvrtkom u 20.00 sati
- HITZKIRCH: Marienkapelle, svake 1. i 3. nedjelje u mjesecu u 9.00 sati
- SARNEN: Dorfkapelle, svake 2. i 4. nedjelje u mjesecu u 9.00 sati
- SCHENKON: Kapelica Namen Jesu, svakog 1. i 3. petka u mjesecu u 19.00 sati

Duhovna misao

Biti brat

Iako sam kao mladić puno radio nažalost nisam si mogao priuštiti auto. Na Badnju večer nazvao me brat i kazao da za mene ima božićni poklon. Iznenađio sam se kad sam izašao iz firme. Bio je to nov auto oko kojega je radoznalo obilazio jedan dječak.

«Je li to Vaš auto?» – upitao je.
«Da – rekoh – upravo sam ga dobio od brata na poklon.»
Dječak je bio zapanjen: «Znate i ja bih želio...» i onda zastao.
Bio sam siguran da je htio reći kako bi želio imati takvog brata. Ali na moje iznenađenje je rekao: «Želio bih da mogu biti takav brat». Pogledao sam ga i upitao: «Želiš li da te provozam».
«Naravno!» – rekao je.
Nakon kraće vožnje zamolio je da ga odvezem kući. Pomislio sam sigurno želi da ga obitelj i susjedi vide u novom autu. Kad smo stigli pitao je mogu li kratko pričekati. Otrčao je brzo uz stepenice. Vratio se noseći na ramenima invalidnog dječaka. «Vidiš braco – rekao mu je – kad odrastem kupit ću ti ovakav auto.»
Jedva sam suspregnuo suze. Uzeo sam ih obojicu, provozao po gradu i počastio slatkisima.
Taj dan sam shvatio na što je Isus mislio kad je rekao: «Blaženije je davati».

Hoću li ovoga Božića tražiti brata ili biti brat?

Misijski kalendar

Božićni koncert

Crkva sv. Karla – Luzern, 8. prosinca 2025. u 18.00 sati
Nastupa svjetski poznati **ansambl Lado** iz Zgreba

BOŽIĆNE MISE

Polnočka,
24. prosinca 2025. u 24.00 sata

Božić,
25. prosinca 2025. u 12.00 sati

Sveti Stjepan,
26. prosinca 2025. u 12.00 sati

Sveti Ivan,
27. prosinca 2025. u 19.00 sati

Sveta Obitelj,
28. prosinca 2025. u 12.00 sati

Zahvalnica,
31. prosinca 2025. u 19.00 sati

Nova Godina,
1. siječnja 2026. u 12.00 sati

Tri kralja,
6. siječnja 2026. u 19.00 sati

Krštenje Gospodinovo,
11. siječnja 2026. u 9.00 sati u Kägiswilu i u 12.00 sati u Luzernu

Blagoslov obitelji

Za blagoslov obitelji nudimo dvije mogućnosti:
1. *Molitva kod svetih misa u crkvi i preuzimanje svete vode*
2. *Pohod svećenika i blagoslov u obitelji - prijava do Božića.*

Tribine
Misijski centar, 29. siječnja i 26. veljače 2026. u 19.00 sati

Kino-večer
Misijski centar, 31. siječnja 2026. u 18.00 sati

Tečaj za brak
Misijski centar, 10. – 12. veljače 2026. u 20.00 sati.

Pokladna zabava
Misijski centar, 14. veljače 2026. od 18.00 sati

Duhovna obnova
Crkva sv. Karla od 20. – 22. veljače 2026. Duhovnu obnovu predvodi fra Drago Vujević, župnik u Konjicu.

Djeca djeci
Humanitarna akcija, 29. ožujka 2026.

Križni put
Svake subote u korizmi u crkvi sv. Karla u 18.00 sati

Hodočašće Padru Piju
Od 11. – 16. svibnja 2026.
Više informacija na misijskoj internetskoj stranici.

Zahvala i dobrodošlica



U jesen ove godine našu je misijsku zajednicu napustila **s. Ana Marija Biško**. Deset i pol godina je provela među nama. Zahvaljujemo na njezinom nesebičnom zalaganju i velikom

doprinosu u radu misije – od molitvenih susreta, liturgijskog pjevanja, vjeronauka, rada s djecom, mladima, kreativnom sekcijom do održavanja i uređenja crkve i misijskog centra. Vratila se u župu Veljake u Hercegovini gdje će koliko joj zdravlje dopusti pomagati u župi i brinuti o međugorskim hodočasnicima koji su česti gosti. *Neka ju Gospodin prati svojim blagoslovom.*



Ulogu misijske suradnice preuzela je **s. Marina Ivanković**. Rođena je 15. siječnja 1961. u Bjakovcima, župa Međugorje. Poslije završene srednje škole kraće je vrijeme radila u općini Čitluk. Osjetivši

Božji poziv 1982. godine odlazi u samostan Školskih sestara franjevki u Bijelo Polje. Diplomirala je na Institutu za crkvenu glazbu u Zagrebu. Pastoralno je do sada djelovala u Širokom Brijegu, Međugorju, New Yorku, Posušju, Augsburgu i Tomislavgradu. *Želimo joj dobrodošlicu i radujemo se svemu čime će obogatiti našu vjerničku zajednicu.*

Misijska kronika



Bruder Klaus – U subotu, 30. kolovoza 2025. godine po 33. put smo hodočastili Bruderu Klausu. Bilo jo ovo i jubilaro 20. hodočašće pješaka. Iz crkve sv. Karla u

kali na Stradunu, 5. rujna 2025., najveća podrška mu je bio brat David koji ga je pratio kamperom - kuhao, prao, masirao, snimao i činio sve što je potrebno.



Luzernu krenulo je 130 pješaka svih uzrasta – od jednoipogodišnjih Andreje i Valentine do onih u sedamdesetima. Među njima i Ante Drmić koji je jedini pješice hodočastio svih dvadeset puta. Zavjetnu svijeću na početku mise prinio je najstariji hodočasnik-pješak Jure Primorac, a hrvatsku zastavu prvopričesnice blizanke Pia i Emeli Klajn sa svojim roditeljima. Nakon svete mise uputili smo se u Flüeli-Ranft gdje smo primili blagoslovom s Presvetim. Uslijedilo je druženje, pjesma i ples uz zakusku koju su nam pripremili naši vjernici iz Obwaldena.

Pretrčao Hrvatsku – Naš vjernik Marko Piliški odlučio se na nesvakidašnji pothvat – pretrčati hrvatsku obalu. Krenuo je iz Umaga, a završio u Dubrovniku. Prosječno je dnevno trčao 50-ak kilometara –

ukupno 740. Posebna postaja na tom putu bilo mu je Međugorje. Na ovaj je način želio više vremena posvetiti sebi – razmišljao je o životu, obitelji, prijateljima, poslu, Bogu. Foto i video-uratkima htio je pokazati i ljepote Hrvatske. Uz roditelje koji su ga pratili svojim molitvama i doče-



Veločašće – U subotu, 6. rujna 2025. sedmorica hodočasnika-biciklista krenuli su put Asiza. Ispratili su ih članovi obitelji i prijatelji, a Božji blagoslov na njih je zavezao voditelj misije te im podijelio Tau – znak sv. Franje i mali vodič-molitvenik urađen za ovu prigodu. Nakon sedmodnevne vožnje stigli su na grob svetoga Franje. Obišli su sveta mjesta kojima je hodio ovaj omiljeni svetac, kao i druge znamenitosti u okolici. Puni dojmova i zahvalni Bogu na ovom nezaboravnom veločašću sretno su se vratili na blagdan Uzvišenja svetoga križa.



Blagoslov učenika – U nedjelju, 7. rujna 2025. u crkvi sv. Karla u Luzernu slavljena je sveta misa i podijeljen blagoslov djece na početku ove školske i vjeronaučne godine. Oni najmanji u crkvi su ušli u procesiji noseći svoje školske torbe. U prinosu darova uz uobičajene kruh, hostije,

vino i vodu prinijeli su i svijeću, hrvatsku i švicarsku zastavu, školsku torbu, mobitel, loptu i roditelje, te tako na simboličan način Bogu predali sve trenutke ove školske godine, kako one ozbiljne učenja i studiranja, tako i one bezbrižne igre i razonode. Dan prije nakon molitve i probe pjevanja djeca su se družila na obližnjem igralištu uz šaljive igre.

Jubilejska misa – U nedjelju, 21. rujna 2025. organizirali smo središnju proslavu Jubilejske godine. Uz sve uzraste vjernika u prepoznatljivim majicama i narodnim nošnjama sudjelovali su predstavnici sva tri misijska zbora, misijskog vijeća, HKUD-a Kolovrat, tamburaškog sastava Indigo, NK Croatije, KK Croatije, MK Sokolovi i MK Škorpion. Iza zastave Misije, Hrvatske i Švicarske u procesiji su bila djeca i odrasli u narodnim nošnjama. Molitvu vjernika i prinos darova predvodili su predstavnici svih uzrasta vjernika, udruga, klubova i društava. Na kraju mise vjernička zajednica je zahvalila s. Ani Mariji koja se vraća se u domovinu, te dobrodošlicu izrazila s. Marini. To su učinili Pavo Nevistić, predsjednik misijskog vijeća, Hans-Peter Bucher u ime Crkve u Švicarskoj, Klara Šuman i Sarafina Matošević u ime mladih, te Sara Čurić i Katarina Čulo u ime djece. Prije blagoslova oko oltara su se okupili predstavnici udruga i za ovaj jubilej zahvalili pjevajući „Tebe Boga hvalimo“. Nakon jubilejske fotografije prisutni su se nastavili družiti uz zakusku i glazbeni nastup TS Indigo.

Gospi u pohode – Nakon molitve i blagoslova ispred crkve sv. Leodegara u Luzernu u subotu, 27. rujna 2025. jedanaestorica misijskih suradnika pješice je krenulo Gospi einsiedelskoj u pohode. Ni jaka kiša ih nije omela u ovom pothvatu. Sav napor i žuljeve prikazali su za duhovno dobro svojih obitelji, naše misijske

MISIJA LUZERN



► zajednice i našega naroda. Nakon dvanaest sati i prijeđenih 50 kilometara, umorni ali zadovoljstvom ispunjeni stigli su u ovo poznato marijansko svetište i pridružili se sudionicima Rumenog lista – molitvenog susreta mladih.

Dan misije – Nakon trodnevne duhovne obnove svečano smo u nedjelju, 5. listopada 2025. proslavili svetkovinu svetog Franje Asiškog i Dan misije. Nakon svete mise, a u povodu 800-te obljetnice Franjine Pjesme stvorova izveden je prigodan recital. Uz glazbenu pratnju mješovitog i misijskog zbora mladih nastupili su Davor Nevistić, Ilija Suvalj, Sarafina Matošević, Mirela Kolenda i Klara Šuman, te ministranti i druga djeca. Svetog je Franju utjelovio Petar Kajinić, a prve fratre Franjo Dujak i Ilija Jurčević.

Jubilejsko hodočašće – U nedjelju, 20. listopada 2025. devetorica hrvatskih vjernika hodočastili su u zavjetnu crkvu sv. Mihaela u Beromünsteru – crkvu potpunog oprosta u ovoj jubilejskoj godini. Krenuli su iz crkve sv. Karla u Luzernu i nakon šestosatnog pješaćenja stigli na odredište. Usput su razmišljali uz riječi sv. Brudera Klause: „Moj Gospodine i moj Bože, uzmi me od mene i daj da budem posve tvoj...” Večer prije u misijskoj su kapelici pristupili svetoj ispovijedi, a voditelj misije je na njih zazvao blagoslov.

Susret čitača – U utorak, 28. listopada 2025. u misijskim je prostorijama organiziran redoviti susret čitača - lektora. U misiji je trenutno 40-tak čitača. Ove godine smo za tu važnu službu primili desetak

novih kandidata. Zahvalni za sve koji svoj glas posuđuju Bogu kako bi njegova riječ došla do ušiju i srdaca vjernika, potičemo i druge odrasle vjernike da se pridruže. Na susretu se razgovaralo o praktičnim temama: razumijevanju biblijskog teksta, ophođenju prema lekcionaru i mikrofону, odijevanju itd.

Holywin – Uoči svetkovine Svih svetih, 31. listopada 2025. u misijskom je centru u večernjim satima organiziran susret mladih. Voditelj misije je govorio o zamkama poganskog običaja Hellowinna koji je našalost sve popularniji i među kršćanima te pozvao mlade da se umjesto toga uključe u Holywin - pokret slavlja Noći svetaca. Nakon kateheze uslijedilo je klanjanje i slavljenje. Susret je završio prigodnim druženjem.

Hrvatski rukometaši u misiji – Nakon druge pripremne utakmice sa Švicarcima u Luzernu, 1. studenog 2025. naši su gosti bili hrvatski rukometni reprezentativci sa stručnim stožerom. Susret su organizirali NK Croatia i HKM Luzern. U ime kluba dobrodošlicu im je poželio Krunoslav Radoš, a u ime misije fra Branko. Zahvalio je kapetan Ivan Martinović. Nakon večere oni najmanji su iskoristili priliku za autograme i fotografiranje. Ugodno i veselo ozračje svojim su nastupom stvorili članovi TS Indigo. I ovoga puta se očitovala velika povezanost naših sportaša i običnog puka. Ta povezanost je daleko vrijednija od samih sportskih rezultata, jer svejedno što su rukometaši u svijetu aktualni viceprvaci, pokazalo se da su nama ipak prvaci.

Kršteni u Misiji



Nika Harambašić, kći Franje i Ane
r. Terzić – 13. rujna 2025. u Luzernu

Daniel Dovođa, sin Stipe i Mateje
r. Barukčić – 13. rujna 2025. u Luzernu

Filip Glavina, sin Ratka i Olge
r. Dimitrijević – 26. rujna 2025. u Luzernu

Ana Križanović, kći Ivana i Sandre
r. Aždajić – 11. listopada 2025. u Maltersu

Mate Žigun, sin Mathiasa i Tomislavke
r. Mioč – 25. listopada 2025. u Luzernu

Vjenčanja



Ivan Matošević i Ivonne Stöckli
– Brajkovići, 1. kolovoza 2025.

Karlo Šimičić i Ana Slišković
– Bučići, 27. rujna 2025.

Branimir Jelčić i Dajana Slipac
– Rankovići, 27. rujna 2025.

David Janečić i Anamarija Žarković
– Rovišće, 27. rujna 2025.

Adrijan Pešić i Violeta Stojan
– Novi Vinodolski, 18. listopada 2025.

Mario Ćorić i Helena Bodružić
– Bibinje, 19. listopada 2025.

NAŠI POKOJNICI



Matije Garić

1953. – 2025.



Matije je rođen 15. lipnja 1953. godine u Pečniku od roditelja Marka i Ane. Odrastao je u rodnom kraju u krugu obitelji. U rodnoj župi je primio sve sakramente, kao i crkveni

brak sa suprugom Anom r. Križan 1976. godine. Zajedno su se doselili u Švicarsku. Radni vijek je proveo u Weggisu, Vitznau i Luzernu. U braku su dobili dvije kćeri: Anitu i Maru, a one su im podarile troje unučadi. Duže vrijeme je imao zdravstvenih problema, ali je unatoč tome uvijek zračio pozitivnošću i smirenošću. Nakon što mu se stanje naglo pogoršalo smješten je u bolnici u Osijeku, a potom u Luzernu. Nažalost izgubio je bitku s bolešću. Preminuo je u kantonalnoj bolnici u Luzernu, 9. rujna. Sveta misa zaдушnica slavaljena je u misijskim prostorijama, 13. rujna, a ukopni obredi u Osijeku, 17. rujna 2025. godine. Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!

MISIJA LAUSANNE-WALLIS

Misijski kalendar

Hrvatska katolička misija
Terbingerstrasse 51a, 3930 Visp
Telefon: 079 446 45 21

Misionar: **fra Vladimir Ereš**
E-Mail: fra.vlado@gmx.ch

■ RASPORED MISA

■ **LAUSANNE:** župna crkva St. Redempteur-a, Av. de Rumine 33, svake 1. nedjelje u mjesecu u 17.00 sati (ili po dogovoru).

■ **VISP:** (kapelica ispod župne crkve sv. Martina), svake 2. i 4. nedjelje u mjesecu u 12.00 sati (ili po dogovoru).

■ **YVERDON:** kat. Župna crkva St. Pierre, svake 3. nedjelje u mjesecu u 16.00 sati (ili po dogovoru).

■ **CLARENS:** crkva sv. Terezije, svake 3. nedjelje u mjesecu u 19.00 sati (ili po dogovoru).

■ **ŽENEVA:** župna crkva St. Julian, rue Virginio-Malnati 3, Meyrin, zajednica slavi sv. misu u dogovoru sa don Stjepanom (Telefon 00385 97 70 3296).

■ **SION:** (po dogovoru).

■ **TÄSCH:** Župna crkva (po dogovoru).

Vjenčanja



Karlo Letica i Monika Keserović
22. lipnja 2025. u Splitu

Gabrijel Hrgović i Janja Jurakić
25. srpnja 2025. u Zagrebu (Jarun)

Zrinko Prskalo i Katarina Ripić
27. srpnja 2025. u Zadru

Ivan Kovačević i Iva Gavrančić
29. kolovoza 2025. u Sessvetskim Selima

Ivan Jurkić i Ana Kaurinović
18. listopada 2025. u Osijeku (sv. L. Mandić)



Fra Vladina knjiga u samo 10 mjeseci doživjela je već drugo (2.) izdanje. Tražena i čitana. Topla, jednostavna i konkretna. Što je najvažnije: pruža za svaki dan u godini pozitivne misli, citira (ne) znane umove, izaziva radoznalost za otkrivanje svakog novog razmišljanja. Uzmi i čitaj!

Božićne ispovijedi

Iako ne mogu u ovom Movisu utanačiti dan i datum sv. ispovijedi, ali će svaka zajednica biti zadovoljena, što ću reći konkretno u crkvama, na sv. misama.

Visp, ispovijed je 17.12. 2025. od 17.30 sati

Božićne mise

Ne mogu ovog momenta reći ni obećati za sv. mise. Ponočka u Vispu je, radi blizine, sigurna.

Ponočka, 24. 12. 2025.

Visp, u 20 sati

Božić, 25. 12. 2025.

Visp, u 12 sati

Yverdon, u 17 sati

Sv. Stjepan, 26. 12. 2025.

Clarens, u 19 sati

Sv. Obitelj, 28. 12. 2025.

Lausanne, u 17 sati (umjesto u 1. nedjelju u siječnju)

Ženeva (Meyrin), 6. 12. 2025. u 19.15

Ženeva (Grand Sachonex), 20. 12. 2025. u 19 sati (prije sv. mise božićna ispovijed)

Fribourg će iskoristiti blizinu Berna i pridružiti se vjernicima u Bernu

Blagoslovi obitelji

Kao i svih dosadašnjih godina, tako i ove godine, bit će mogućnost za blagoslov obitelji i stanova. Uz prijavu, strpljivost će biti najpotrebnija, jer okolnosti u kojima živim(o) i obveze na švicarskim župama su tu. Svi koji žele, kao i svake godine, neće ostati uskraćeni.

Humanitarna strana misije

Svake godine, sve do danas, u ovo adventsko vrijeme, šaljemo pismo s uplatnicom, na skoro sve vjernike u misiji, s molbom da se odazovu na sve humanitarne pomoći. Ne dosađujem često ali pomoći se ostvaruju cijelu godinu. Gdje malo, gdje malo više ali ne ostajemo nijemi. Pridruži nam se dobivenim pismom, vapajem i uplatnicom koju ćeš dobiti. Onima koje rijetko ili nikako ne vidam zahvaljujem puno.

Upravo smo završili jednu plemenitu akciju od oko 2000 franaka za operaciju ramena jednom svećeniku.

Pojašnjenja o funkcioniranju i stanju naše misije

Poštovani vjernici naše misije Wallis – Lausanne. Možete ju zvati kako želite jer imamo prostran «teren» od pet kantona, dva jezika, te oficijelno «ne postojimo», ali mi živimo i funkcinoramo. Istina, u jako otežanim uvjetima, bez ikakve financijske potpore, no već petu godinu smo «živi i zdravi». Imali smo nekada 12 zajednica u kojima smo se viđali, družili i imali bogate programe, kako duhovne tako i naše ljudsko-zajedničke. Bogu smo se molili i uspješno družili. Tako je i danas ali u drugačijim okolnostima. Ženeva funkcionira zahvaljujući pomoći don Stjepana Lončara iz Francuske. Fribourg je u samoj blizini Berna pa o njima, koliko može, brigu vodi fra Antonio Šakota iz Berna. Daljine su ogromne a ja sve stariji, pa do Božje volje... Radi obveznog doprinosa švicarskim župama smanjio sam mise i zajednice. Tako sada mora biti, ali svima se, Bogu hvala, stigne, dok mogнем.

Ja, vaš misionar, tu sam skoro (od 15.3. 2005.) dvadeset jednu godinu i nisam vas želio, ni htio, napustiti jer nitko nikakvo drugo rješenje nije imao pa tako ni ponudio. Niti ga ima. Vrlo je teško pronaći nekoga tko bi preuzeo švicarsku župu i vodio našu misiju. U ovim svojim (preko sedamdeset) godinama ostajem s vama i uz vas. Čovjek snuje a Bog određuje.

U promijenjenim okolnostima i zbog smanjenja naših obitelji prestao sam dolaziti u Saas Fee, Zermatt, Leukerbad, Neuchatel, a preostale vjernike pozivam da se pridruže najbližjoj zajednici. S vjernicima u Täschu, Sionu i Collombeyu vidam se po dogovoru, povremeno, kada mogu. Svima na raspolaganju su zajednice Visp, Clarens, Lausanne, Yverdon. Trenutno je Visp jedno «čudo». Na sv. misama imamo preko 70% mladih. I švicarski župnik se ne može načuditi i nadiviti.

Naš misijski «brod» ovako plovi skoro pet godina. Živimo svoj život u zajedništvu i «snalazimo» se kako znamo i umijemo. Puno zahvaljujem na darežljivosti i podršci pojedinih vjernika, jer time se osjećam zadovoljnim, smirenim i cijenjenim. Obveze prema švicarskim župama svakim danom osjećam teže i teže, ali do Božje volje, pa šta bude. Snažno osjećam podršku i zahvalnost vas vjernika na svakom mjestu. Hvala vam!

MISIJA LAUSANNE-WALLIS



Duhovna obnova

Našu duhovnu obnovu predvodio je don Ivan Šarić, bivši papin gardist.

▶ Lijepo je bilo ugostiti mladog i agilnog svećenika. Uvijek je to silno osvježanje za zajednicu. U nedjelju 6. rujna don Ivan Šarić, nekadašnji fra Vladin ministrant u St. Gallenu, te papin gardist u Rimu, odlu-

čio je postati svećenik. Don Ivan potječe iz divne i brojne obitelji, porijeklom iz župe Prisoje a ujak mu je poznati međugorski svećenik fra Petar Ljubičić. Završio je teološki fakultet i zaređen za svećenika te dobio službu u biskupiji St. Gallen.

U našoj je zajednici bila prava milina čuti mladog 34-godišnjeg svećenika i njegove misli te tumačenje evanđelja dotične nedjelje. Nismo mogli svuda u misiji stići jer je navratio samo jedne nedjelje. Uz dotičnu nedjeljnu temu prenio nam je i svoje osjećaje služenja papi i života u zajedništvu papinih gardista, kao i duboku dimenziju duhovnosti koja ga je još više izgradila. Njegove poruke su svima pale na plodno tlo a posebno mladima donijele oduševljenje i puno radosti. Nakon sv. mise u Vispu ostali smo rado s njim u ugodnom razgovoru i druženju, a nakon lijepog ručka vrijeme bijaše krenuti u sljedeću zajednicu u Lausanne. Hvala don Ivane.



Povratnici

Ivan i Ruža Lončar

Moram, kao svećenik i misionar, priznati da sve teže doživljavam oprostaje od vjernika i obitelji koji se vraćaju u domovinu: Hrvatsku ili Bosnu i Hercegovinu. Miješa se radost radi odluke ali i žalost jer njihovo mjesto u crkvi, poziv na posjetu obitelji i još puno toga će mi nedostajati. I tako, jedni po jedni, oni «stari» dobri, cijenjeni vjernici odlaze a za utjehu bude da njihova djeca i unučad ostaju, što ostavlja prostora razmišljanju da će ponekad doći. Ovih dana, koncem listopada 2025. odlučila se obitelj Ivana i Ruže Lončar iz Vispa, u gornjem Wallisu, sasvim povratiti u svoje Jaruge, u župu Sikirevci, u Slavoniju. Divno izgrađena obiteljska kuća čeka ih spremna gdje će se mirno skrasiti i slaviti svoje Božice i ostale godove.

Obitelj Lončar (Ivan i Ruža r. Grabovčić) su započeli svoj bračno-obiteljski život na «Ilino» (Ilindan) 20. srpnja 1985. godine u Sikirevcima. On iz Jaruga a ona iz Bijele (Brčko), on po zanimanju monter, a ona u servisu, on veseljak i zafrkant, a ona staložena i umjereni veseljak... On, Ivan, bio je godinama moja pratnja za blagoslove obitelji, bio je i «sv. Nikola». A Ruža nas je umorne i gladne dočikala s predivnim ručkom ili večerom. Oboje su skladne naravi, odgovorni i «lagani» tj. nisu naporni, i spremni za dobro druženje. Njihov dolazak u Švicarsku, u Wallis dogodio se tako što je Ivan došao 1987., a godinu dana kasnije dolazi Ruža. Tu su ostali do danas. Prije dvadeset i nešto godina, od kada sam u misiji, bili su mi uvijek podrška, u svakom pogledu. Hvala im. Možda nije za javnost, ali, iskreno priznajem, falit će mi Ivanove obilne, divno pripremljene «suvarine» sa njegova balkona... ali i Ružinih kulinarskih «iznenađenja»... Za sve ove godine, od mene njihova svećenika, puno, puno hvala, Bog im platio i uzvratio... Neka im Gospodin podari puno lijepih i ugodnih provedenih dana i godina u nadolazećem vremenu.



Ženeva – u mucu se poznaju junaci!

Don Stjepan Lončar, misionar u Francuskoj, pomaže fra Vladi u brizi za vjernike u Ženevi.



Gornji Wallis, Visp

Jedna od nezaboravnih humanitarnih akcija u misiji 2012.-2017. godine. Mlade majke iz gornjeg Wallisa pravile su adventske i božićne vjenčiće. U 5 godina napravile su preko 1500 komada, a dobiveno/skupljeno je preko 30 tisuća franaka za siromašne u domovini.



Hrvatska katolička misija Lausanne – Wallis

Iako se priča da je ukinuta i da je nema ... IMA, IMA! Vidite da je ima i da postoji. Pogledajte nas... Ovo je samo jedna od tolikih zajednica. Bog ju poživio i Duh Sveti nadahnua ...



Mlada i uspješna sportašica

Mia Leoni Božić

Koji ponos i ljubav bi trebao i morao imati svećenik koji poznaje osobu od rođenja, a još ju je i krstio a do danas izrasla u jako perspektivnu sportašicu – odbojkašicu.

Rodila se u Wallisu, u Vispu, prije 19 godina, gdje sam ju i krstio 22. listopada 2006. Na krštenju sretni roditelji Marijan i Jasna Božić r. Jagić, a u blizini sve to promatra njena malo starija sestra Gabriela, koja je danas vrlo marljiva studentica u Bernu. Tu sliku u mislima neću nikada zaboraviti. Naravno, nazočni su bili bake i djedovi i ostala rodbina i prijatelji. Upitnici su moji, roditelja i nazočnih bili: što će biti od ovog «slatkog» djeteta? Poznavajući ambiciozne mlade roditelje slutio sam da će život teći u sportskom a kasnije, nakon školskog usavršavanja, u nekom lijepom i uspješnom pravcu.

Mia je bila i ostala jako draga. Prošla je sve misijske «kategorije», ministrant, pjevač, folklorišica čitačica. Na fra Vladinoj nedavnoj jubilejskoj proslavi rekla je, čitajući, vrlo ganutljive riječi. Ovdje ju opisujemo kao sportašicu, koja je, od kada je «prohodała», pratila svoga oca Marijana kao odbojkaša a kasnije njenog trenera, poželjela i sama biti takva. S njim je trenirala i «čeličila» se, tako da je ostavila svoju veliku ljubav – ples, kako bi bila uspješna odbojkašica.

Već u drugom razredu odlučila se pridružiti odbojkaškom klubu. Par godina igrala je u Natersu u klubu, koji je vodio njen otac. Bila je uskoro primijećena i pozvana da igra za jači klub Visp, i to petkom ali, jednom tjedno, i za Naters. Preuzela je u Vispu središnju ulogu u U17 generaciji, gdje je ostala dvije godine. U nastavku je zaigrala kao dijagonalna napadačica u 3. ligi za VBC Visp. A te godine je njen tim imao veliki uspjeh jer je osvojio Walliser Junioren-Cup. Nakon dosta godina odlučila je napustiti klub iz osobnih razloga.

Mala kriza u mladosti vrlo brzo prođe i pronašla je novi klub VBC Ried-Brieg, koji je tada bio u 3. ligi. Prva je sezona bila vrlo uspješna, jer su se uspjeli popeti u 2. ligu. I njen svećenik, fra Vlado, ju je dolazio podržati i navijati. Sreći nigdje kraja. Tu je sada i sva je sretna. Tu sreću prenosi na sebe, svoju obitelj, fra Vladu i sve ljude dobre volje. Želimo joj puno uspjeha i Božjeg blagoslova.

Uspješan vjernik



Dr. sc. Ivan Pepić

U svakom broju Movisa donosimo uspješne osobe u našoj zajednici. Hvala Bogu da imamo takvih, koji uz napore i podršku svoje obitelji daju uzor - doprinose svima drugima da sami krenu sličnim stopama. Ovoga puta predstavljamo osobu, moguće svijetle budućnosti. Inače je tihe i nenametljive naravi, ali izuzetne nadarenosti za svoj put i pravac koji je izabrao. Često je na stranicama mnogih časopisa i novina kao autor korisnih priloga, a uza sve što piše i radi, pruža svoj značajan doprinos i u zajednici vjernika u Ženevi.

Rođen je 1991. godine u Locarnu u obitelji Jure i Blaženke Pepić, koji su iz Posavske Mahale, Bos. Posavina. Nakon završene gimnazije u Locarnu, upisuje studij politologije na Sveučilištu u Zagrebu, odakle odlazi na studentsku razmjenu na Sveučilište

Ivan je autor desetaka znanstvenih, stručnih i publicističkih članaka o hrvatskom pitanju u BiH i drugim temama, uključujući europsku i hrvatsku politiku. Njegovi su radovi objavljeni u međunarodnim časopisima te domaćim medijima, među kojima su Večernji list, Hrvatsko slovo i HRT. Bio je znanstveni suradnik na Sveučilištu u Ženevi te stručnjak za ljudska prava i kontrolu naoružanja pri Stalnoj misiji Republike Hrvatske pri Ujedinjenim narodima u Ženevi. Vanjski je član Odbora za Hrvate izvan Republike Hrvatske u Hrvatskom saboru.

Ivan je od malih nogu bio aktivan član HKM Ticino, a kao ministrant redovito je sudjelovao na CROMIN-u i pomagao u misijskim aktivnostima. Po dolasku u Ženevu uključuje se u rad misije, gdje i danas aktivno sudjeluje u događanjima. Ponosan je suprug i otac dviju djevojčica. Ivane, Bog ti podario plodan i koristan život.

MISIJA GRAUBÜNDEN/GONZEN/FL

Hrvatska katolička misija
Sardonastrasse 3
7000 Chur

Telefon: 079 405 3623

Misionar: **fra Zlatko Ćorić**
E-Mail: misionar@hkmgr.ch
misija@hkmgr.ch

■ RASPORED MISA

■ **CHUR:** Heiligkreuzkirche,
Masanserstrasse 161, 7000 Chur,
svake nedjelje u 17.00 sati.

■ **BUCHS:** Pfrundgutstrasse 5,
9470 Buchs, svake nedjelje u 12.15.

■ **HEILIGKREUZ/MELS:** Staatsstrasse 111,
8888 Heiligkreuz, svake nedjelje u
10.00 sati.

■ **DAVOS:** Praviganweg, svaki drugi ili treći
petak u mjesecu u 20.00 sati.

■ **ST. MORITZ:** Via Maistra 43,
navečer u 20.00 sati u ove navedene dane
(10. 9. 2025., 10. 12. 2025.).

■ **LANDQUART:** Kantonsstrasse 20, 7302,
Svetkovinama i blagdanima po dogo-
voru. Petkom sveta misa i susreti mo-
litvene zajednice u 19 sati. U došašću
mise zornice u 6 sati. Mjesečne duhov-
ne obnove petkom i duhovna obnova i
ispovijed u došašću i korizmi.

Misijski kalendar

ZORNICE

Ove godine po prvi puta slavit ćemo sve-
te mise zornice, kroz cijelo vrijeme do-
šašća od ponedjeljka do petka u 6 sati u
Landquartu. Sve vas pozivamo u ovom
milosnom vremenu da zajedno slavimo
i iščekujemo dolazak Gospodnji i slavlje
njegova rođenja.



DUHOVNA OBNOVA U DOŠAŠĆU

Od 11. do 13. prosinca ove godine u
Landquartu, duhovnu obnovu u našoj
misiji predvodi će fra Dario Galić. Prvi
dan duhovne obnove rezerviran je za
mlade i započinje u 19 sati svetom misom
u crkvi, nakon čega slijedi svjedočanstvo
i klanjanje. U petak je mogućnost za sve-
tu ispovijed od 18 sati, nakon čega slijedi
misno slavlje i klanjanje. U subotu je za-
vršetak duhovne obnove i mogućnost za
svetu ispovijed od 13.30 sati.

SEMINAR PMŠ

Iduće godine u vremenu korizme održat
će se seminar Post, Molitva i Šutnja. Semi-
nar je namijenjen mladima od 18. do 40.
godine, a održat će se u kući molitve Ma-
rienfried, u Pfaffenhofen a.d. Roth u Nje-
mačkoj od 19. do 22. veljače 2026. godi-
ne. Voditelji seminara su fra Dario Galić,
sestra Mirjam Jerković i fra Zlatko Ćorić.
Više informacija i prijave na misijskom in-
stagram profilu.

STOPAMA SV. PAVLA PO MALTI

Iduće godine od 14. do 18. travnja zajed-
no s misijom Frauenfeld hodočastit ćemo
na Maltu. Ostalo je još nekoliko slobodnih
mjesti, a više informacija možete dobiti
nedjeljom nakon svetih misa.

TEČAJ PRIPRAVE ZA SAKRAMENT ŽENIDBE

Kao i ove godine tečaj za sakrament že-
nidbe održat će se u St. Gallenu, na adresi
Grenzstrasse 10, i to od 20. do 23. travnja
2026. godine. Svi koji planiraju uskoro že-
nidbu moraju odslušati ovaj tečaj. Prijave
za tečaj osobno kod fra Zlatka.

Misijska kronika



IZLET U AUGSBURG

U nedjelju 9. studenog mladi iz naše
misije zajedno s Framom Zürich i
mladima iz zajednice Regnum Dei uputili
su se u Augsburg na primanja i obećanja
Frame. Svetu misu predslavio je naš fra
Zlatko, a svojim pjevanjem ju uzveličao
naš zbor mladih Ruah.

Nakon misnog slavlja uslijedio je ručak i
druženje uz pjesmu i veselje u prostorija-
ma misije. Prije polaska natrag u Švicar-

sku uputili smo se u centar grada i posjetili
crkvu u kojoj se nalazi slika Gospe koja ra-
zvezuje čvorove. Pred slikom su zajednič-
ku molitvu predvodili časna Mirjam i fra
Goran, a zatim smo ostali kratko u osob-
noj molitvi.

Bogu hvala na ovom predivnom danu i
svim blagoslovima kojima nas obasiplje.
Hvala i Frami Ausburg i njihovom duhov-
nom asistentu fra Tomislavu Puljiću na
pozivu i lijepom dočeku naših mladih.

HOLYWIN

Mladi iz naše misije zajedno sa mladim
švicarcima iz zajednice Adoray ove
godine su po prvi puta organizirali moli-
tvenu večer Holywin. Program je započeo
u 18 sati u katedrali u Churu. Najprije je
bila mogućnost za svetu ispovijed i moli-
tva krunice, nakon čega je misno slavlje
predslavio katedralni župnik Gion-Luzi
Bühler zajedno s našim fra Zlatkom. Svo-
jim glasovima misno slavlje je uzveličao
naš zbor Ruah i nekoliko mladih iz Ado-
raya. Svećenici su u svojoj propovijedi ista-
knuli važnost molitve na putu svetosti i sve
potaknuli da čeznu za svetošću koja je do-
hvatljiva uz Božju pomoć. Nakon misnog
slavlja uslijedilo je klanjanje i bdijenje, te
za kraj ugodno druženje i razgovor svih
prisutnih.

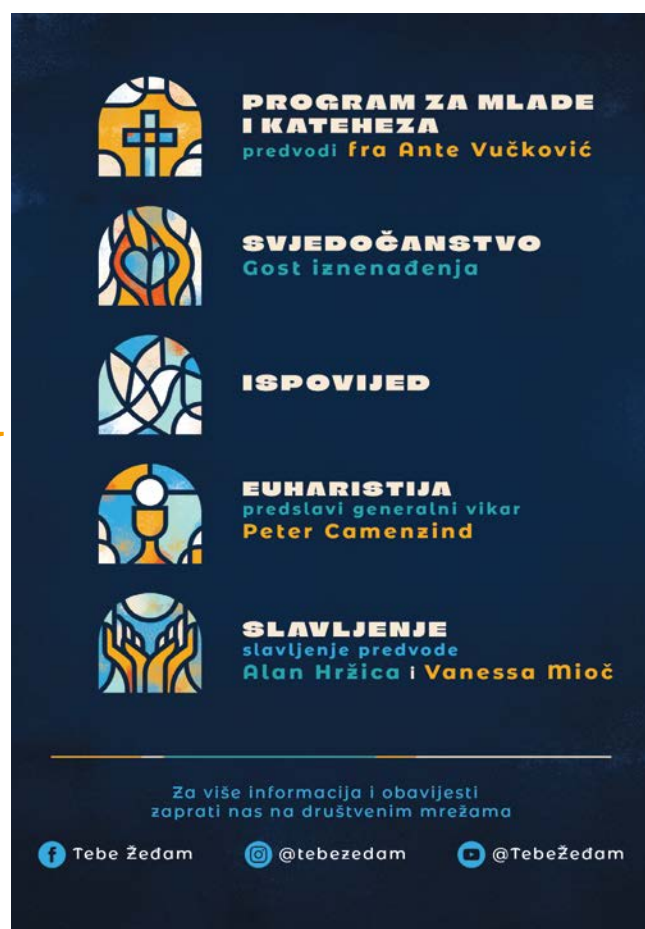
TEBE ŽEDAM 2026

Dragi vjernici, i iduće godine ponovno
ćemo u proširenom izdanju zajedno
slaviti Gospodina na Večeri slavljenja Tebe
žedam. Ove godine okupili smo se u veli-
kom broju i ispunili pjesmom i molitvom
dvoranu Forum u Landquartu, a s obzi-
rom da su brojni ostali bez ulaznice radi
ograničenog broja mjesta, odlučili smo da
će se iduće godine Tebe žedam održati u
još većoj dvorani Stadthalle u Churu i to
30. 5. 2026. godine.

Sve vas molimo da vaše ulaznice naba-
vite na vrijeme i to online na stranici
eventfrog.ch gdje možete naći i više in-
formacija o samom programu i svemu
što vas čeka iduće godine. Za sva pitanja i
informacije možete se javiti na email adre-
su info@tebezedam.com, ili na društvene
mreže instagram i facebook gdje ćete naći
nove profile i stranice Tebe žedam.



&





Pavo i Kata Brašnić

► Oboje su rođeni u Posavini, Oštroj Luci, općina Orašje na Savi BiH. Pavo je rođen 1957. a Kata 1965. godine. Osnovnu i srednju školu su završili u O. Luci i u Orašju. Poslije srednje, Pavo odlazi u Zagreb, pronalazi posao te uz rad završava i višu školu, zaštita na radu i protupožarna zaštita. Brak su sklopili 1984. u O. Luci, te nakon vjenčanja i Kata odlazi u Zagreb i pronalazi posao. Poslije godinu i pol vraćaju se u Posavinu. Pavo radi u Orašju i tada su dobili prvog sina Vedrana 1986. godine. 1987. godine Pavo prvi put dolazi u Švicarsku, te nakon godinu dana dolaze i Kata i Vedran. Drugi sin Dario se rodio 1996. godine a kćer Valentina 1999. godine. Vedran nakon završne gimnazije u Sargansu, odlazi u Zürich i studira Arhitekturu, na vrijeme završava i ostaje raditi

kao arhitekta, gdje živi i danas. Dario je završio srednju u Buchsu za elektroinstalateru, te kasnije uz rad završava još tri godine višu informatičku u Winterthuru. Danas živi i radi u Buchsu u EW Buchs kao informatičar. Valentina poslije gimnazije u Sargansu studira na pedagoškom fakultetu u St. Gallenu. Radi u OZ Grof, gdje uz ostale predmete svira klavir i predaje glazbu. Voditeljica je i misijskog zbora mladi Ruah. Nakon 38 i 37 godina marljivog rada, Pavo i Kata se vraćaju u rodnu Posavinu, svoju Oštru Luku. Ostavljaju svojih troje djece i povremeno će dolaziti u posjet. Pavo i Kata su uvijek bili redoviti na svetim misama, a 19. listopada su se sa svetom misom i ručkom oprostili od misijske zajednice u Buchsu.

Tomislav i Katica Čačić

Davno, još 1985. godine, Tomislav Čačić (svima poznat kao Toko) iz Pazarišta krenuo je trbuhom za kruhom – put



ga je odveo u švicarski grad Chur. Četiri godine kasnije, njegovim stopama pošla je supruga Katica, koja se zaposlila u obližnjem Bad Ragazu. Tamo su zajedno proveli punih 36 godina – godina rada, odricanja, ali i ljubavi i obiteljskog života. U tom stranom svijetu, izgradili su svoj dom i odgojili dvoje djece – Josu i Tomislavu. Kasnije su stigla i unučad: Nina, Oliver i Jakov – svjetla njihovih života. I dođe tako vrime da se krene kući, ognjištu svome. Običi staze djetinjstva, udahnuti mirise zavičaja, uživati u lipoti – tom daru od Boga. A dica, unučad, prijatelji i poznanici – svi će oni dolaziti k vama, u Liku. Jer i njima je vaš zagrljaj – dom, a vaše prisustvo – radost, veselje i mir.

Kršteni u Misiji



Aria Vera Radić, kći Maria i Sarah Radić, krštena 18. listopada 2025. u župi St. Oswald und Cassian – Sargans



Vjenčanja



Aleksandar Bilić i Ružica Pavić
3. svibnja 2025. – u Tomislavgradu

NAŠI POKOJNICI



Petar Čaleta 1959. – 2025.



Petar je rođen 2. svibnja 1959. u dalmatinskom selu Voštane. Godine 1981. napušta rodni kraj i odlazi u Švicarsku, gdje započinje novo životno poglavlje. Tamo se, uz mnogo truda i predanosti, posvećuje radu u građevinskoj struci, kojoj je ostao vjeran do kraja radnog vijeka. Svojim poštenjem, radnom etikom i skromnošću stekao je poštovanje mnogih. Godine 1987. vjenčao se s Boženom Propadalo. U braku su dobili troje djece – Mirka, Petru i Josipa. Obitelj mu je uvijek bila na prvom mjestu, a svoju je ljubav iskazivao tihim djelima dobrote, brigom i nesebičnim zalaganjem. Petar je iznenađeno preminuo 25. listopada u St. Gallenu, ostavivši iza sebe trag koji će se pamтити u mnogim srcima. Sahranjen je u rodnom Voštanima, među svojim i pod nebeskim mirom mjesta koje je oduvijek nosio u duši, s vjerom da je duša njegova uzdignuta u svjetlost uskrsnuća i mir vječnog Božjeg kraljevstva.

MISIJA FRAUENFELD

Hrvatska katolička misija
Klosterliweg 7, 8500 Frauenfeld
Natel: 079 101 42 84
E-mail: kromission.frauenfeld@gmail.com
www.hkm-frauenfeld.ch
www.facebook.com/HKMThurgauSchaffhausen
Misionar: fra Miljenko Mika Stojić

■ RASPORED MISA

- FRAUENFELD: crkva Klosterli, nedjeljom u 17.00 sati (svake 2. nedjelje u mj. u 18.30)
 - SCHAFFHAUSEN: crkva sv. Petra, St. Peter-Strasse, svake nedjelje u 12.30 sati
 - ARBON: župna crkva sv. Martina, subotom, po mogućnosti dva puta mjesečno (1. i 3. subota), ali raspored varira. Obavijesti šaljem u WhatsApp grupu.
 - KREUZLINGEN: Bernrainkirche, svake 2. i 4. nedjelje u mjesecu u 10.00 sati
 - MÜNSTERLINGEN: Klosterkirche, svake 1., 3. i 5. nedjelje u mjesecu u 9.30 sati
- Ako se raspored promijeni misionar uvijek šalje poruke u WhatsApp grupu.

- Molitvena večer Svakog četvrtka u crkvi sv. Petra u Schaffhausenu je klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu od 9.30 do 18.00 sati. U 18.00 molimo krunicu.

Telefonski pozivi

Stojim na raspolaganju za primanje telefonskih poziva uvijek i od svakoga. Ako nekome ne odgovorim na poziv, to znači da mi je broj nepoznat. Stoga javite mi se tada porukom. Hvala na suradnji.

Komuniciranje preko WhatsApp grupe

Odavno šaljem poruke svim članovima Misije koje sam stavio u grupe po mjestima gdje slavimo svete mise (osim onima koji su svojevrijedno izišli iz grupe). Molim one koji ne primaju ove obavijesti, a žele ih ubuduće primati, da mi se jave kako bih ih uvrstio u grupu.

Biblijsko-molitvena zajednica

«Bog je Ljubav»

Biblijsko-molitvena zajednica «Bog je ljubav» ima susrete ponedjeljkom od 19.00 do 21.00. Svi koji žele sudjelovati dobro su došli. Zahvaljujući postojanju i djelovanju ove molitvene zajednice imamo i susrete bračnih parova Obiteljsko ognjište (jednom mjesečno) te susrete za mlade: MLADI – Zajedno na putu Ljubavi (jednom mjesečno). Potičite svoje mlade da dolaze na ove susrete.

Molitvena zajednica «Rastimo Duhom»

Susreti su petkom od 20.00 do 22.00 u kapelici. Svi koji žele sudjelovati dobro su došli.

Nikolinjska slavlja

Arbon, 29. 11. 2025. u 17.30
Schaffhausen, 7. 12. 2025. u 12.30
Frauenfeld, 13. 12. 2025. u 17.00

Zornice u došašću

Schaffhausen: srijedom, tj. 3., 10. i 17. 12., te u utorak 23. 12. 2025. u 6.00
Frauenfeld: 5. 12. (petak) u 6.00

Pomirenje s Bogom i ljudima uz Božić, blagdan mira

Kreuzlingen: 10. 12. 2025. od 18.30
Arbon: 20. 12. 2025. od 17.00 do 18.50
Schaffhausen: 22.12.2025. od 18.00
Frauenfeld: 23.12.2025. od 18.30

Božićna sveta misa, Badnja večer

Schaffhausen, 24. 12. 2025. u 19.30
Tägerwilen, 24. 12. 2025. u 23.00

Božić – Sveto porođenje Isusovo

Kreuzlingen, 25. 12. 2025. u 11.00
Schaffhausen, 25. 12. 2025. u 14.00
Frauenfeld, 25. 12. 2025. u 17.00

Sv. Stjepan Prvomučenik

Arbon, 26. 12. 2025. u 19.00

Sv. Ivan, Apostol i Evanđelist

Schaffhausen, 27. 12. 2025. u 18.30

Sv. misa zahvalnica za 2025.

Schaffhausen, 31. 12. 2025. u 17.30

Nova godina (četvrtak) 2026.

Schaffhausen, 1. 1. 2026. u 14.00
Frauenfeld, 1. 1. 2026. u 17.00

Bolesnici doma i u bolnici

Javite misionaru kad je netko bolestan, bilo da je doma ili u bolnici. Posjetit ću bolesnika čim prije budem mogao.

Kršteni u Misiji



Noa Petrović, sin Ivana i Magdalene r. Terzić iz Schaffhausena – Schaffhausen, 27. rujna 2025.

Ivano Maglica, sin Tonija i Antonije r. Tolić iz Bottighofena – Kreuzlingen, 15. studenoga 2025.

Nedjelja Caritasa

Ove godine akcijom Nedjelja Caritasa pomažemo Caritas i Kruh sv. Ante u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini. Pred nama je Nedjelja Caritasa, 3. došašća, 14. 12. 2025. Kolektu toga dana darujemo za Caritas, a akciju ćemo nastaviti do kraja siječnja 2026. Svi koji žele dati svoj prilog mogu to učiniti preko banke ili TWINT-a, a mogu se obratiti i misionaru. Hvala vam uime svih kojima ćemo pomoći!

Blagoslov obitelji – susret misionara i obitelji

Opet jedna nova prigoda da se susretnemo u vašem domu. Molim sve one koji su promijenili adresu stanovanja ili broj mobitela da mi to jave. Rado primam vaše pozive telefonom na 079 101 42 84 ili na e-mail: kromission.frauenfeld@gmail.com. Blagoslov obitelji počet će nakon Božića, u petak 26. 12. 2025. u Arbonu. U Schaffhausenu počinjemo 27. 12. 2025.

Molim sve koji žele primiti blagoslov da mi se jave. Dogovorit ćemo posjet vašoj obitelji onda kad ste svi doma (ili većina). Zato se i zove: blagoslov obitelji – ne zidova i prostorija.

Korizmena duhovna obnova za Misiju

Voditelj duhovne obnove bit će prof. dr. fra Ante Vučković. Duhovna obnova bit će u Schaffhausenu u petak, subotu i nedjelju 20. – 22. 3. 2026.

Tečaj pripreme za brak u 2026. godini

I ove godine tečaj organiziramo zajedno s misijama Graubünden i Sankt Gallen, a održavat će se u Sankt Gallenu (Grenzstrasse 10) 20. – 23. 4. 2026. s početkom od 19.30. Misija Zürich organizira Tečaj pripreme za brak 23. – 26. 2. 2026. u 19.30 u dvorani župe sv. Feliksa i Regule, Hardstrasse 76.

Pozivam sve one koji žele sudjelovati na tečaju u Sankt Gallenu ili u Zürichu da mi se prijave do 10. 1. 2026.

Tečaj je samo jedna etapa u pripravi za brak. Onima koji ne idu redovito na sv. misu tečaj neće puno koristiti. Naprotiv, takvi tečaj doživljavaju kao strani pojam uz podmihele i komentare: Nikad čuo!

Seminar za mlade: Post, molitva i šutnja

Informacije i prijave na facebooku i instagramu Misije Graubünden.

KORIZMENA AKCIJA

► **Korizmena akcija 2025. – pomoć djeci s posebnim potrebama u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj**

Prošle i ove godine plodove naše korizmene akcije primili su:

■ u Hrvatskoj: Dom za djecu Sv. Filip i Jakov, Dom za djecu na Vrhovcu u Zagrebu i u Hrvatskom Leskovcu, Bolesna djeca Baranje, Vjera i svjetlo Vukovar (djeca s posebnim potrebama), Vjera i svjetlo Vinkovci (djeca s posebnim potrebama), BK Knin (djeca s posebnim potrebama), Zvezdice Gunja

■ u Bosni i Hercegovini: Udruga SLUH, Mostar (gluhe osobe), Udruga PUŽ (put u život), Livno, Udruga djece s Downovim sindromom, Mostar

■ Caritas Subotičke i Srijemske biskupije (za bolesnu djecu).

POZOR! Za svaku našu humanitarnu akciju možete darovati preko priloženog QR koda.



Fotozapis



Biblijsko molitvena zajednica «Bog je ljubav» – susret bračnih parova Obiteljsko ognjište

U 2024. podijelili smo 21 000 CHF, a u 2025. godini 26 100 CHF. Još pred nama imamo akciju Caritas do kraja godine.

Ovomu svakako moramo nadodati da naša Biblijsko-molitvena zajednica Bog je ljubav svaki mjesec organizirano i po dogovoru šalje pomoć u Hrvatsku, BiH i u Afriku udrugama, samostanima i siromašnim pojedincima, Pateru Rozi i njegovu bratstvu, samostanu Presvetog Srca Isusova u Rijeci, karmelićankama u Gospiću, klarisama u Požegi, Udruzi Kap dobrote, Udruzi fra Didak Buntić, Čitluk, Udruzi Betlehem, našoj Misiji, fra Filipu u Africi i njegovim siromasima, fra Ivici Vrbiću u Boliviji i njegovim siromasima, župama Kosinj, Lički Novi i Vir.

Hvala svima koji su sudjelovali u ovoj plemenitoj akciji darivanja.

DUHOVNA OBNOVA:

MLADI ZA MLADE – MLADI ZA SVE

Schaffhausen, 19. – 21. 9. 2025.

Duhovnu obnovu organizirali su i pripremili mladi iz naše Misije, a voditelji su bili fra Mario Berišić i vlč. Ivan Seletković. Voditelji su se potrudili svjedočiti mladima o izboru Kristova puta kroz život. Bilo je lijepo, sadržajno i poticajno! Nažalost – odziv mladih bio je slabša. Oni koji su sudjelovali osjetili su ljepotu pripadnosti Isusu Kristu i njegovoj crkvi te su tih dana sijali sjeme za duhovni rast i hod kroz buduće dane svoga života. Hvala svima na sudjelovanju, a na poseban način onima koji su mlade podržali materijalno, organizacijski i financijski. Ostalo je nešto novca za obnovu crkve Majke Božje Lurdske u Rijeci, koju vodi zajednica franjevača kapucina kojoj pripada fra Mario Berišić.

Molitva za misije i novčana pomoć Misionarkama ljubavi u Banjoj Luci

Molili smo za misije tijekom cijelog listopada – nastaviti ćemo i dalje – a na samu Misijisku nedjelju darovali smo milostinju za misije. Osim toga prikupljali smo i druge priloge, tijekom listopada i kasnije. Ukupno smo prikupili 5.155 CHF. Hvala svima koji su sudjelovali u ovoj akciji.

Hodočašća na Maltu i u Tursku – u 2026. godini

MALTA

Stopama sv. Pavla, 14. – 18. 4. 2026.

Cijena: 1100 CHF u 2-krevetnoj sobi. Ima još nekoliko slobodnih mjesta.

TURSKA

Crkve Otkrivenja, 12. – 17. 10. 2026.

Cijena: 1150 CHF u 2-krevetnoj sobi. Ima dovoljno slobodnih mjesta.

Svi ste dobrodošli! Sve pojedinosti o hodočašćima možete pratiti na: www.hkm-frauenfeld.ch ili na Facebooku: www.facebook.com/HKMThurgauSchaffhausen.

Prijave e-poštom na: kromission.frauenfeld@gmail.com ili mika.stojic@gmail.com, ili pak na mobitel: 079 101 42 84 (fra Mika Stojić). Radujemo se zajedništvu sa svakim hodočasnikom!

Misijska kronika



Dan kruha u Schaffhausenu, 26. listopada 2025.

Iskustvo pokazuje da, kad se spoje mašta i ljubav, nastaju čuda. Hvala svima koji su se potrudili i počastili nas onim što nam je dragi Bog darovao i prepustio našoj suradnji. Hvala djeci Hrvatske nastave i učiteljici Marini Bukovec za suradnju u ovom programu. Hvala svima koji su se trudili i pripremili prekrasne i maštovite plodove od Božjih darova i svoga rada.



Naši mladi na međumisijskom susretu u Zugu, subota, 22. 11. 2025.

Zahvaljujemo misionarima i misijama koje godinama organiziraju ove skupove. Svake godine su nas zvali, htio sam da i naša Misija sudjeluje, ali jednostavno nije išlo. U ovoj godini počeli smo mjesečne susrete za mlade pa su se mladi probudili i aktivirali. I ovo je plod tih susreta za mlade. Mladi su se odazvali na susret koji je inspiriran herojskom žrtvom Vukovara i vukovarskih branitelja i žrtava – njih 30. Bogu hvala. Mladi su se vratili oduševljeni i ispunjeni novim poletom. S njima je išao u pratnji Ivan Bilić. On zajedno sa svojom suprugom Nikolinom, te bračnim parom Anom i Nikolom Mršić, vodi susrete za mlade u našoj Misiji. Pozivamo sve mlade da sudjeluju u ovim susretima, koje za njih organiziramo jednom mjesečno. Ovakvi susreti pomažu mladima da rastu u vjeri i da se kvalitetno spremaju za život u braku, obitelji, Crkvi i društvu. Dragi mladi, svi ste dobrodošli!

NAŠI POKOJNICI



Marija Kečkeš Collazzo 1952. – 2025.



Marija Kečkeš Collazzo (26. 7. 1952. – 21. 9. 2025.) Marija je rodom iz Osijeka. Ondje je završila tekstilnu školu i pošla u život. U Švicarsku je došla 2004. Radila je u Arbonu

u firmi Hohlflex. U posljednje je vrijeme kratko болоvala – od početka kolovoza – od bolesti pluća.

Marija je jako voljela prirodu i često je u njoj boravila te snimala slike ljepote Božjih stvorenja i dijelila ih s drugima preko društvenih mreža. Čitala je lijepe misli velikih ljudi i dijelila ih s drugima da postanemo plemenitiji. Evo nekih:

«Pruži ruku drugima i onda kada je prazna. Možda je nekome potrebna samo da ustane. – Eto koliko vrijede i siromasi – podižu druge. Najvažnija stvar na svijetu nije gdje smo... već u kojem smjeru idemo...»

Ožalošćenoj obitelji sućut: mužu Carminu, kćerima Sanji i Ivani te unučadi i pranućadi.

Pokoj vječni daruj joj, Gospodine!



Blanka Galiot 1960. – 2025.



Blanka Galiot (3. 10. 1960. – 6. 10. 2025.)

U Schaffhausenu je preminula Blanka Galiot. Došla je u Schaffhausen iz Požege 1979. S Antom je u braku dobila dvije kćeri: Danijelu i Mirelu.

Radila je u Knorru i u bolnici u Schaffhausenu. Njezin život obilježila je i pratila bolest.

U mladosti je, tražeći posao i bolje životne uvjete, napustila svoju Domovinu kao i mnogi drugi u to vrijeme, a to naš narod prati sve do danas.

Blanku smo ispratili 13. 10. 2025. godine. na groblju Waldfriedhof u Schaffhausenu, a pokopana je u Požegi u groblju sv. Elizabete 15. 10. 2025. godine.

Obitelji, rodbini i prijateljima sućut! Pokoj vječni daruj joj, Gospodine!

Hrvatska katolička misija
Bahnhofplatz 1, 5400 Baden,
Telefon: 062 822 04 74
Natel: 079 819 87 15
E-Mail: misija@hkm-aargau.ch
www.hkm-aargau.ch
Misionar: fra Niko Leutar
Suradnici: Mario Lovrić i Sanja Nevistić
s. Tereza Paluca (orguljašica i vod. zborova)

RASPORED MISA

- AARAU/ BUCHS: crkva sv. Ivana, Bühlstrasse 8, svake nedjelje u 9.30
- WETTINGEN: crkva sv. Ante, Zentralstrasse 59, svake nedjelje u 12.30 te krunica i sv. misa svakog četvrtka u mjesecu u 19.30, a svakog prvo četvrtka krunica i klanjanje Presvetom u 19.30
- MENZIKEN: crkva sv. Ane, Mühlebühlstrasse 5, svake 2. i 4. nedjelje u 16.00 sati.
- ZOFINGEN: crkva Krista Kralja, Mühlethalstrasse 15, svake 1. 3. i 5. nedjelje u mjesecu u 16.00
- RHEINFELDEN: crkva sv. Josipa, Hermann-Keller-Strasse 10, svake 4. subote u mjesecu u 17.45
- BAD ZURZACH: crkva sv. Vere, Hauptstrasse 42, prva subota u mjesecima: veljača, ožujak, svibanj, lipanj, rujanj, listopad i studeni - u 18.00 krunica, a u 18.30 sv. misa
- OBERENTFELDEN: crkva sv. Martina, Erlenweg 5, svakog petka krunica i misa u 19.30 sati, a svakog 1. petka krunica, misa i klanjanje Presvetom.

Tečaj priprave za brak 2026.

U našoj će Misiji tečaj biti od 23. do 25. veljače 2026. godine, s početkom u 19.30 sati, u crkvenoj dvorani u Wettingenu (Zentralstrasse 58).

Molimo Vas, prijavite se na vrijeme!

Prva pričest 2026.

Prva sveta pričest bit će u nedjelju 3. svibnja 2026. godine u 12.30 sati u crkvi sv. Ante u Wettingenu. Kandidati su djeca trećeg razreda osnovne škole. Vjeronaučna priprema je u tijeku.

Hodočašće u Meksiko

Ako Bog da, hodočašće Gospi Gadalupskoj i svetištima u Meksiku bit će od 3. do 13. studenoga 2026. godine. Broj mjesta je ograničen.

Sveta krizma 2027.

Sveta krizma predviđena je za subotu, 24. svibnja 2027. godine u crkvi svetoga Ante u Wettingenu u 11.00 sati. Kandidati za krizmu već se pripremaju dvogodišnjom vjeronaučnom obukom za ovaj veliki dan.

Korizmena duhovna obnova

Od 6. do 8. ožujka 2026. godine u našoj će Misiji biti korizmena duhovna obnova. U petak u Lenzburgu u 18.30 sati, a u subotu u Wettingenu u 10.00 sati te navečer od 19.00 sati duhovna obnova za mlade, te u nedjelju na svim misama. Predvoditelj obnove bit će don Luka Klarica.

BOŽIĆNE ISPOVIJEDI

Menziken, 26. 11. 2025. od 17.30 sati
Buchs, 2. 12. 2025. od 17.30 sati
Wettingen, 8. 12. 2025. od 17.30 sati
Zofingen, 11. 12. 2025. od 17.30 sati
Rheinfelden, 13. 12. 2025. od 17.45 sati

MISE ZORNICE U DOŠAŠĆU

Srijedom - 3. 10. i 17. prosinca 2025. u 6.30 sati u Buchsu
Petkom - 5., 12. i 19. prosinca 2025. u 6.30 sati u Wettingenu

BOŽIĆNE MISE POLNOĆKE

Zofingen, u 18.30 sati
Wettingen, u 20.30 sati
Buchs, u 23.00 sati

BOŽIĆ, 25. prosinca 2025.

Wettingen, u 12.30 sati
Buchs, u 15.00 sati

SVETI STJEPAN, 26. prosinca 2025.

Sv. misa bit će u Wettingenu u 12.30 sati

SVETI IVAN, 27. prosinca 2025.

Sv. misa bit će u Rheinfeldenu u 17.45 sati

SVETA OBITELJ, 28. prosinca 2025.

Sv. mise **u Buchsu** u 9.30, **u Wettingenu** u 12.30, te **u Menziken** u 16 sati

NOVA GODINA, 1. siječnja 2026.

Wettingen, u 12.30 sati
Buchs, u 15.00 sati

BLAGOSLOV SOLI I VODE

Blagoslov soli i vode bit će u nedjelju 4. siječnja 2026. na svetim misama u **Buchsu, Wettingenu i Zofingenu**

BLAGOSLOV DJECE

Blagoslov djece bit će na blagdan Isusova krštenja 11. siječnja 2026. godine na svetim misama **u Buchsu, Wettingenu i Menziken**

BLAGOSLOV OBITELJI

Blagoslov obitelji bit će kao dosadašnjih godina. Svećenik će doći do Vas, ako želite. Poželjno je prijaviti se u Misiju preko prijavnice, telefona, maila ili prijavite se voditeljima u Vašem mjestu. Koliko čovjek vjeruje toliko blagoslova i dobiva, jer je blagoslov čin vjere, a ne magijski čin. Hvala Vam na razumijevanju!

Susret framaša

Susret framaša se održava utorkom u Wettingenu, dvorana Forum kod crkve sv. Ante, te u Buchsu u crkvenoj dvorani.



Biskupski vikar u Misiji

U nedjelju, 9. studenoga 2025., u crkva-ma u Buchsu i Wettingenu svečano je obilježena zahvala Bogu za trideset godina djelovanja Hrvatske katoličke misije Aargau. Na dvostrukoj proslavi fra Niko je vodio svetu misu na hrvatskom jeziku, a biskupski vikar dr. Valentine Koledoye uputio je nadahnutu propovijed, prenoseći okupljenima srdačne pozdrave biskupa Felixa Gmüra.

U radosnom zajedništvu vjernici su se prisjetili bogate povijesti Misije, u kojoj su sudjelovale već tri generacije hrvatskih obitelji koje od 60-ih godina prošlog stoljeća daju svoj doprinos životu Crkve i društva u Švicarskoj. Proslava se odvijala na blagdan posvete Lateranske bazilike – papinske katedrale i simbola jedinstva Katoličke Crkve.

Prihvati sebe – Bog ne griješi

U prvom dijelu propovijedi biskupski vikar naglasio je kako Bog svakoga čovjeka stvara s razlogom, u njegovoj kulturi, jeziku i povijesti. Ilustrirao je to kratkom pričom o vrani koja je željela postati labud, papiga ili paun, misleći da bi tako bila sretnija. No kada je od svakog od njih čula da ni oni nisu bez briga, shvatila je da se sreća nalazi u prihvaćanju sebe onakvim kakvim te Bog stvorio. «Nije slučajno da su Hrvati Hrvati, Afrikanci Afrikanci, Švicarci Švicarci. Bog ne griješi. Hrvatski jezik, pjesme, običaji i temperament nisu teret nego dar – dar koji obogaćuje Crkvu», poručio je. Upozorio je da jedinstvo Crkve ne znači jednakost, nego bogatstvo različitosti sjedinjeno u jednoj vjeri.

Ljubi Boga i blišnjega

Drugi dio propovijedi bio je posvećen temelju kršćanske poruke – pozivu na ljubav. «Bez obzira gdje smo kršteni – u Rimu, Africi ili na Jadranu – naša je misija ista: slušati Krista i živjeti Njegovo evanđelje.» Biskupski vikar podsjetio je na dvije Isusove zapovijedi koje sažimaju sav nauk: Ljubi Gospodina, Boga svoga, svim srcem i ljubi svoga blišnjega kao samoga sebe. «To je srce naše vjere, to je istinsko bratstvo – Philadelphia, ljubav prema čovjeku.» Zajednicu je ohrabrio da i dalje njeguje međusobnu ljubav, zajedništvo i otvorenost, jer ondje gdje se evanđelje živi, Crkva ima budućnost.

DUHOVNA OBNOVA I DAN MISIJE



«Da vjerujući imate život u njegovu imenu»

Povodom 30. obljetnice osnutka Hrvatske katoličke misije Aargau, od 16. do 19. listopada 2025. godine održana je trodnevna duhovna obnova pod geslom «Život u njegovu imenu». Program je započeo u Oberentfeldenu, nastavio se u Wettingenu, a završio tradicionalnim hodočašćem na grob i u svetište sv. Vere-ne u Bad Zurzachu.

Duhovni program i trodnevnu obnovu, kao i Dan misije, predvodio je poznati hrvatski duhovnik, umirovljeni profesor dr. fra Ante Vučković, koji je svojim prepoznatljivim stilom — jednostavnim, razumljivim i duboko ukorijenjenim u Svetom pismu — mnoge ohrabrio i nadahnuo. Prva dva dana duhovne obnove glazbeno su pratili članovi VIS-a Agape, trećega dana u Bad Zurzachu veliki zbor, a u nedjelju na središnjoj proslavi sva tri zbora misije, koja su zajedno stvorila osobito svečano i skladno liturgijsko ozračje.

«Da vjerujući imate život u njegovu imenu»

Tema duhovne obnove preuzeta je iz završnih redaka Ivanova evanđelja, gdje evangelist piše da su Isusova znamenja zapisana «da vjerujete da je Isus Krist, Sin Božji, i da vjerujući imate život u njegovu imenu». Fra Ante je tumačio da Ivan svoje evanđelje piše kao posljednji, nakon desetljeća promišljanja, te da zato u njega sažima ono što smatra najvažnijim za kršćanski život. U središtu svega stoji pitanje: Što čovjeku donosi puninu života? Ivanov pristup nije samo opis Isusovih čuda, nego prikaz znamenja. Od brojnih događaja iz Isusova života izabrao je samo sedam, jer se u njima, kako je istaknuo fra Ante, otkrivaju temeljni elementi života u Božjoj blizini — života koji nadilazi puku biologiju.

U grčkome jeziku postoje dvije riječi za život: bios — biološki život zajednički ljudima, životinjama i biljkama, te zoe — život u Božjem duhu, unutarnja punina, smisao, mir i ispunjenost. Ivan želi da čit-

tatelj kroz znamenja otkrije što je potrebno kako bi živio upravo taj zoe — život u njegovu imenu.

Fra Ante je tijekom trodnevne obnove protumačio svako od sedam znamenja i na njih povezo sedam ključnih poruka:

1. Radost kao temelj života

Prvo znamenje — pretvorba vode u vino — govori o radosti kao temeljnoj ljudskoj potrebi. «Jedna od najtežih rečenica koju čovjek može izgovoriti jest: »Više se ničemu ne mogu radovati«, rekao je fra Ante, pozivajući okupljene da prepoznaju izvore radosti: obitelj, djecu, prirodu, glazbu i jednostavne trenutke blizine.

2. Važnost odnosa i poniznosti

Drugo znamenje upućuje na vrijednost zdravih odnosa. Ljudi često žele biti iznad drugih, zapovijedati ili vladati, no istinski odnosi rastu iz poniznosti. «Spusti se. Sidi na razinu drugoga. Ne naređuj — ljubi. Ne viči — pruži nježnost», istaknuo je predavač.

3. Preuzimanje odgovornosti

Treće znamenje govori o čovjeku koji je cijeli život imao izgovore i krivio druge za svoje teškoće. «Da nije tebe bilo, meni bi bilo dobro» — rečenica je koja odražava mentalitet mnogih ljudi. Ali život se mijenja tek kada čovjek prizna: «Ja sam odgovoran za svoje riječi, svoje ponašanje i svoj život.»

4. Čime hranimo sebe — i druge

Fra Ante je govorio o «hrani» duše. Mnogi se danas «hrane» negativnostima koje dolaze preko interneta i društvenih mreža, gubeći unutarnju ravnotežu i smisao. No čovjek ne odgovara samo za ono čime hra-

ni sebe, nego i za ono čime hrani svoje bližnje: riječima, tonom glasa i ponašanjem.

5. Povjerenje i pobjeda nad strahom

U kratkoj, ali snažnoj evanđeoskoj sceni učenici su na moru, u noći, u strahu. Tada im Isus prilazi i izgovara riječi: «Ne bojte se. Ja sam.» Te riječi, rekao je fra Ante, imaju snagu otkloniti najdublje ljudske strahove. Život bez povjerenja u Boga postaje težak, zatvoren i ranjiv.

6. Vjera kao otvaranje očiju

Šesto znamenje prikazuje slijepca kojemu Bog otvara oči. Tako i vjera otvara unutarnji pogled, omogućujući čovjeku da vidi ono što prije nije vidio — istinu, smisao i dubinu života. «Vjera je otvaranje očiju», sažeo je predavač.

7. Vječni život otkriven kroz smrt

Posljednje znamenje, Lazarovo uskrišenje, usmjerava pogled prema vječnom životu. Smrt postaje mjesto objave Božje pobjede: «Ja sam uskrснуće i život.» *Ova duhovna obnova, u godini obilježavanja 30. obljetnice misije, bila je i zahvalno slavlje prošlosti i snažan poticaj za budućnost.*

Središnje slavlje u Suhru

Središnje misno slavlje održano je u nedjelju 19. listopada 2025. u Zentrum Bärenmatt u Suhru. Okupilo se mnoštvo vjernika, a zajedništvo je dodatno obogatilo pjevanje sva tri misijska zbora. Fra Ante je i ovdje uputio nadahnutu propovijed. Nakon svete mise uslijedio je zajednički objed koji su pripremili članovi misijskog vijeća, zajednica žena i misijski dobrovoljci. Svima iskrena hvala!



U Gospinu svetištu

U četvrtak, 8. listopada 2025., u večernjim satima, hodočastili smo u Gospino svetišće u Leuggernu. I ovoga puta vjernici su molili kronicu, slavili svetu misu i na koncu procesijom zahvalili Gospi i Bogu za sve darovano u njihovom životu, ujedno moleći i za ostale potrebe.

Dan migranata

Dan migranata proslavili smo svečano u nedjelju, 28. rujna 2025., u 11.00 sati u Wettingenu, u crkvi sv. Ante, u zajedništvu sa domaćinima Švicarcima i Talijanima. Nakon svete mise bio je zajednički domjenak.

Bračni jubilarci

U nedjelju, 26. listopada 2025., na svetim misama u Buchsu, Wettingenu i Menzike-nu molili smo za bračne jubilarce. Ove je godine bilo prijavljeno 28 parova. Jubilarci su se prisjetili datih bračnih obećanja i zahvale Bogu za dar života i bračnog partnera. Bog ih blagoslovio i ustrajali u ljubavi.

Bračni jubilarci u 2025. godini –
50 godina: Ilija Jerković i Marica Jerković r. Čorluka; Franjo Erjavec i Neda Erjavec r. Balković; Marijan Tomić i Marica Tomić r. Pranješ
45 godina: Mićo Gašić i Sofija Gašić r. Bajić
40 godina: Božo Kafadar i Kaća Kafadar r. Martinović; Andrija Čačić i Dragica Čačić r. Lozić; Jozo Bubalović i Ankica Bubalović r. Čalušić; Anto Lozić i Ručica Lozić r. Lučić
35 godina: Ivo Ćorić i Slavica Ćorić r. Brajnović; Ilija Ratkić i Anđelka Ratkić r. Marić; Mijo Veselčić i Ankica Veselčić r. Ivanović; Anto Čorluka i Dubravka Čorluka r. Čorluka;
30 godina: Dragan Petrušić i Anđelka Petrušić r. Epet; Tomo Sladoje i Marijeta Sladoje r. Obućina; Antun Maoduš i Terezija Maoduš r. Marošević
25 godina: Miroslav Radić i Vanja Radić r. Barać; Ivan Babić i Nevenka Babić r. Baketarić; Marko Zrakić i Ivanka Zrakić r. Šalinović
20 godina: Dejan Pejić i Ivana Pejić r. Orešković; Ivo Franjić i Marina Franjić r. Bilješko; Oliver Grgić i Dijana Grgić r. Šušnja; Pero Erceg i Anita Erceg r. Rajkovičić; Ivo Martinović i Ana Martinović r. Ajduk;
15 godina: Filip Pudić i Biljana Pudić r. Bičvić
10 godina: Marko Jazvić i Ivana Jazvić r. Lubina; Ivo Šimić i Paula Šimić r. Marić; Damir Toto r. Čavlović i Marija Toto;
5 godina: Marko Tomas i Nikolina r. Morel

Svim jubilarcima iskrene čestitke!

✝ **Pero Kesten** 1941. – 2025.



Pero je rođen 1941. godine. Imao je jednu sestru i dva brata te brižne roditelje, o kojima se kasnije s puno ljubavi brinuo. Godine 1962. oženio se Marom, s kojom je dijelio cijeli svoj život. Zajedno su sagradili kuću u Karauli i odgojili šestero djece – dvije kćeri i četiri sina. Godine 1971. Pero je otišao u Švicarsku, gdje je vrijedno radio kako bi svojoj obitelji omogućio bolji život. Prije rata doveo je cijelu obitelj u Švicarsku, kako bi bili sigurni i zajedno. Radio je i živio tamo sve do 2002. godine, kada se vratio u Zadar. Tamo je proveo mirne godine sve do 2020., kada se zbog zdravlja ponovno vratio u Švicarsku. Bio je skroman, pošten i vrijedan čovjek. Pero Kesten ostavio je iza sebe veliko nasljeđe ljubavi, zajedništva i obiteljskog ponosa. Posljednje godine života proveo je okružen ljubavlju svoje supruge, djece, unučadi, prau-nučadi, snaha i zetova. Opremljen svetim sakramentima preminuo je 10. studenoga 2025. Svetu misu zadušnicu i dirljiv ispraćaj imali smo u srijedu 12. studenoga 2025. u Menzike-nu. Tijelo je prevezeno u Domovinu i sahranjeno u petak 14. studenoga 2025. na groblju Ploča u Zadru. Obitelji iskrena sućut. Počivao u miru Božjem!

Kršteni u Misiji

Teodora Mitev, kći Nikole i Ružice r. Ravnjak, (Aarburg), 25. listopada 2025. u Zofingenu
David Isaac Kolar, sin Hrvoja i Anite r. Ćorić, (Charlotte), 9. studenoga 2025. u Charlotteu
Toni Stanušić, sin Nikole i Suzane r. Verić, (Widen), 15. studenoga 2025. u Widen
Matteo Đogaš, sin Berislava i Nikol r. Bičvić, (Oberglatt), 15. studenog 2025. u Wettingenu
Ivo Barać, sin Filipa i Sare r. Balta, (Brugg), 15. studenog 2025. u Bruggu
Jenae Esi Barnes, kći Eric Fiifia i Ines r. Srkulj, (Niederwangen, Bern), 22. studenog 2025. u Bad Zurzachu
Valentin Marković, sin Mišela i Kristine r. Duspara, (Rheinfelden), 22. studenoga 2025. u Rheinfeldenu

Vjenčanja

Daniel Jurčević i Doris Kesten, 27. rujna 2025. u Muriu
Nikola Dosegović i Marta Bakić, 4. listopada 2025. u Novoj Gradiški
Filip Barać i Sara Balta, 15. studenog 2025. u Bruggu

NAŠI POKOJNICI

✝ **Danica Nesladek** 1943. – 2025.



Danica je rođena 8. rujna 1943. u Zagrebu kao najstarije dijete Stanka i Katicice Gojsalić. Odrasla je sa svojom bratom Josipom i sestrama Zdenkom i Brankom. Završila je školovanje za komercijalnu službenicu i zaposlila se u Rade Končaru, gdje je 1962. upoznala svog budućeg supruga Zvonimira. Vjenčali su se 1965. godine. Zvonimir odlazi u Švicarsku, a Danica mu se pridružila 1968. godine te se i sama zaposlila u tvrtki BBC u Badenu. Godine 1973. rodila im se kći Natalie. Uvijek aktivna i predana, nakon rada u BBC-u zaposlila se u staračkom domu National, zatim u tvrtki Lahco, a potom u kvartovskoj trgovini Migros u Meierhofu, gdje je dobila nadimak «Nesi». Zbog svoje vedrine, topline i pristupačnosti bila je omiljena među ljudima; poznavao ju je gotovo cijeli kvart. Redovito je sudjelovala u radu Hrvatske kulturne zajednice te je rado pomagala i u Hrvatskoj katoličkoj misiji. Nakon smrti supruga 2018. preselila se obitelji u Gipf-Oberfrick. Unatoč dugogodišnjoj borbi s rakom ostala je hrabra, vedra i ustrajna. Kada su 2025. terapije prestale djelovati, posljednje je dane provela u hospiciju u Bruggu, okružena pažnjom i brigom. Opremljena svetim sakramentima, mirno je predala dušu Bogu 26. listopada 2025. godine. Sahranjena je na mjesnom groblju u Gipf-Oberfricku, u nazočnosti rodbine, prijatelja, mjesnog upravitelja župe Martina Linzmeiera i fra Nike Leutara, 3. studenoga 2025. godine. Obitelji iskrena sućut. Počivala u miru Božjem.

✝ **Luka Jelović** 1956. – 2025.



Luka je rođen 1. studenoga 1956. godine na Radonjićima, Guća Gora. U svibnju 1979. odlazi u Švicarsku, gdje započinje raditi u tvrtki Vanoli. Dana 5. siječnja 1980. godine sklapa sakrament braka s Finkom Hrgić, s kojom je u skladnom obiteljskom životu dobio troje djece: sina Ivicu te kćeri Zdenku i Katarinu. Njegova kći Katarina podarila mu je troje unučadi – Davida, Klaru i Paulu – koji su mu bili posebna radost. Sve do umirovljenja Luka je predano radio u tvrtki Stanzwerk u Oberentfeldenu. Dana 22. srpnja 2022. Luka se vraća u svoje rodno mjesto Radonjiće, Guća Gora, gdje je želio provesti dane svoje mirovine. Dva dana prije svojega rođendana iznenada je preminuo. Na svoj rođendan, 1. studenoga 2025., pokopan je na groblju Gorica u Gučkoj Gori, u grobnici svojih roditelja. Neka ga Gospodin nagradi vječnim mirom, a njegovi najmiliji pronađu utjehu u vjeri i uspomenama koje ostaju. Obitelji iskrena sućut. Počivao u miru Božjem.

MISIJA ZUG

Hrvatska katolička misija
Oberneuhofstrasse 3, 6340 Baar

Telefon: 041 767 71 43
E-Mail: hkm@zgkath.ch
Misionar: **fra Vine Ledušić**

Suradnica: **s. Anđela Pervan**

■ RASPORED MISA

- ZUG: Pfarrkirche - Gut Hirt, Baarerstr. 62, svake nedjelje u 11.00 sati
- PFÄFFIKON: Pfarrkirche, Mühlematte 3, svake nedjelje (osim prve) u 14.00 sati
- SCHATTDORF: Pfarrkirche Maria Himmelfahrt, 6467 Schattdorf, u 17.00 sati (14. 12. 2025., 21. 12. 2025., 4. 1. 2026., 18. 1. 2026., 1. 2. 2026., 15. 2. 2026., 8. 3. 2026., 15. 3. 2026., 29. 3. 2026., 19. 4. 2026., 3. 5. 2026., 17. 5. 2026., 7. 6. 2026., 21. 6. 2026., 5. 7. 2026.)
- SEEWEN: Alte Gasse 19a, subotom u 17.30 (osim prve subote u mjesecu)
- EINSIEDELN: svake 1. subote u mjesecu u 18.30 sati (Magdalenakapelle)

Važniji termini u 2026. godini

PRVA SV. PRIČEST 2026.

Prva sv. Pričest bit će 19. 4. 2026. u Zugu (Gut Hirt) u 11.00 sati

KORIZMENA DUHOVNA OBNOVA

Korizmena duhovna obnova u Zugu (Gut Hirt) od 26. 2. 2026. do 1. 3. 2026. godine

TEČAJ PRIPRAVE ZA BRAK

Tečaj pripreave za brak biti će od 24. do 26. 2. 2026. godine u 18.30

MISIJSKO HODOČAŠĆE U LURD

Od 11. 5. 2026. do 16. 5. 2026. godine

MISIJSKO HODOČAŠĆE U RIM

Od 5. 10. 2026. do 10. 10. 2026. godine

SV. MISA ZA MLADE

U crkvi St. Johannes u Zugu, 7. studenoga 2025. godine održana je sveta misa za Mlade HKM ZUG. Euharistijsko slavlje predvodio je fra Vine Ledušić, a liturgijsko pjevanje i sviranje misijski zbor mladih kojeg je pripremila i vodila s. Anđela Pervan. U propovijedi fra Vine je potaknuo mlade na zajedništvo. Kako vjeru ne možemo sačuvati samo za sebe, važno je dati svoj doprinos u zajednici kojoj pripadaš. Trebamo se okupljati oko euharistijskog stola, podržavati zajedničke susrete, družiti se... Spomenuo se i naših dragih pokojnika za koje smo ovih dana posebice molili i nosili ih u mislima. Mladima je

Misijski kalendar

MISA ZORNICA

Srijeda, 3. 12. 2025., Zug (St. Johannes) u 6.30 sati

NIKOLINJE

Nedjelja, 7. 12. 2025., proslava sv. Nikole, misa za djecu i roditelje, Zug (St. Johannes) u 13.00 sati. Taj dan imamo i redovitu misu u crkvi Gut Hirt u 11.00 sati

ISPOVIJE U ZUGU

Ponedjeljak, 8. 12. 2025., Zug (Gut Hirt) u 10.00 sati

MISA ZORNICA

Srijeda, 10.12. 2025., Zug (Gut Hirt) u 6. 30

ISPOVIJE U SEEWENU

Subota, 13. 12. 2025., u 16.30 sati

ISPOVIJE U PFÄFFIKONU

Nedjelja, 14. 12. 2025., u 13.00 sati

ISPOVIJE U SCHATTDORFU

Nndjelja, 14. 12. 2025., u 16.00 sati

MISA ZORNICA

Srijeda, 17. 12. 2025., Zug (St. Johannes) u 6.30 sati

MISE POLNOĆKE

Srijeda, 24. prosinca 2025., Zug (Gut Hirt) u 20.00 sati i Brunnen (Theresienkirche) u 22.30 sati

BOZIĆ

Četvrtak, 25. prosinca 2025., Zug (Gut Hirt) u 11 sati

SVETI STJEPAN PRVOMUČENIK

Petak, 26. prosinca 2025., Zug (Gut Hirt) u 11.00 sati

Kršteni u Misiji

Drago Marojević, sin Nikole Marojevića i Mirele r. Matić, 14. lipnja 2025., Zug (Gut Hirt)

Oliver Piljić, sin Maria Piljića i Nikoline r. Mičić, 20. rujna 2025., Hünenberg (Weinrebenkapelle)

Ariana Fritsche, kći Tila Simona Fritschea i Sare r. Gospočić, 20. rujna 2025., Baar (St. Anna)

Eva Soldo, kći Luke Soldo i Monice r. Nevistić, 4. listopada 2025., Hünenberg (Hl. Geist)

Emilia Milić, kći Mihaela Milića i Ane r. Stojak, 4. listopada 2025., Pfäffikon (St. Mein-rad)

Lara Andrijanić, kći Miroslava Andrijanića i Antonelle r. Andrić, 11. listopada 2025., Seewen (Marienkirche)

Ana Rezić, kći Maria Rezića i Ivane r. Anić, 18. listopada 2025., Zug (Gut Hirt)

Luka Karešin, sin Darka Karešina i Monike r. Markić, 18. listopada 2025. Pfäffikon (St. Meinrad)

Terezija Bušić–Šontić, kći Ante Bušića–Šontića i Antonije r. Bilić, 19. listopada 2025., Zug (Gut Hirt)

Mateo Dujak, sin Marka Dujaka i Anamarije r. Suman, 25. listopada 2025., Schwyz (St. Martin)

Lena Kafadar, kći Tomia Kafadara i Stefani r. Leutar, 25. listopada 2025., Seewen (Marienkirche)

Marija Šola, kći Karla Šole i Marine r. Šišić, 26. listopada 2025., Zug (Gut Hirt)

Mateo Grganović, sin Filipa Grganovića i Nine r. Kojić, 8. studenoga 2025., Zug (Gut Hirt)

Vjenčanja

Ante Kolobarić i Carmen Susanne Frischknecht, 4. 10. 2025., Kočerin

Mario Ćorić i Helena Bodružić, 19. 10. 2025., Bibinje

Mario Dopar i Magdalena Pranješ, 3. 10. 2025., Marija Bistrica

Petar Zirdum i Ružica Matijević, 3. 10. 2025., Sesvetska Sela



VEČERA MISIJSKIH VIJEĆA HKM ZUG

► U petak, 24. listopada 2025. u župnoj dvorani Gut Hirt, u Zugu održana je večera za misijske vijećnike. Na večeri su sudjelovali predstavnici Misijskog vijeća: Zug, Pfäffikon, Seewen, Schattdorf. Na početku večere naš misionar fra Vine Ledušić zahvalio je prisutnima na trudu i zalaganju, te ukratko predstavio članove Misijskih vijeća, opisao njihov rad i djelovanje. Misijskom vijeću Pfäffikon zahvalio je za ustrajnost oko pripreme kava i kolača koja se neprekidno održava u župnoj dvorani i za organizaciju oko proslave sv. Ive. Misijskom vijeću Schattdorf uputio je riječi zahvale za pomoć u pronalasku nove crkve i za Kavu i kolače koja već godinu i pol dana okuplja vjernike poslije svake sv.



mise. Misijskom vijeću Seewen posvijestio je da se strpljivost itekako isplati. Nakon godinu dana dobili smo novu crkvu i svaku subotu, osim prve u mjesecu, slavi se sveta misa, a Kava i kolači jednom mjesečno. Zahvalio je malenoj zajednici u Einsiedelnu za obilate večere koje pripremaju jednom mjesečno, poslije sv. mise. Na kraju, zahvala je otišla i misijskom vijeću Zug, na čelu s predsjednikom Stjepanom Dugandžićem za pregršt odrađenih projekata u protekloj godini. U nadi da ćemo i dalje biti na visini zadatka, sve neka bude na slavu Božju i na spasenje ljudima. Za ukusni i obilni jelovnik pobrinuli su se kuhar Marko Greganović, Perica Klaric i Zoran Brnada. Svima veliko hvala!



PLANINARENJE MLADIH HKM ZUG

U subotu, 20. rujna 2025. godine, mladi HKM ZUG planinarili su na Stoos. To je ujedno bilo i njihovo prvo planina-

renje. Zašto planinariti? Istraživanja su pokazala da planinarenje ima prednosti za duh, dušu ali i blagotvornosti za tjelesno zdravlje čovjeka. Boravak u prirodi, daleko od kaosa svakodnevice, tehnologije, i urbanih sredina, omogućava zbližiti se i s prirodom što osigurava svojevrsni unutarnji mir i zadovoljstvo sobom. Kroz planinarenje, mladi su se kušali u strpljivosti, toleranciji, pomicanju vlastitih granica, glasnije čuti sebe i sljubiti se s prirodom koju smo pozvani čuvati. Jedan poznati planinar izjavio je: Ne osvajamo planinu - osvajamo sami sebe. Poput pape Ivana Pavla II. naši mladi su planinarenju dali duhovnu dimenziju. Papa Ivan Pavao II. govorio je: svaki uspon koji uključuje poteškoće i umor nagrađen je mogućnošću dodira i iskustva Boga.

Koliko god je planinarenje aktivnost i napor za noge, ono je odmor i za dušu. Prema papinu primjeru, naši mladi su kroz planinu iskusili Božju prisutnost i uronili u ljepotu stvaralačkog djela.



DAN NARODA U ZUGU

U crkvi Gut Hirt, u Zugu 9. studenoga 2025. godine okupilo se 300-tinjak vjernika na euharistijsko slavlje kako bi proslavili tradicionalni Dan Naroda. Uz domaće Švicarce, slavlju su se pridružili predstavnici katoličkih misija Hrvata, Španjolaca, Talijana, Engleza, Filipinaca te sirijsko-ortodoksna zajednica. Svečanu misu predvodio je župnik don Kurt Schaller, uz koncelebraciju fra Vine Ledušića, don Mihaela Aziza i Simona Domíngueza Prospera.



Na hrvatskom jeziku, naš prošlogodišnji prvopričesnik Lorenzo Coiro pročitao je molitvu vjernika, evanđelje fra Vine Ledušić, dok su Svet otpjevali mladi uz pratnju virtuosne prime Tomislava Divica i klavijature s. Anđele Pervan.

U prigodnoj homiliji, don Kurt nam je posvijestio kako je svatko od nas poseban, orginalan kamen koji nosi svoju životnu priču. Ali zajedno tvorimo živu Kristovu Crkvu. Od 7. studenoga 1937. godine u crkvi Gut Hirt moli se na više jezika, postoji moto: One church, many language. Različite kulture, narodnosti, jezici mogu biti jedno samo u Onome koji nas je stvorio i povezo, a to je naš Spasitelj Isus Krist, nadodao je don Kurt.

Poslije euharistije, vjernici su se družili u župnoj dvorani uz apero kojeg je pripremio Župno vijeće Gut Hirt.

INTERVJU S FRA RADOM VUKŠIĆEM, PRVIM VODITELJEM MISIJE ZUG

Ove godine Hrvatska katolička misija Zug obilježava 30 godina postojanja. Kako je izgledao početak, poteškoće koje su uslijedile, humanitarne hrvatske večeri, o ovim i sličnim temama razgovarali smo s prvim misionarom Misije Zug, fra Radom Vukšićem. U cijelosti vam donosimo razgovor.



Fra Rade, možete li nam reći kad je nastala Misija Zug i kako je izgledalo otvaranje?

Dana, 24. rujna 1995. godine službeno je otvorena Misija Zug. Taj dan Hrvati – katolici iz Zuga, Schwyza i Uria, ali i iz okolnih misija okupili su se u Zugu, u crkvi Gut Hirt u 11 sati na svečano euharistijsko slavlje. Euharistijsko slavlje predvodio je tadašnji provincijal dr. fra Tomislav Pervan uz pratnju fra Karla Lovrića, tadašnjeg dušobrižnika hrvatskih katoličkih misija u Švicarskoj, fra Stipe Biške, tadašnjeg misionara u Luzernu kojoj je misija Zug i pripadala, mjesnog župnika Josefa Wolfa i mene kao voditelja novoosnovane Misije.

Je li bilo zabavnog programa?

Naravno! Na sv. misi je pjevao zbor misije Zürich, zapažen je bio nastup mladih s igrokazom «U četvrtini zemlje» pod vodstvom Dragice i Marice. A iz Domovine su došli Martin Boras i Milan Bubalo iz Ljubuškoga, koji su do kasno večer domo-

ljubnim pjesmama zabavljali vjernike. Voditelji programa, koliko me služi sjećanje, bili su: Marica Stipičić i Franjo Marković. Mogu samo reći da je to bio uistinu poseban dan.

Kada ste započeli s radom Misijskih vijeća?

S radom Misijskih vijeća započeo sam krajem listopada. Tako da smo osnovali tri misijska vijeća, u Zugu, Schwyzu i Aldorfu. Misijski vijećnici bili su mi važni za doprinos vjerskog ali i društvenog života Misije. Zahtijevao sam da budu ljudi koji će biti prepoznatljivi po svom kršćanskom životu i nesebičnom darivanju.

Koja vam je najdraža uspomena iz Zuga?

Ma sve uspomene iz Zuga su mi lijepe. Misija Zug ima velike terene i mislim da nije postojao čovjek kojeg nisam posjetio, ako ništa kroz susrete, blagoslove obitelji. Misija Zug, u moje vrijeme, po pitanju društvenog života bila je na prvom mjestu. Imali smo Pokladnu zabavu u Zugu i Pfäffikonu, Majčin dan na svim mjestima, proslava Nikolinja isto na svim mjestima sa bogatim programima. U rujnu smo imali zajedničko misijsko hodočašće u Einsiedeln posvećeno Gospi velikog krasnog zavjeta. Istaknuo bih našu Hrvatsku večer u Baaru u Waldmannhalle. Razne udruge su imale svoje slične zabave, ali sam odredio da imamo zajedničku zabavu zvanu Hrvatska večer. Bila je sto posto hrvatska i humanitarna. Nije lako dobiti dvoranu, trebalo je izdvojiti mnogo novca. Zahtijevao sam da nijedan franak ne ode u kasu misijskog vijeća. Pomagali smo od Vukovara do Jajca, ma ni ne sjećam se više kome smo sve pomogli... Od korone Hrvatska večer ne postoji.

Što bi poručili HKM ZUG, da uspostave ponovno Hrvatsku večer?

Da. Poručio bih im da djeluju humanitarno i da pomažu ljudima.

Fra Rade, zahvaljujemo Vam što ste izdvojili vrijeme za nas i želimo Vam obilje zdravlja i još lijepih uspomena poput ovih što nosite iz Zuga. Primite topli pozdrav od vjernika koji vas rado nose u sjećanju!

Bogu hvala, pozdrav veliki Zugu i vama! I nek bude sretna 30. obljetnica postojanja HKM Zug!



ZDRAVKO ĆUBELA

Rođen sam u Mostaru 29. kolovoza 1960. godine. U Mostaru sam završio strojarški fakultet, a prvo radno iskustvo stekao sam u Sarajevu, u Energoinvestu. Za vrijeme moga studija dolazio sam nekoliko puta u Švicarsku i radio kao student tri mjeseca. Nakon što sam u Sarajevu odradio stipendiju želio sam se ponovo vratiti u Mostar. S obzirom da sam već ranije radio u Zürichu iskoristio sam prigodu da si popravim financijsku situaciju pa sam otišao ponovo u Švicarsku, ovoga puta kao sezonac. Bilo je to 1989. godine. Stjecajem raznih okolnosti tamo sam ostao do mirovine.

U Švicarskoj sam upoznao svoju suprugu Jasnu Eldić, danas Ćubela, s kojom sam se civilno vjenčao 27. kolovoza 1994. godine u Zürichu, a u Zugu nas je vjenčao fra Stipe Biško. Iste godine preselio sam se u Zug gdje sam ostao do mirovine. U međuvremenu rodilo se i naših troje djece; Tijana, Frano i Melanie.

Odmah po dolasku u Zug učlanio sam se u NK Marjan i počeo redovno dolaziti na nogometne treninge. Kasnije sam ušao i u Upravu kluba i u njoj proveo dugi niz godina. Obnašao sam ulogu tajnika, rizničara i predsjednika kluba. Sudjelovao sam u uređivanju lista Marjan čiji je prvi broj izašao 1996. godine. List je izlazio pet godina kao godišnje izvješće o aktivnostima kluba Marjan.

Nekoliko godina sam proveo i kao član misijskog vijeća novoosnovane Misije Zug. Od prvog rujna 2025. godine sam u mirovini, a trenutno u Splitu.

Hrvatska katolička misija
Al Mai 18, 6528 Camorino
Telefon: 091 840 23 06
Mobilni: 079 203 92 40
E-Mail: hkm-ticino@gmail.com
hkm-ticino.ch
Facebook stranica: HKM Ticino
Instagram: @hkm-ticino

Misionar: fra Slaven Mijatović

Raspored misa

- ASCONA: crkva u Collegio Papio, svake nedjelje u 9.00 sati
- BIASCA: Chiesa parrocchiale, svake nedjelje u 11.30 sati
- GIUBIASCO: Chiesa san Giobbe, svake nedjelje u 13.00 i svakog I. petka u 19.00 sati
- LOCARNO: Chiesa Nuova, via Cittadella 17, svakog četvrtka u 19.00 sati
- LUGANO: S. Lucia, Massagno, svake subote u 19.00 sati

Kršteni u Misiji

Matej Jehle, sin Luzi i Katherine
r. Erceg, 16. veljače 2025., St. Giobbe
Leonard Roguljić, sin Stipe i Sandre
r. Grgić, 16. veljače 2025., St. Giobbe
David Živko, sin Daria i Marije
r. Spahić, 8. ožujka 2025., St. Giobbe
Theo Jović, sin Petra i Anite
r. Petrić, 5. travnja 2025., St. Giobbe
Niko Grgić, sin Ante i Nathalie
r. Grgić, 12. travnja 2025., St. Giobbe
Veronika Pepić, kći Ivana i Antonele
r. Tomić, 3. svibnja 2025., Biasca
Klara Sičić, kći Ilije i Ane r. Maksimčuk,
18. listopada 2025., Ascona,

Roditeljima, kumovima, rodbini – a napose
krštenicima sretno i blagoslovljeno!

OSTALI SAKRAMENTI –

podijeljeni su u našoj
HKM Ticino ili preko naše
Misijske zajednice.

Sv. krizma podijeljena je u
Luganu-Massagno po rukama
mons. Alena, biskupa.

O izvješću s krizme može se
čitati u prethodnim broje-
vima Movisa kao i o našim
pokojnicima koje smo
ispratili iz naše zajednice.

Raspored svetih misa u božićno vrijeme 2025./2026. godine

Badnjak, srijeda, 24.12. 2025.

Polnoćke

Ascona, u 21.00 sat

Lugano, crkva sv. Antonia u 23.00 sata

BOŽIĆ, četvrtak, 25.12. 2025.

Ascona, u 9.30 sati

Giubiasco, u 13.00 sati

Sv. Stjepan, petak, 26.12. 2025.

Ascona, u 9.30 sati

Sv. Ivan, ap. i ev., subota, 27.12. 2025.

Lugano, u 19.00 sati

Sv. Obitelj Isusa, Marije i Josipa - nedjelja, 28.12. 2025.

Ascona, u 9.00 sati

Biasca, u 11.30 sati

Giubiasco, u 13.00 sati

Nova Godina, četvrtak, 1.1. 2026.

Ascona, u 9.30 sati

*Sv. misa zahvalnica i molitva za
blagoslovljenu Novu godinu*

Subota i nedjelja,

3. i 4. siječnja 2026. –

Raspored misa kao i nedjeljom

Bogojavljenje, utorak, 6.1. 2026.

Ascona, u 9.30 sati

SAKRAMENAT SV. ISPOVIJEDI KROZ ADVENT 2025.

Poštovani vjernici – da bismo se što bolje pripravili za nadolazeće blagdane, Crkva je u svojoj dugoj tradiciji uvijek poticala vjernike na sakramenat sv. ispovijedi, sakrament pomirenja. Ako se prisjetimo djetinjstva – sjetit ćemo se naših djedova i baka koji bi – pred polazak na sv. ispovijed – tražili oprostjenje od svojih ukućana. Lijep je to primjer i poziv svima nama. Pred pomirenje s Bogom dobro se pomiriti i sa bližnjima. Tako pomireni možemo doživjeti Božić – susret sa Bogom, izmireni u duši možemo susresti bližnje a i sami sebe. Nedavno je poznati psiholog rekao, gotovo sa zavišću, kako katolici imaju neprocjenjivo blago: sakramenat sv. ispovijedi.

VELIKA ISPOVIJED

*Dolaze nam u ispomoć svećenici,
misionari iz Gornje Švicarske*

Ponedjeljak, 1.12. 2025.

Lugano, od 16.00 do 17.00 sati

Ascona, u 18.00 sati

Giubiasco, u 20.00 sati

Mogućnost za sv. ispovijed imate, također, svakog četvrtka u Locarnu od 18.30 sati i Giubiascu – također od 18.30 sati.

Svetu misu zatim slavimo u 19.00 sati na oba mjesta.

Druga mogućnost jest da pozovete svećenika i zakažete osobnu ispovijed.

Napominjem također da možete zakazati razgovor ili ispovijed sa nekim drugim svećenikom. Pomireni s Bogom i bližnjima – idemo ususret Božiću!



Sv. Stjepan – Prvomučenik

Molitva za neprijatelje

«Ljubite neprijatelje svoje, blagoslivljajte one koji vas proklinju, činite dobro onima koji vas mrze i molite za one koji vas zlostavljaju i koji vas progone». (Matej 5,44)

Naša misijska zajednica rado se odaziva na ovaj poziv i ne slučajno na dan sv. Stjepana – prvomučenika, molimo za sve naše neprijatelje ...



Sv. Ivan – Apostol i Evanđelist

Ljubljeni Isusov učenik rodio se oko 15. godine poslije Krista od oca Zebedeja i majke Salome. Zajedno s Andrijom prepoznaje Isusa Krista koji ga poziva u službu kojoj ostaje vjeran do smrti na otoku Patmosu – oko 100-te godine poslije Krista. Tijelo mu počiva u današnjoj Turskoj.

Napisao evanđelje po Ivanu, poslanice i Otkrivenje. Puno vremena proveo je također u Efezu.

Pastorizirao je Malu Aziju, sudjelovao na saboru u Jeruzalemu 50-e godine.

Vjerni svjedok Isusa Krista. Neustrašiv i hrabar u svjedočenju. Smatra se najmlađim Isusovim apostolom i jedinim koji nije okusio mučeničku smrt.



Sveta obitelj Isusa, Marije i Josipa

Sveta se obitelj počela osobito štovati u 17-om stoljeću. A papa Leon-Lav XIII. je ustanovio blagdan Sv. Obitelji 1893. godine, koji se ima slaviti u sveto vrijeme Božića – u božićnoj osmini.

Hrvatski biskupi odredili su da se na ovaj blagdan slavi i Dan iseljenika, jer je i sama Sv. Obitelj doživjela progonstvo, iseljeništvo.



**Svim čitateljima MOVIS-a,
svim ljudima dobre volje,
dobroga srca,
miljenicima Božjim,
svima koji su prepoznali i priznali
utjelovljenog Boga u Isusu Kristu**

**SRETAN I BLAGOSLOVLJEN BOŽIĆ
i obilje Božjeg blagoslova u novoj 2026. godini.**



MISIJA SOLOTHURN

Misijski kalendar

Reiserstrasse 83, 4600 Olten
Telefon: 062 296 41 00
Fax: 062 296 41 01
E-Mail: s_coric@bluewin.ch
www.kroatenmission-solothurn.ch

Misionar: fra Šimun Šito Ćorić

Hrvatska kuća
Reiserstrasse 83, 4600 Olten
Telefon: 062 296 41 00
Fax: 062 296 41 01

RASPORED MISA

- SOLOTHURN: crkva Hl. Geist-Kirche (Hrv. crkva), Wengi Brücke, uvijek prema dogovoru
- DULLIKEN: crkva sv. Vendelina, Bahnhofstrasse 44, svake nedjelje u 12.00
- SOLOTHURN: crkva sv. Marije, Allmendstr. 60, svake nedjelje u 14.30 sati
- BALSTHAL: župna crkva, St. Annagasse 2, 1. i 3. nedjelje u mjesecu u 17.00 sati.

Molitvene skupine

- Crkva sv. Martina u Zuchwilu, svakog četvrtka u 18.30 sati.
- Crkva sv. Vendelina u Dullikenu, krunica i klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu svakog četvrtka u 19.00 sati.
- Župna crkva u Balsthalu, krunica svake srijede u 19.00 sati.

PRATITE OBAVIJESTI NA NAŠOJ MREŽNOJ STRANICI I NA FACEBOOK-u
www.kroatenmission-solothurn.ch

HODOČAŠĆE U PADOVU I VENECIJU

Za vrijeme Uzašašća 14., 15. i 16. svibnja 2026., dakle od četvrtka jutro do subote navečer, naša misija organizira hodočašće sv. Anti Padovanskom i sv. Leopoldu Mandiću u Padovu, te sv. Marku u Veneciju. Prijave za to posljednje hodočašće s fra Šitom već se primaju.

MISE BOŽIĆNOG VREMENA

Polnoćke

Dulliken, 24.12. 2025. u 20.00 sati
Solothurn, u 23.00 sata
(S Božićnim igrokazom)

Božić

Dulliken i Solothurn kao nedjeljom

Sv. Stjepan (26.12.)

Dulliken, u 12.00 sati

Nova godina

Dulliken i Solothurn kao nedjeljom

Sveta tri kralja (6.1.2026.)

Dulliken i Solothurn kao nedjeljom

DRAGE KRIZMANICE, DRAGI KRIZMANICI:

Gabriel Baltić, Luka Baltić, Josip Barun, Gloria Bičvić, Julia Bičvić, Sara Bjelobradić, Valentina Bjelobradić, Lea Blatančić, Mario Bratić, Franco Colagrande, Vanessa Gloria Maria Colagrande, Marco Jean-Maria Ćorić, Lena Dubravac, Leon Dubravac, Nora Garić, Sebastian Garić, Lara Antonia Heđeš, Leon Ivić, Nika Jambrešić, Elias Kešina, Veronika Krajinovic, Marko Krivić, William Križanović, Ivan Matěj Lacić, Valentina Lacić, Nico Benedikt Martić, Dario Mihaljević, Levin Mihaljević, Leon Mihaljević, Elena Mihaljević, Ana Mikulić, Mariano Nišandžić, Natali Nišandžić, Gabrijela Pavić, Rebeka Pejić, Kristian Pendeš, Elias Petrović, Emanuel Petrović, Lucia Princip, Angelina Raguž, Gabriel Risonjić, Mateo Risonjić, Gabriel Šimić, Ivan Šimić, Julian Šimić, Vivien Šimić, Stiven Šipić, Nikola Slaviček, Matea Svijetlić, Laura Tadić, Ivano Vidović,



S vrhbosanskim nadbiskupom Tomom Vukšićom pred misu u katedrali u Solothurnu prigodom 1100 godina Hrvatskog kraljevstva i 14 stoljeća kršćanstva u Hrvata, 13. rujna 2025.

Andrej Zovkić, Lidija Zovkić i Nikolina Zovkić.

Ne zaboravite da ste baš vi privilegirana generacija koja se krizmala (Solothurn, 4.10. 2025.) prigodom svečanog spomena u našoj misiji 1100 godina Hrvatskog kraljevstva i spomena 14 stoljeća kršćanstva u Hrvata. Ništa bolje niste mogli dobiti za svoje putove koji su tek pred vama od ovoga dara Svetog Duha Božjega! On je preko vas blagoslov i za vaše obitelji, za sve s kojima ste povezani i koje ćete kroz život sretati. Budite vazda zahvalni Bogu za ovu Njegovu milost! Podržavajte je svojim redovnim misama i pričestima, jer nema svetije molitve i većeg blagoslova od toga. Ta Bog nam nigdje nije bliži kao na sv. misi, tom obnavljanju Posljednje Isusove večere. Isus nam je zapovjedio da to činimo za naše dobro, a Njemu na spomen! Gdje god kroz život budete stizali, uvijek ostanete vezani uz svoje kršćanske i hrvatske korijene. Sve vam sretno i s Božjim blagoslovom!

DOBRO JE ZNATI... Da bismo djelovali

VIJESTI IZABIRE I KOMENTIRA: FRA ŠITO

VELEPOSLANICA DR. ANDREA BEKIĆ: RIJEČ NA KRIZMI U SOLOTHURNU

Dozvolite mi da vas najsrdačnije pozdravim i da zahvalim fra Šiti na pozivu da kao veleposlanica Republike Hrvatske prisustvujem sv. misi i dodjeli sakramenta sv. Potvrde u našoj zajednici. Za mene je to uistinu velika čast, a ujedno i jedan od najljepših trenutaka koje sam doživjela u Švicarskoj. Posebno me raduje što vidim naše mlade i radosne Hrvate, impozantan broj - više od 50 krizmanika - okupljenih oko Hrvatske katoličke misije u Solothurnu. Vjerujem da većina vas mladih pripada drugoj ili čak trećoj generaciji Hrvata u Švicarskoj. Lijepo je to što možete istodobno osjećati kao svoje - zemlju u kojoj živite, kao i onu iz koje potječete. Tome zasigurno pridonose ovakvi trenuci zajedništva. Veliki je dar što naš hrvatski narod, razasut po čitavom svijetu, usprkos tisućama kilometara udaljenosti od domovine, osjeća ljubav prema domovini i njeguje hrvatski identitet, jezik, obnavljajući našu kršćansku, katoličku i duhovnu baštinu - koja čini temelje hrvatske kulture i povijesti. Za to su posebno zaslužne vaše obitelji - roditelji, bake i djedovi - ali - ovako lijepo i čudesno zajedništvo - kakvo smo danas doživjeli u švicarskom Solothurnu - ne bi bilo moguće bez vrijednih misionara Hercegovačke franjevačke provincije i vašeg neumornog svećenika i duhovnog oslonca - fra Šimuna Šite Ćorića. On je i sveučilišni profesor i prosvjetitelj, borac za prava

čovjeka, povijesnu istinu i pravdu, pisac, pjesnik, skladatelj - ali za sve nas - on je jednostavno - «naš» fra Šito. Stoga mi dozvolite da ovom prigodom, i na ovaj simboličan datum Franjevac, čestitam fra Šiti na velikom «zlatnom jubileju» i 50 godina svećeničke službe. Od rodne Hercegovine preko Amerike do Švicarske - fra Šito je uvijek bio uz svoj narod i ostavio neizbrisiv trag u generacijama vjernika. U ovoj lijepoj zemlji služio vam je više od 40 godina, te je istovremeno uspješno gradio mostove između Hrvata i Švicaraca! Veliko Hvala, dragi fra Šito! Sve što si posijao izraslo je i rasti će! Čestitam tebi, ali i tvojim župljanima koji su imali privilegiju rasti i učiti s tobom! To je bogatstvo za cijeli život! Moram spomenuti kako je 2025. godina za sve nas posebno važna - zbog velikog jubileja kojeg Hrvati ove godine obilježavaju - 1100. godišnjice Hrvatskog kraljevstva. Ne smijemo zaboraviti važne događaje i datume iz hrvatske povijesti, jer će nam u tom

slučaju drugi pisati našu povijest. Učimo i budimo ponosni! Koristim ovu priliku da najsrdačnije zahvalim švicarskoj Biskupskoj konferenciji i Njegovoj ekscelenciji, biskupu Gmuru, na neizmerno važnoj potpori Hrvatskim katoličkim misijama u Švicarskoj. Ta je potpora nadalje potrebna i nadam se da neće izostati, kako bismo i u predstojećem razdoblju mogli svjedočiti ovako punoj i živoj crkvi, ispunjenoj mladim i radosnim ljudima. Veliko hvala i Komisiji za strance Roemisch-katholische Kirche, na čelu s gospođom Polek, na suradnji s Hrvatskom misijom u Solothurnu. Vjerujem da se pokazalo da je upravo ta sinergija ključ kvalitetne integracije hrvatske zajednice u Švicarskoj. Mi bismo u Hrvatskoj željeli da nam se naši ljudi u što većem broju vraćaju, ali oni koji ostaju ovdje nastaviti će doprinositi ovoj zemlji, švicarskom društvu i Katoličkoj crkvi. Još jednom, srdačne čestitke svim krizmanicima, biskupu Felixu i fra Šiti!

BRŠLJAN I MASLAČAK

I prije nego je procvjetao jedan je maslačak često podizao glavu prema bršljanu koji se popeo visoko uz hrast. Jednoga jutra odozdo ga upita:

- Kako da si ti tako narastao velik?
- Oooo, jednostavno. Zato što se volim grliti.
- Grliti?
- Da, grliti. Ne samo ja, nego eno pogledaj susjedu lozicu i sve ostale koji se sa svojim grle, kako bolje napreduju i narastu visoko.
- Stvarno?
- Ma nema dvojbe! Nekoliko zagrljaja na dan s onima koji su ti dragi čini život ljepšim i dužim.
- E baš bih ja volio dugo živjeti - uzdahnu maslačak.

- Pokazalo se iz provjerenog znanja da grljenje ima i ljekovita svojstva. Mi koji se grlimo zdraviji smo i živimo dulje. A oni koji se ne grle, pokazuje se, većinom su tvrda i hladna srca.

- E mami i tati ću reći da se počnemo što češće grliti - odlučno će maslačak.

Topli kontakti, posebice zagrljaji, neophodni su za emocionalno zdravlje i bolje odnose, a smanjuju stres i ublažavaju bol.

(Iz knjige Š.Š.Ćorić, *Nepoznate basne, Alfa, Zagreb, 2023.*)



PRIJATELJSKO BOČARSKO DRUŽENJE

I ove jeseni imali smo «bočarsko popod-ine» uz raznolika jela i pila pred Hrvatskom kućom u Oltenu 12.10. 2025.

U natjecanju je sudjelovalo dvadesetak ekipa, ovaj put miješanih muških i ženskih. Pobjednik je bila ekipa Mire Krivića i Vselka Ravlića. Organizaciju ovog susreta predvodili su obitelji Briševac, Ivanković, Krajinović i Nišandžić.

I djeca su uživala na svoj način kao i slavila blagdan sv. Franje.

Kršteni u Misiji

Veronika Grgić, kći Josipa i Angele r. Mikulić, 15. studenog 2025. u Dullikenu

Viktor Jan Bosankić, sin Michaela i Dubravke r. Bosnić, 15. studenog 2025. u Solothurnu

Doroteja Pavlović, kći Josipa i Antonije r. Matošević, 22. studenog 2025. u Solothurnu

Lena Viljušić, kći Jure i Valentine r. Miličić, 29. studenog 2025. na Weissensteinu

Ivan Andrijanić, sin Michela Marka i Marijane r. Lukač, 6. prosinca 2025. u Solothurnu.



Razgovor s njegovim blaženstvom nadbiskupom Pierbattistom Pizzaballom latinskim patrijarhom Jeruzalema



RAZGOVARAO: FRA IKO SKOKO, GL. UREDNIK

Nadbiskupa Pierbattistu Pizzaballu susreo sam prvi put u Franjevačkom samostanu sv. Ante u Bologni 1988. Tada je nas nekoliko članova Hercegovačke franjevačke provincije studiralo na Franjevačkoj teologiji u Bologni. Iz tih studentskih dana ostalo mi je u sjećanju kad je on plakao kao malo dijete gledajući na TV kako u Kini tenkovima guše studentske i radničke demonstracije u lipnju 1989. On je čovjek pun empatije, osobito s patnicima. Zamolio sam ga za razgovor.

Vaše Blaženstvo, posjetili ste Gazu u srpnju 2025. Tijekom zadnje dvije teške ratne godine često ste pozivali na mir, hitnu pomoć i prekid rata. Hrabrili ste posebno kršćane da budu mostovi mira između Izraelaca i Palestinaca. Dok vodimo ovaj intervju čini mi se da dolaze signali da bi se mogao zaustaviti dvogodišnji rat. Kakvo je trenutno stanje među ljudima u Svetoj zemlji?

Patrijarh Pizzaballa: Nalazimo se u prijelaznoj fazi, opasnoj, podmukloj i punoj prepreka. Ipak, čini se da je rat između Izraela i Hamasa dosegao prekretnicu. Situacija je još uvijek krhka, ali ne mislim da će se vratiti ono nasilje kojem smo svjedočili posljednjih mjeseci. Međutim, još je dug put do postizanja potrebne stabilnosti. Također treba dodati da se sada govori najviše i samo o Gazi, ali situacija je ozbiljna na cijeloj Zapadnoj obali. Nadalje, mržnja koju je ovaj rat izazvao imat će još dugo vreme-

na negativne posljedice na odnose između Izraelaca i Palestinaca. Ne smijemo imati iluzija. Kraj rata nije početak mira.

Uz sve to rečeno, sretni smo što su izraelski taoci konačno oslobođeni i što su se mnogi palestinski zatvorenici vratili kući te što možemo početi mirnije razmišljati o budućnosti.

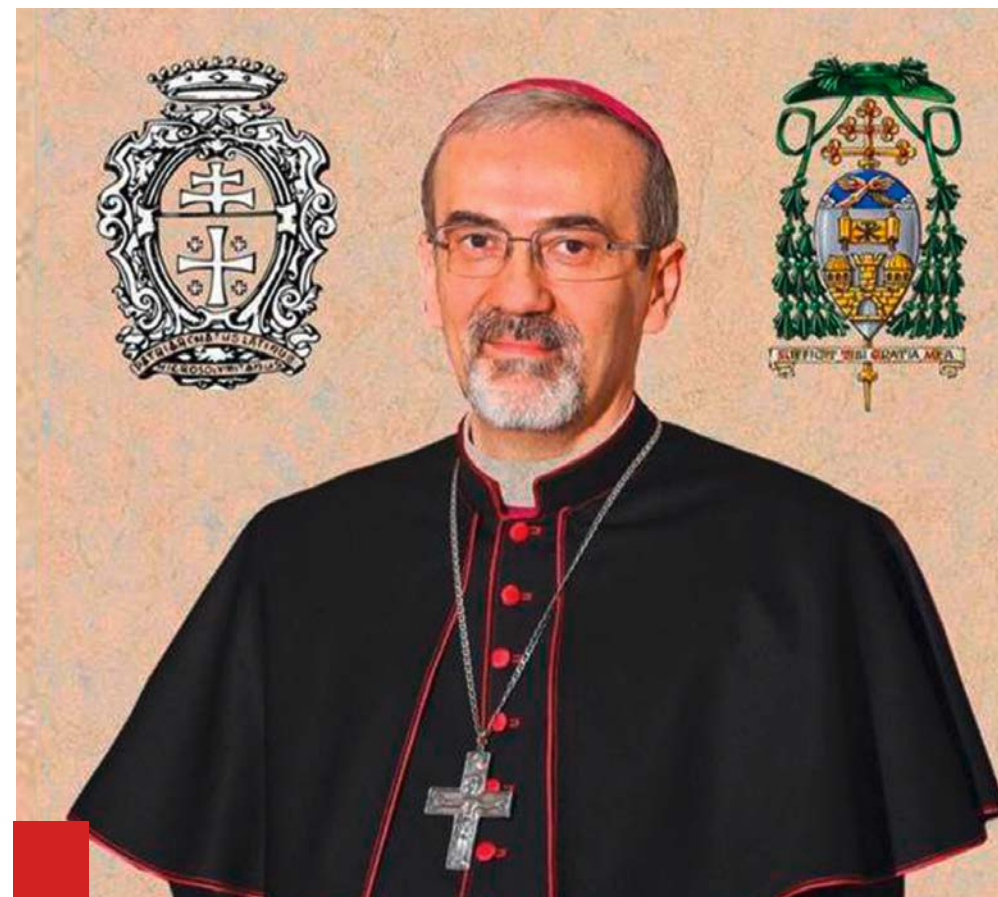
Za Božić 2023. rekli ste: «Božić nas poziva na nadu i obnovu zajedništva, čak i u vrijeme rata. Tražimo putove pomirenja». Jesu li obični ljudi u Svetoj Zemlji otvoreni pomirenju?

Patrijarh Pizzaballa: U ovom trenutku je prerano govoriti o pomirenju. Moramo dati vremena da zacijele duboke rane nastale u sukobu. Trebat će nam i novo vodstvo, i političko i vjersko, koje će nam pomoći da s povjerenjem gledamo u budućnost. Ukratko, moramo pripremiti uvjete da se riječ pomirenje shvati. Prerano je sada o tome govoriti.

Nadam se da Božić označava novo rođenje za sve nas, ne samo u Svetoj Zemlji. Gledati u Krista kao izvor i vrelo našeg života omogućuje nam da se ponovno rodimo u novi život.

Je li moguće graditi trajni mir? Kršćanske zajednice su na prostoru Vašeg patrijarhata male. Kako one mogu biti most mira između Izraelaca i Palestinaca?

Patrijarh Pizzaballa: Mi možda nećemo vidjeti trajni mir. Naš je zadatak ipak pripremiti ga, osigurati da ga sljedeća generacija može postići. Naša je dužnost učiniti sve što je moguće, kroz molitvu, odnose i međureligijski dijalog, kako bi sljedeća generacija imala slobodu i hrabrost graditi na temeljima koje mi moramo pripremiti. Inače ćemo



zauvijek ostati zarobljeni u ovom začaranom krugu rata i osvete.

Naši čitatelji su čili za Latinski patrijarhat u Jeruzalemu, ali ne znaju što to znači?

Patrijarh Pizzaballa: To je naziv latinske (rimokatoličke) biskupije Svete Zemlje. Izraz Patrijarhat se koristi jer je to terminologija koju su usvojile Istočne Crkve i koju smo i mi usvojili. Ali u biti, to je kao i svaka druga biskupija na svijetu, s tom razlikom što je to biskupija u kojoj je rođena Crkva tj. u Jeruzalemu.

Na koje države se prostire Jeruzalemski latinski patrijarhat?

Patrijarh Pizzaballa: To su četiri države: Jordan, Izrael, Palestina i Cipar.

Koliko ima vjernika i svećenika u patrijarhatu?

Patrijarh Pizzaballa: Vjernika ima oko 280 000. Većina govori arapski, ali imamo i zajednicu koja govori hebrejski (oko 2000 vjernika), zatim grčki na Cipru kao i mnogo stranaca. Zatim imamo 127 dijecezanskih svećenika, oko 200 franjevac i 400 drugih redovnika kao i otprilike 800 redovnica. Doista, u Svetoj Zemlji ima mnogo redovničkih instituta.

Uz sve to rečeno, sretni smo što su izraelski taoci konačno oslobođeni i što su se mnogi palestinski zatvorenici vratili kući te što možemo početi mirnije razmišljati o budućnosti.

Naša je dužnost učiniti sve što je moguće, kroz molitvu, odnose i međureligijski dijalog, kako bi sljedeća generacija imala slobodu i hrabrost graditi mir na temeljima koje mi moramo pripremiti.

Koju su Vaše obveze kao Latinskog patrijarha u Jeruzalemu?

Patrijarh Pizzaballa: Postoje različite razine odgovornosti. Prva je biti pastir svoga stada, dakle biti prisutan, animirati i voditi život biskupije, koja je, kao što sam rekao, prilično raznolika, velika i zahtjevana u svojoj specifičnosti.

Patrijarh je također predsjednik Skupštine katoličkih biskupa Svete Zemlje i latinskih biskupa Bliskog istoka.

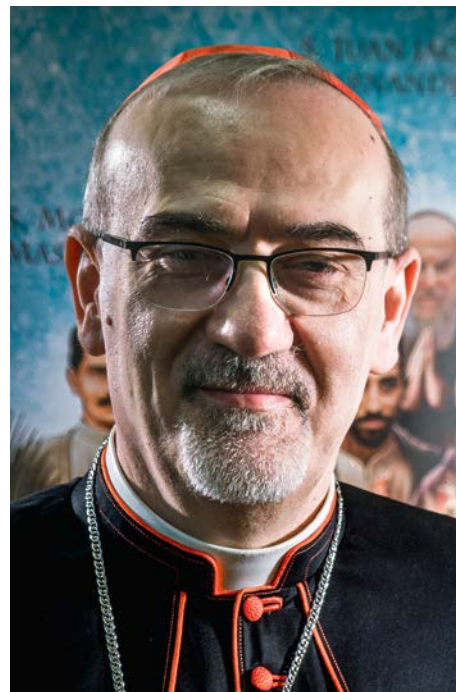
Tu je i misija vođenja ekumenskog dijaloga s drugim nekatoličkim kršćanskim crkvama, a posebno vjerskog dijaloga sa židovskim i islamskim svijetom. Isto tako tu je i diplomatska i politička aktivnost, koja mi je u posljednje vrijeme apsorbirala mnogo energije.

Naš list Movis čitaju uglavnom katolici Hrvati koji žive i rade u Švicarskoj. Koja bi bila Vaša ovogodišnja božićna poruka njima i nama franjevcima koji s njima živimo i radimo?

Patrijarh Pizzaballa: Božić je slavlje rođenja. Moramo se roditi, iznova i odozgo, kako Isus govori Nikodemu (Ivan 3,3). Nadam se da Božić označava novo rođenje za sve nas, ne samo u Svetoj Zemlji. Gledati u Krista kao izvor i vrelo našeg života omogućuje nam da se ponovno rodimo u novi život. To je moja želja za sve vas.

nastavak na 40. str. ►

► nastavak teksta s 39. str.



Životopis

Mons. Pierbattista kardinal Pizzaballa rođen je u Cologno al Serio (Bergamo, Italija) 21. travnja 1965. Franjevački redovnički habit obukao je u Ferrari 5. rujna 1984. Godinu novicijata proveo je u franjevačkom svetištu La Verna. Svečane zavjete je položio u crkvi sv. Ante u Bologni 10. listopada 1989. Kardinal mons. Giacomo Biffi zaredio ga je za svećenika u katedrali u Bologni 15. rujna 1990. Živi u Svetoj Zemlji od 1990. Član je Kustodije Svete Zemlje od 2. srpnja 1999. Kustos Svete Zemlje bio je od 2004. do 2016. Papa Franjo imenovao ga je apostolskim administratorom Jeruzalemskog latinskog patrijarhata 2016. Zaređen je za biskupa u Bergamu 2016. Papa ga imenuje članom Kongregacije za orijentalne crkve 2017. Papa ga imenuje latinskom patrijarhom u Jeruzalemu 24. listopada 2020. Papa Franjo uzdiže patrijarha Pizzaballu u čin kardinala 30. rujna 2023. godine.

Riječ patrijarhat (lat. patriarchatus, od grč. πατρις = otac i αρχή = početak, vodstvo)
1. U počecima Crkve jedna od pet važnih biskupijskih stolica: Jeruzalemski, Rimski, Antijohijski, Aleksandrijski i Carigradski.
2. Naziv za glavno sjedište nekih istočnih katoličkih crkava, npr. Armenski, Marijanski, Sirijski patrijarhat ili počasni naslov nekih biskupijskih stolica na Zapadu, npr. Venecijanski patrijarhat.



Papin pozdrav hrvatskim hodočasnici 7. listopada 2025. na Trgu sv. Petra u Vatikanu

Hvaljen Isus i Marija!

Dragi hrvatski hodočasnici, s velikom radošću želim vam dobrodošlicu na Trg sv. Petra, kamo ste pristigli povodom nacionalnog hodočašća u Jubilejskoj godini. Vaša brojna i molitvena prisutnost znak je žive vjere vašega naroda, koji je kroz stoljeća ostao čvrst u zajedništvu s Crkvom i vjeran Nasljedniku apostola Petra.

Tješi činjenica da korijeni vaše vjere nisu ostali nepomični u prošlosti, nego i danas donose plodove zahvaljujući svjedočanstvu vaših obitelji, župnih zajednica i udruga. Tradicija primljena od vaših otaca neprocjenjivo je blago koje brižno čuvate i koje ste pozvani neprestano obnavljati, prepoznajući nadahnuća Duha Svetoga. Od srca vam zahvaljujem na vjernosti koju živite u svakodnevici.

Dobro mi je poznato da se mnogi od vas nalaze daleko od domovine, zbog posla, studija ili drugih potreba; no gdje god bili, ostanite vezani uz svoje kršćanske korijene i svjedočite da ste narod koji ljubi Krista i njegovu Crkvu. Takav život, usklađen s evanđeljem, snažnije govori od mnogih riječi.

Potičem vas da uvijek držite pogled upravljen prema Isusu, Dobrom Pastiru, te da mu se s povjerenjem i poslušnošću prepuštate. Ne zaboravite: vjera raste i jača kada se dijeli. Stoga, s radošću prenosite svojoj djeci i novim naraštajima kršćanske vrijednosti koje su oblikovale vašu povijest i kulturu.

Tako ćete i dalje biti kvasac mira, dobra i nade u svijetu ranjenom nasiljem i ratovima, koji su i vama iz povijesti poznati. Neka vas Gospodin blagoslovi, a Blažena Djevica Marija, Najvjernija odvjetnica Hrvatske, čuva pod svojim plaštem i prati u svakodnevnom životu. Vama, vašim obiteljima i cijelom hrvatskom narodu od srca udjeljujem Apostolski blagoslov – znak Papine blizine i ljubavi prema svakome od vas.



hunac te ljubavi je u sebedarju, tj. dati svoj život za drugoga. Primjer pravog sebedarja su naši branitelji, koji su poginuli za našu slobodu". Mladima je prikazala sliku umjetnice Eve Vukine naslikanu na staklu koja prikazuje Golgotu Vukovara. Na toj slici Isus grli vukovarski vodotoranj - simbol žrtava Domovinskog rata. Budući da je slika naslikana na staklu, umjetnica ju je usmjerila prema nebu pri čemu je slika

Tekst: s. Anđela Pervan
Fotografije: Sibylle Lovrić



MEĐUMISIJSKI SUSRET MLADIH

U znak sjećanja na žrtve ratnih stradanja VUKOVARA, ŠKABRNJE ... i mnogih drugih u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini

Pjesmom «Što je Vukovar za te» 22. studenoga 2025. godine s. Matija Pačar ŠSFKK-a započela je međumisijski susret mladih Hrvata u Zugu, održan povodom 34. obljetnice stradanja Vukovara i Škabrnje. Kroz predavanje s. Matija predstavila se kao dijete poginulog hrvatskog branitelja, te istaknula težinu ali i ponos tog identiteta. Kao djevojčica čeznula je da je otac nosi u naručju, za njegovom blizinom, igrom, ali danas vjeruje da je čeka na nekom ljepšem mjestu gdje će jednog dana biti u njegovom zagrljaju i doživjeti ono što joj je u djetinjstvu bilo uskraćeno. Mladima je pričala o Ljubavi, koja znači voljeti sebe. «Ako voliš sebe, tek tada možeš ispravno voljeti drugoga. A vr-



dobila posebnu duhovnu jačinu, dimenziju i kao takvu ju je pokušala fotografirati. Pri pokušaju fotografiranja staklo je puklo na pet dijelova u obliku golubice, simbola mira. Poruka ove zanimljive slike je: "životne boli, rane, patnje usmjerimo ka nebu jer jedino tako ćemo zadobiti unutarnji mir i životno ispunjenje.»

Poslije predavanja mladi su na velikom bi-



jelom oltarniku, crvenom bojom, ispisali imena mjesta ratnih stradanja u Republici Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Na taj su ih način prinijeli na oltar, moleći za poginule hrvatske branitelje i njihove obitelji.

Euharistijsko slavlje, u crkvi St. Johannes, predslavio je fra Željko Barbarić u zajedništvu s braćom franjevcima. U dirljivoj propovijedi fra Vine Ledušić, misionar HKM Zug, pozvao nas je da ne zabo-



ravimo baštinu predaka: molitvu baka, hrabrost djedova, trud i znoj očeva, žrtvu majki... «ne zaboravite, netko je ginuo kako bi nam darovao slobodu i uklonio kontrolu. Zbog toga budimo zahvalni i kročimo kroz život učeći iz primjera naših najmilijih».

Liturgijskim pjevanjem i sviranjem ravnao je misijski zbor mladih HKM ZUG pod vodstvom s. Anđele Pervan.

Poslije Euharistijskog slavlja uslijedila je molitva i meditacija. Uz instrumental «Ne dirajte mi ravnice» osam mladih u različitim narodnim nošnjama s upaljenim svijećama prilazili su oltaru i oko vodotornja ostavljali svijeće u znak sjećanja na žrtve ratnih stradanja.

Nakon prigodnih domoljubnih tekstova, Viktorija Marjanović zapjevala je Bosnu, a Martina Vujević «Ako ne znaš što je bilo». Obje pjesme autorsko su djelo našeg pjevača Marka Perkovića, Thompsona.

Susret je završio u župnoj dvorani uz taktove domoljubnih pjesama i plesova. Za tjelesnu okrepju 500-tinjak mladih pobrinule su se naše vrijedne domaćice.

Neka mir, radost i ljubav bude nagrada svima koji su se potrudili da ovaj međumisijski susret završi u mirnom i pozitivnom ozračju.

Svima veliki blagoslov od HKM ZUG!



Narodi nam se Kralj Nebeski!



Jednoga dana dođe Isus na rajska vrata i reče:
– Petre, idemo na Zemlju!
– Oh ... - promrmlja Petar - Gospodine, što se dogodilo?
– Idemo vidjeti kako moj narod slavi moj rođendan.
– Gospodine, kamo idemo? - upita Petar uzimajući kartu svijeta u ruke.
– Hm, kamo? - Isus će kao razmišljajući.
– Idemo u zemlju u kojoj se Božić najljepše slavi. - i upre prstom u kartu.

Nađoše se u jednoj čudnoj zemlji. Zvijezde su blistale, a mjesec sjao. Na vrhu malene visoravni, kao iz snova, do neba se izvija crkva s drvenim tornjem. Zvono je zvonilo. Sa svih su strana pridolazili muškarci, žene i djeca gazeći duboki snijeg. U crkvi se stislo mnoštvo. Ispred oltara žive jaslice.

– Baš je lijepa moja Ana. Prava sveta Mara. – uzdahnu jedna mlađa žena ponosna na svoju kćerku koja glumi Mariju.
– A tek moj Ivo kao sveti Jozo, - šapnu do nje druga ponosna na sina koji glumi sv. Josipa.
– Dragi vjernici - zakašlja se s oltara stari svećenik koji se zaogrnuo nekim debelim kaputom pa ne znaš jesu li to na njemu 3 kaputa ili je ispod jednoga naslagao džempere. - skupili smo se da proslavimo Isusovo rođenje. Isus je ovdje među nama. To znam sigurno. Ali, još je važnije da bude u nama. Evo, ova djeca sa svojim jasicama svjedoče upravo to, da se Isus rađa u nama. Vi dobro znate da Jozo i Mara još krova nad glavom nemaju i zato će svi milodari ići njima. Za njih su djeca i priredila ovu božićnu priredbu. To je njihov dar Isusu i svima nama. Zapjevajmo svi «Padaj s neba roso sveta». Nakon pjesme od koje su zidovi odjekivali, započe priredba.

Najprije je anđeo probudio pozaspale pastiriće, a oni doniješe novorođenom kralju posudu punu žara da ga ogrije i dva vunena ogrtača da bude toplije Mariji i Josipu. Onda andeoski kor od sedmero djece, koji je stajao iznad jaslca, zapjeva «Svim na zemlji mir veselje», što radosno prihvati cijela crkva. Pjevali su i Isus i Petar. Nakon pjesme sve se u crkvi toliko umiri da se moglo čuti kako ljudi dišu.

Pojaviše se tri sveta kralja obučeni u bijele haljine s crvenim ministrantskim ruhom odozgor, a na glavama im krune. Jednom je kruna napravljena od perja, pa izgleda kao indijanska ukrasna perjanica. Drugom u kapu ušivene kosti pa je izgledao kao neki afrički mag, a treći si je spleo krunu od trnja.

Prvi pristupi onaj s indijanskom perjanicom i poklonivši se reče:
– Isuse, ja sam Hesus Karamba, kralj Amerike. Poklanjam ti naše šume i rijeke. Čuvaj ih! Ne daj da ih uništavaju jer one nam daju zrak koji udišemo i vodu koja donosi život.

I ostavi pred kolijevkom zdjelicu sa zemljom i u njoj posađeno nekoliko borovih grančica.

I drugi kralj donese dar. On stavi pred dijete drvenu posudu punu žutoga pijeska i reče:
– Isuse, ja sam Jošua Rumba kralj Afrike. Uzmi ovaj pustinjski pijesak kao znak našega obećanja da ćemo te slijediti i u pustinji.

Treći kralj bijaše nekako najmanji. On visokim glasom reče:
– Isuse! Ja sam Anto, kralj od Bosne!

Gromoglasni pljesak prekinu i zbuni govornika. Nisu pljeskali samo vjernici i župnik nego i Isus i Petar. Na kraju se kralj od Bosne, zahvaljujući velikoj župnikovoj podršci, ipak pribra i završi svoj pozdrav:
– Isuse! Ja ti poklanjam ovu trnovu krunu, koju si i Ti nosio. Teška je, Isuse! Poklanjam Ti i svoju odluku da ću živjeti ovdje iako mnogi oko mene govore da se ovdje više ne može živjeti. Znam da si blizu nas, da voliš našu zemlju. Dođi i rodi se u nama svima!

I cijela crkva zapjeva «Narodi nam se kralj nebeski», a Petar obrisavši suze šapnu Isusu:
– Oni će primiti tvoje darove.

I Isus blagoslovi njihove kuće mirom, ljubavlju, radošću i veseljem, a njihove stolove jelima ukusnijim nego ikada prije. I poslavši Petra u nebo On ostade u tom siromašnom selu. (Stjepan Tomić)

Razmišljajući slijedom gornje priče možemo reći predbožićno i božićno vrijeme u našem narodu, još je uvijek, duboko ukorijenjeno u duši, u srcu, u vjeri. Nebrojani običaji i različite pobožnosti iznikli su iz naše duge vjerničke povijesti i tradicije, koja oplemenjuje obitelj, oživljava uspomene, a posebno motivira mlade da nastave tamo gdje su roditelji stali. Ta snaga koja je izrasla iz obitelji, potekla je na svetom ognjištu naše kolijevke i ponešena sa sobom, ma gdje god živjeli. To je vrijedno nasljeđe obiteljskog i kršćanskog identiteta. Netko napisao: Uvijek pazi da ne zapustiš obitelj. A znaš li zašto? Zato što je tvoja karijera u obitelji, gdje te sve doma čeka. Jer nigdje novci ne mogu obrisati tvoje suze. Niti te može ušuškat ni jedan kauč kao tvoj u tvom domu. I tvoja te obitelj treba.

Dani došašća, zornice, svijeće i blještavilo najavljuju rođendan neponovljivog izvan-serijskog djeteta – Sina Božjega, Isusa. Čekali smo dugo, puna četiri tjedna, slavili mu u čast, čistili i pročišćavali, dušu i tijelo i rodni dom samo da On nađe toplo «gnijezdo» gdje se može ugodno smjestiti. Kritičniji među nama će štošta predbaciti da nas previše odvlači materijalno, vanjsko, konsumersko, kao npr. «Naše prespavane zornice, preskočene ispovijedi, nepružena ruka prema bližnjemu, iskvareni osmijesi i lažna prijateljstva nisu smisao Božića nego nam je sve to teret kojega svake godine iznova nosimo,

a ne znamo ga se osloboditi. Ne znamo jer još nismo shvatili da bit Božića nije francuska salata, sarma i pečenje, pečenka ili pršut, sto vrsta kolača kojima ni ime ne znamo, niti je Božić novi stolnjak i kuglice na boru». Ima i toga, ali mi smo odgajani i ostajemo kod spoja običaja i duhovne jačine poruke i slavlja, jer slijedi nam i vrijeme i raspoloženje, i pobožnost i nazočnost, i darivanje i čestitanje, i dobronamjernost i strpljivost, i nervoza i uzrujanost, i kuće i stanovi, i crkve i samostani, i božićanja i posjete. Sve je tako čudesno. Osjećam da mi je ovo, u sivilu stvarnosti, melem na ranu.

Potrudimo se biti gospodari svoga vremena, čuvari tradicije i rođendanske idile, posvetimo se blagdanskim druženjima i dragim osobama koje volimo. Ne žurimo bar ovih dana, prepustimo se sretnim trenutcima ovoga zemaljskoga slavlja i rođendana božanskih razmjera. Makar je blještavilo i potrošnja na vrhuncu, ne zamjeri, jer sve je to radi JEDNOGA i «vrti» se javnost u čast našem Bogu i Spasitelju, koji i nama «diže cijenu». Zato čeznimo za mirom, ljubavi i srećom! Što je želja veća to je čežnja dublja. I ne zaboravimo: Dok ove godine za Božić budemo drugima pakirali darove, ne zaboravimo uz dar zapakirati i srce. I ovo je poticajno: «Božić je prodor ljubavi u ovom mračnom i hladnom svijetu. Tom svijetu pripada i naše srce. I u njemu se može probiti dobrota i ljubav. Ne trebamo se plašiti da smo siromašni i hladni. To su bile i jasje u betlehemske štali, ali su vrata na njoj bila otvorena. Bog čeka na ljude da oni svoje siromašno i hladno srce otvore za ljubav, poput jaslca, da dopuste njegovoj ljubavi djelovati u svijetu, utjeloviti se u zemlji našega života».

Poštovani čitatelju, na dobro ti došao Božić i sveto porođenje Isusovo. I neka ti svaki susret, svaka pročitana rečenica, odlomak ili knjiga, svaka, s pažnjom, saslušana propovijed, ispjevana božićna pjesma ili iskreno dobivena i poslana čestitka za božićne dane bude škola za jačanje vjerničkog života. Neka ti unutarnja želja osjeti potrebu za ovih Deset božićnih zapovijedi:

1. Ne izbaci Boga iz božićnog čestitanja;
2. Pripremi svoju dušu za Božić;
3. Nemoj dopustiti da Djed Božićnjak zamijeni Isusa Krista;
4. Nemoj prigovarati trgovcu i poštaru;
5. Daj sebe skupa sa darom koji daješ;
6. Ne vrjednuj darove prema njihovoj tržišnoj cijeni;
7. Ne zanemari potrebite;
8. Ne zanemari Crkvu;
9. Daj Kristu svoje srce;
10. Budi poput djeteta.

Na dobro ti došao Božić i sveto porođenje Isusovo!

FRA VLADIMIR VLADO EREŠ



«Neka vam ovo vrijeme bude vrijeme molitve za mir!»

«Draga djeco! Neka vam ovo vrijeme bude vrijeme molitve za mir. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.» (S crkvenim odobrenjem)

Kako je teško pisati o kratkoj Gospinoj poruci kao što je ova!

Ne samo zato što je kratka nego što je jasna. Toliko je jasna da je nije potrebno tumačiti. No, ako već moram pisati, onda ću i ja biti kratak – barem kratkim rečenicama pokušati nešto reći.

Često se može čuti: Baš je lijepa Gospina poruka!

Da, ali iskreno: Što smo činili nakon što smo to pomislili ili rekli?
Je li poruka od ovog rujna lijepa?
«Neka vam ovo vrijeme bude vrijeme molitve za mir.»
Vjerojatno bi i ova poruka bila lijepa da je Gospa malo više riječi izrekla.
Zar ne?

Mi volimo kad nam Gospa govori i kad nam kaže više riječi nego u ovoj poruci.

Istina, malo je riječi, ali kakav je poziv?
Moliti s Gospom za mir: Zar to nije veliko?
Što bi se ovoj poruci trebalo dodati?
Što osjećamo dok čitamo ovu kratku poruku?
Zašto je ova poruka kratka?
Ne osjećamo li Gospinu ozbiljnost?
I zabrinutost?
Slično majci koja šuti, jer djeci ne koriste riječi.
Toliko nam godina Gospa govori!
Toliko poziva!
A mi?

Kako i ne bi Gospa bila zabrinuta kad zna koliko je mir ugrožen.

Koliko mir i rat ovisе o nekim političarima i njihovim odlukama.
Toliko godina nas poziva da postanemo njezini suradnici mira u svijetu.
Njezine ispružene ruke mira za svijet, za ljude koji su daleko od Boga, koji nisu upoznali Božju ljubav.
Jesmo li odgovorili na njezine pozive?
Ili zakazali?
Opažamo li u ovoj poruci Gospinu brigu za nas?
Zašto je Gospa zabrinuta za nas?
Zar ne zato što nas voli? Što nam želi dobro?
Što želi da živimo u miru na ovom svijetu?
S druge strane, osjećamo li u sebi brigu za Gospu?
Jesmo li se do sada ijednom upitali: Trpi li Gospa?

Gospina poruka
25. rujna 2025.



Trpi li zbog nas ljudi?
Trpi li zbog mene?
Zbog moje ravnodušnosti prema njoj i njezinim riječima?
Kakav je to mir na koji nas Gospa poziva?

Gospa ne želi da molimo za bilo kakav mir.

Jer nije svaki mir pravi mir.
Psalmista pjeva: «Samo je u Bogu mir dušo moja.» (Ps 62, 2)
Naš svijet ne treba mir nego Boga.
Smisao molitve za mir je pronaći Boga.
Da se vratimo Bogu i da Bog u nama živi.
Tada ćemo imati mir, ali onaj pravi, duboki.
Mir koji je temelj nutarnje sigurnosti.
Mir koji je temelj sreće, radosti i zadovoljstva koje nam nitko oduzeti ne može.

Kad pronađemo Boga i počnemo živjeti s Bogom, naći ćemo mir.

Političari danas najčešće rješavaju probleme sami, bez Boga.
A znamo da su takva rješenja krhka i nestabilna.
Gospa želi da sve što činimo, bude s Bogom.
Nije bez razloga sv. Augustin rekao: «Nemirno je srce moje dok nije našlo mir u tebi, Bože moj!»
Svuda ga je tražio, ali tek u Bogu ga je našao.

Ako ti u ovom trenutku dođe pomisao da ćeš moliti za mir malo kasnije, kad nađeš više vremena, ne odgađaj! Upravo sada je najbolji trenutak!

«Evo sad je vrijeme milosno, evo sad je vrijeme spasa.»
(2 Kor 6, 1)

RADIOPOSTALA
mir
MEĐUGORJE
GLAS IZ MEĐUGORJA

DAN SJEĆANJA NA ŽRTVE DOMOVINSKOG RATA

VUKOVAR – «DA SVAKO NOVO SVITANJE BUDE NOVI DAH NADE, ŽIVOTA I RADOSTI»

Taj grad traži da se prema njegovu spomenu i sjećanju odrediš, sjetiš, pomoliš, uspomenu čuvaš i bdiješ da se to nikada više ne dogodi. Nigdje, ni u tvojoj, ni u mojoj duši. Da rane jednom zacijele. Da se životni polet nadviše nad svaku podnesenu patnju. Da svako novo svitanje bude novi dah nade, života i radosti koja pokazuje budućnost Obećane zemlje.

Dan sjećanja na žrtve obrambenog Domovinskog rata Vukovara i Škabrnje, te drugih mjesta okupio je brojne sudionike diljem Domovine i inozemstva, u paljenju svijeća, molitvi i tišini za ubijene i nestale, ali isto tako da se zlo više nikad ne ponovi. Tako se na Danu sjećanja na žrtvu Vukovara okupilo soko 120 tisuća hodočasnika iz domovine i inozemstva u koloni i nadbiskupijskom hodočašću u Vukovaru. Na Memorijalnom groblju misu je predslavio šibenski biskup mons. Tomislav Rogić uz đakovačko-osječkog nadbiskupa Đuru Hranića te još 18 biskupa i nadbiskupa, više provincijala i 50-ak svećenika.

Granate, mine, bombe...

U propovijedi biskup Rogić je kazao da je Božja Riječ uvijek živa i životna, upućuje i oživljava, hrani nadu i daje životnu snagu i tako je i na Dan sjećanja na žrtvu Vukovara, na dan Spomen hodočašća u Vukovar. «Ime ovoga grada već 34 godine drugačije se izgovara», naveo je mons. Rogić. «Drugačije odjekuje. Traži poštovanje. Izaziva duboko suosjećanje boli i ponosa. Spomen na stradanje grada, njegovih stanovnika, naroda, čovjeka. Sjećanje na nevolju, muku, patnju, ono kad su narod – biblijskom slikom – ujedale ljutice. Ali ne zmije kao Izraelce na putu u Obećanu zemlju, nego granate, mine, ispaljeni metci agresora, osvajača, rušitelja, a još više neshvatljiva, neobjašnjiva mržnja koja razara, uništava i gazi ljudsko dostojanstvo u ime nekih svojih ciljeva, sve pretvara u nečovječnost, u pakao – odsutnost smisla, dobrote i ljubavi. Što onda ostane od života?». Nadalje je biskup kazao da je Vukovar postao poseban zbog svega što je



pretrpio, da je postao više od svoga imena kojim bi se zvao jedan grad. Taj grad traži da se prema njegovu spomenu i sjećanju odrediš, sjetiš, pomoliš, uspomenu čuvaš i bdiješ da se to nikada više ne dogodi. Nigdje, ni u tvojoj, ni u mojoj duši. Da rane jednom zacijele. Da se životni polet nadviše nad svaku podnesenu patnju. Da svako novo svitanje bude novi dah nade, života i radosti koja pokazuje budućnost Obećane zemlje.

U kontekstu misnih čitanja biskup Rogić je tumačeći događaj iz Knjige Brojeva o putovanju izraelskog naroda prema Obećanoj zemlji: «Mojsije, na Božju naredbu, pravi zmiju od mjedi, stavlja je na stup. Treba u nju pogledati. Zlo će biti zaustavljeno, samo ako vjeruju da ih Bog može spasiti i da će ih spasiti. Ako budu imali taj pogled vjere, nade i pouzdanja, taj unutarnji stav duše, to opredjeljenje. Ako se Bogu obrate, ozdravit će, neće umrijeti. Ako imaju nade da se put nastavlja, da je obećana zemlja pred njima, da je Bog s njima i da ih neće napustiti. Stup će se pretvoriti u križ, a mjedenu zmiju zamijenit će sam Božji Sin. Tada će nastati spasenje i Kraljevstvo Božje. On, Isus Krist, postat će mir naš, jer će svu mržnju, sav grijeh svijeta uzeti na sebe. Pregradu razdvojnici koja dijeli čovjeka od čovjeka, čovjeka od Boga – kaže sveti Pavao – razori u svome tijelu, koje on daje dragovoljno razapeti. Izmiri nas s Bogom po svome križu jer želi sazdati novog čovjeka pošto je sam ušao u svaku ljudsku patnju, bol i samu smrt

– dragovoljno, da svima ponudi pristup Ocu nebeskom.» Posebno je biskup Rogić istaknuo da Sin Božji na križu traži naš pogled vjere i istine. I 1991. i danas 2025. i naša povijest traži pogled vjere i istine, i raskrinkavanja svake laži.

«Da nikada više ova zemlja ne čuje zvuk oružja»

«Čudesna je snaga vjere: gleda u Raspetoga i nada se da to nije kraj, vjeruje da to nije kraj. Vjeruje da je 'pobjeđeni' zapravo 'pobjednik!' Od Izraelaca koji putuju do obećane zemlje – preko žrtve Božjeg jedinorođenca kao naše Pashe – prijelaza do otvorenih vrata Neba po Isusovu uskrsnuću. Nada i vjera stalno se isprepliću. Jednako tako isprepliću se sumnja, nevjera i opasnost beznađa. Ako nas beznađe obuzme, nevjera zaslijepi, a sumnja sputa u prihvaćanju životnog križa, onda se i cilj izgubi iz vida i nastupa sebičnost i besmisao. Ali ako je Gospodin pastir moj, pa da mi je i dolinom smrti proći, zla se ne bojim jer Ti si sa mnom», pojasnio je mons. Rogić koji je istaknuo da se u Vukovaru prije svega molimo: za sve stradale, preminule, sve žrtve rata neka Bog zamiluje svojim beskrajnim božanskim milosrđem, oprostjenjem svakog grijeha. I neka nagradi vječnom radošću svaku podnesenu žrtvu i bol, svako dobro djelo i iskazanu ljubav prema drugom čovjeku. Da rane jednom zacijele. Da se životni polet nadviše nad svaku podnesenu patnju. Da svako

novo svitanje bude novi dah nade, života i radosti koja pokazuje budućnost Obećane zemlje. Da nad svakom kolijevkom bude nada, a plač novorođenčeta da se pretvori u radost novog života. Da svi budemo istinski hodočasnici nade s pogledom vjere u Isusa Krista. I da nikada više ova zemlja 'ne čuje oružja zvuk.'»

«Umjesto njih» – mladi s 2656 poginulih imena na prsima

Mons. Đuro Hranić u svom govoru je kazao: «Sve nas je okupila žrtva poginulih branitelja i civila grada Vukovara, Škabrnje i čitave domovine. Njihovu žrtvu želimo združiti s Kristovom žrtvom na križu, da ona bude spasnosna za sve poginule i

pokojne, plodonosna za sve nas i pomirna za sve zaraćene i sukobljene narode kako bismo svi prionuli izgradnji sveopćeg bratstva i mira u svijetu». Akademski zbor «Pro musica» iz Mostara pod ravnanjem maestra Dragana Filipovića i orguljsku pratnju prof. Emila Bevande predvodio je liturgijsko pjevanje. U Koloni sjećanja koja je bila duga pet kilometara, od Memorijalne bolnice do Memorijalnog groblja, okupila je državno, županijsko i gradsko izaslanstvo, a predvodile su ju braniteljice Domovinskog rata, dok su se studenti katoličkog centra Osijek (SKAC Osijek) s bijelim majicama i natpisima «Umjesto njih» uključili s mladima iz cijele Hrvatske noseći na svojim prsima imena svih 2656 poginulih i nestalih u Vukovaru.



U Škabrnji zvjerski su ubijena 43 civila, među njima i 15 hrvatskih branitelja. Škabrnja, koja ima 1700 stanovnika, tijekom Domovinskog rata dala je čak 86 života.



ŠKABRNJA – DA GOSPODIN ISCIJELI RANE NAŠEGA NARODA

Prije 34 godine ovdje je zemlja proplakala i zato je Škabrnja postala jedan od simbola stradanja hrvatskog naroda u Domovinskom ratu, simbol boli, ali i vjere koja nije posustala ni pred zločinom ni pred smrću. Škabrnja je postala mjesto sjećanja, mjesto domoljublja, ali i čišćenje duše i savjesti.

Mimohodom u koloni sjećanja «Korak po korak» više od 20 tisuća sudionika prisjetilo se žrtava i stradanja u Škabrnji. Hodnja u kojoj su, uz brojne građane, bila izaslanstva Vlade i Hrvatskog sabora, zadarske i susjednih dalmatinskih županija, predstavnici braniteljskih i civilnih udruga te saborski zastupnici, krenula je s Trga dr. Franje Tuđmana, a predvodili su je pripadnici Hrvatske vojske sa zastavama svih ratnih postrojba, kadeti Policijske akademije, članovi povijesnih postrojba, obitelji stradalih i nestalih hrvatskih bra-

nitelja i civila te hrvatski branitelji. Misno slavlje uz više biskupa i svećenika predslavio je zadarski nadbiskup Milan Zgrablić. Između ostaloga u propovijedi je kazao: «Danas, na tlu Škabrnje, u tišini molitve i sjećanja, okupljamo se pred Gospodinom u ovom euharistijskom slavlju kako bismo molili za sve pokojne u Domovinskom ratu, osobito za sve žrtve Vukovara, Škabrnje, Nadina i ostalih mjesta stradanja, te zahvalili Bogu za one koji su dali život za našu slobodu — i da bismo, u svjetlu Božje riječi, razumjeli što znači živjeti slobodu srca i slobodu Domovine.»

Osjećaj ponosa, spremnost na žrtvu, istinu i pravednost

Nadalje je mons. Zgrablić istaknuo da je prije 34 godine ovdje zemlja proplakala i zato je Škabrnja postala jedan od simbola stradanja hrvatskog naroda u Domovin-

skom ratu, simbol boli, ali i vjere koja nije posustala ni pred zločinom ni pred smrću. Škabrnja je postala mjesto sjećanja, mjesto domoljublja, ali i čišćenje duše i savjesti. «Upravo ovdje, na ovoj zemlji natopljenoj suzama i krvlju nedužnih, uči se istinsko značenje vjere — vjere koja ne bježi od boli i smrti, nego je pretvara u molitvu; vjere koja ne prestaje ni onda kad sve ljudske riječi umuknu pred počinjenim zločinom. Ovdje učimo da ljubav prema Domovini nije samo osjećaj ponosa, nego i spremnost na žrtvu, na odgovornost, na istinu i pravednost. Ljubiti domovinu znači čuvati uspomenu na one koji su poginuli, ali i graditi budućnost dostojnu njihove žrtve — budućnost mira, solidarnosti, poštenja i bratstva. I ovdje učimo vjerovati Bogu i onda kad se zlo pokaže u svojoj snazi. Učimo da Božja šutnja nije odsutnost, nego poziv — poziv da Mu povjerimo ono što ljudska ruka više ne može popraviti. Onaj tko zna vjerovati kad sve drugo zamukne, taj postaje svjetionik nade drugima. Zato Škabrnja ostaje mjesto u kojemu tuga postaje učiteljica vjere, a povjerenje u Boga – izvor snage i života. Promatrajući Škabrnju danas, ovdje nas Bog uči da iz pepela može niknuti novi život, da iz križa raste uskrsnuće, i da se iz boli rađa sposobnost za oprostjenje — ono oprostjenje koji ne briše istinu, nego oslobađa srce i otvara prostor za suživot. To potvrđuje i naša brojna nazočnost u ovoj molitvi na Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje». Kada samo s Bogom, u svakom životnom križu koji nosimo, u svakoj suzi koja pada, u svakoj molitvi majke koja je izgubila dijete ili muža, Krist je prisutan.

TEKST I FOTOGRAFIJE: VLADO ČUTURA



Krenimo na put!

U skoro ćemo na nedjeljnom čitanju čuti Ivano-vo evanđelje u kojem Ivan Krstitelj, ugledavši Isusa, govori: «Gledajte Janje Božje, on uzima na sebe grijehe svijeta.» (Iv 1,29). Ove riječi dotaknule su Andriju i druge učenike, stoga odlučuju sljediti Isusa. Kao kada i mi upoznamo novog prijatelja, želimo saznati više o njemu, tako su i oni htjeli saznati više o Isusu, upoznati njegov dom, vidjeti gdje živi. Ne znamo puno o kući u kojoj je Isus odrastao, ali znamo da je rođen u skromnoj štalici i da je tako skromno i odrastao. Zato znamo da ga njegovi prijatelji nisu slijedili zbog njegovog bogatstva ili moći, nego zato što su u njemu vidjeli Onoga koji donosi mir, dobrotu i ljubav.



Hej i ti si pozvan, uzmi Isusa za ruku i već danas pođi s njim na put. Naći ćeš često na neprijatelje, na neistomišljenike, svakakve prepreke ili grijehe, sve Njemu prikaži i On će ti postavljati mostove, sve dok ne stigneš do vječnosti s Njim.

SVETA TRI KRALJA

MARIJA

Tko je u štalici?

Oboji kvadrat odgovarajućom bojom!

☐

Nosim dijete Isusa u naručju. Slušala sam anđela i rekla «da» Božjem pozivu.

☐

Čuvam Mariju i Isusa. Vodio sam ih na putu do Betlehema i brinuo se za njih.

☐

Ležim u jaslama, rođen u skromnoj štalici. Anđeli su radosno najavili moje rođenje.

☐

Došli smo iz dalekih krajeva slijedeći zvijezdu. Donijeli smo zlato, tamjan i smirnu.



ISUS

JOSIP

Pismo biskupa Josipa Mrzljaka, varaždinskog biskupa u miru, čitateljma Movisa

Poštovani čitatelji Movisa

Kad me je urednik Movisa pozvao da napišem nekoliko riječi za božićni broj ove godine, navrla su neka sjećanja kojih se čovjek rado prisjeća. Negdje 1967. ili 1968. u ljetnim mjesecima, za vrijeme praznika, na preporuku fra Ljube Krasića, tadašnjeg voditelja misije u Zürichu, kao student teologije - bogoslov došao sam s jednim kolegom na dva mjeseca na rad u jednom hotelu u blizini Züricha. Radili smo u tom hotelu sve što je bilo potrebno: prati suđe, pospremati i čistiti sobe, pomagati u restoranu i sl. Na preporuku fra Krasića nedjeljom smo ipak bili slobodni i sudjelovali smo na nedjeljnoj euharistiji u misiji u Zürichu. Doživio sam tada te prve valove iseljavanja iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine. No kad danas čujem podatke da nas Hrvata ima širom svijeta, isto toliko koliko u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini, ostajem malo iznenađen tim još uvijek valom iseljavanja. No čuju se i radosni glasovi povratka. Kao župnik nisam puno putovao, ali kao pomoćni biskup zagrebački i kao varaždinski dijecezanski biskup, obilazio sam misije po svijetu, pa tako i nekoliko puta u Švicarskoj. Posebno se sjećam Marijanskog svetišta Einsiedeln, koji nas sve podsjeća na domovinska Marijanska svetišta: Nacionalna svetište Marija Bistrica, Trsat, Sinj, Olovo i mnoga druga... Zato s posebnim osjećajem mogu biti blizu svima vama, koji ste izvan domovine i koji se radujete slavlju Božića, te vam od srca upravljam nekoliko misli.

Ponajprije sjetimo se da smo pri kraju Jubilejske godine i prisjetimo se pastirskog pisma biskupa Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine u prigodi Jubilejske godine 2025; 1100. obljetnice Splitskih crkvenih sabora i početaka Hrvatskoga kraljevstva iz kojeg izdvajam nekoliko misli. «Slavlje jubileja potrebno nam je da bismo ponovo probudili zapretani žar Božje milosti koji nas potiče da se okrenemo budućnosti i zauzmemo za izgradnju svijeta u novosti evanđelja te konačno ostvarenje kraljevstva Božjega za koje svednevice molimo u molitvi Gospodnjoj: »Dodi Kraljevstvo tvoje.« Ta povezanost nebeskoga i zemaljskoga očituje se u obredu otvaranja i zatvaranja Jubileja, redovito povezanim sa slavljem otajstva utjelovljenja Božjega Sina, u kojemu se susreće božansko i ljudsko, vidljivo i nevidljivo, a prošlost i budućnost živimo kao milosnu sadašnjost. Svetu godinu koja je pred nama (a ove godine ćemo je zaključiti) živjet ćemo pod sloganom 'Hodočasnici nade', pri čemu je vrijedno uočiti da mi vjernici putujemo iz nade u nadu; da mi nosimo darovanu nadu, kao poveznicu između vjere i ljubavi.»

Hrvatski biskupi imaju u mislima i molitvama i sve vas koji ste izvan domovine i stoga pišu: «Kristovi vjernici u hrvatskome narodu koji je tijekom svoje povijesti bio suočen s pojavama i valovima iseljavanja, a i sam je bio proganjan

i iseljavan u brojnim svojim sinovima i kćerima, u svakome bratu čovjeku gleda Božje dijete, osobu, stvorenu kao neponovljivo biće, na »sliku i priliku Božju« (Post 1, 26-28). Po svome poslanju «Crkva (...) putuje zajedno s čitavim čovječanstvom te sa svijetom proživljava istu zemaljsku sudbinu. Ona postoji kao kvasac i tako reći kao duša ljudskoga društva, koje se treba u Kristu obnoviti i preobraziti u Božju obitelj».

«Tijekom stoljetne, kao i nedavne prošlosti naše Crkve i naroda, osvjedočili smo se u snagu ljubavi, molitve, zajedništva i solidarnosti, obiteljskih vrijednosti i kršćanskih krjeposti. Molimo stoga Gospodina, Gospodara povijesti i života, da naš narod podupire i krijepi na putu istine, pravednosti i mira, u izgradnji 'kulture života'!»

Evo i nekoliko misli o najradosnijem blagdanu Božića, koji nas sve povezuje u mislima i molitvama, i u pjevanju Hrvatskih božićnih pjesama.

Svaki čovjek, ali i svaka zajednica ljudi razmišlja o sebi, o smislu svojega života i svi smo uvijek u nekom očekivanju. Djeca očekuju kada će postati veliki, kada će završiti pojedini razred, studenti kada će položiti sve ispite i dobiti diplomu, mladići i djevojke osjećaju u sebi poziv na sklapanje nove obitelji i svi se raduju kada se to dogodi. Ženidbena slavlja radosni su događaji za rodbinu i prijatelje. Zatim očekuju kada će njihova ljubav biti blagoslovljena u novim životima. Bolesnici očekuju i nadaju se ozdravljenju. Svi ljudi uvijek očekuju dolazak nekog boljeg svijeta, svijeta trajnog mira i blagostanja. U prijelazu iz jedne godine u drugu uvijek želimo i čestitamo da nam nova godina bude bolja od prethodne i tako već tisućama godina, a na poseban način već 2025 godina od onog znakovitog događaja u Betlehemu, kada se sam Bog na poseban način pridružuje čovjeku na njegovom životnom putu. Stoljećima prije toga ljudi, a na poseban način izraelski narod, bili su u iščekivanju toga događaja. Bili su u adventu, a ta riječ znači: očekivanje, dolazak, prisutnost ili, kako mi u hrvatskom jeziku kažemo, došašće. Proroci su ih poticali i hrabрили da budu strpljivi, ali i da se pripremaju za taj pohod Boga čovjeku. Očekivanja su bila različita. Neki su očekivali događaj u sili i moći, pitajući se kada će Bog na sasvim ljudski način pokazati svoju moć i slavu. No, već prorok Izaija u 7. st. prije Krista upozorava: «Jer misli vaše nisu moje misli i puti moji nisu vaši puti, - riječ je Jahvina. Visoko je iznad zemlje nebo, tako su puti moji iznad vaših putova, i misli moje iznad vaših misli.» (Iz 55, 8-9) Otajstvo Božića, otajstvo utjelovljene Božje riječi moći ćemo prepoznati tek onda kada se



pokušamo osloboditi ljudskoga načina razmišljanja, ljudskih misli i putova i približiti se Božjem načinu razmišljanja i djelovanja. No, čovjek 21. stoljeća nije baš spreman ostaviti svoje zamisli i prikloniti se u poniznosti načinu Božjega djelovanja. Čovjek našega vremena je samouvjeren i misli da je kadar sve protumačiti i sam svojim ljudskim snagama voditi svijet u svakom pogledu na moralnom, gospodarskom i svakom

drugom području. Svjetlo iz Betlehema nastoji se nadjačati svjetlom i blještavilom naših gradova, ulica i trgovačkih centara. Takav čovjek je uznemiren poput Heroda i mnogih stanovnika Jeruzalema i ne želi se pridružiti trojici mudraca u hoću prema Betlehemu, a to otajstvo i svjetlo Betlehema poručuje nam da se Bog utjelovljuje u obitelji. Isus je na zemlji želio imati oca i majku. Iako je on Božji Sin, izabire zemaljskog oca pred zakonom, običnog, poniznog i skromnog tesara Josipa; želio je također imati majku koja će mu podariti tijelo, poniznu Božju službenicu iz Nazareta, djevicu Mariju i tako ova sveta obitelj posvećuje svaku obitelj na zemlji. Jedna naša božićna pjesma kaže: *Nebo i zemlja pjevaju, sva srca sad se raduju, smjerno se uvijek klanjaju blaženoj Svetoj Obitelji. Isuse, Marijo, Josipe, dajte nam snage okrepe!*

Božić nas poziva na pjevanje, na radost, ali i na molitvu: dajte nam snage i okrepe! U pravom kršćanskom životu potrebna nam je snaga koju čovjek nema u sebi. Ne smijemo se bojati priznati svoju ljudsku ograničenost i svoju slabost, a upravo je božićno vrijeme kada tražimo okrepu u našem vjerničkom životu. Okrijepiti znači obnoviti, učvrstiti. Neka nam ovogodišnji Božić, pri kraju Jubilejske godine 2025. bude okrepja koja će nas voditi i u sljedećoj godini 2026.

To Vam od srca želi i za sve Vas Boga moli

† Josip Mrzljak
varaždinski biskup u miru
U Varaždinu, 18. studenog 2025. godine
na Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata;
Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje.

*Sretan i blagorodan
Božić
i uspješnu Novu godinu
Zelj + gosp Mrzljak
V. L. Lj. u miru*



STRAHOVI KOD DJECE – KAKO POMOĆI MALIM SRCIMA DA BUDU HRABRA

Zamislite da se vaše četverogodišnje dijete boji mraka. Odbija ulaziti u svoju sobu nakon što se ugasi svjetlo. Plače, grli vas i drži za ruke govoreći kako se boji «čudovišta koja vrebaju u mraku». Takvi trenuci mogu biti zbunjujući i izazvati zabrinutost kod roditelja. No, ovakvi trenuci česti su u dječjem razvoju. Strah je prirodna emocija koja djeci pomaže u prepoznavanju opasnosti i razvijanju osjećaja opreza, pružajući im priliku za snalaženje u nepoznatim situacijama. U tim trenucima ključno je da roditelji reagiraju na primjeren način. Primjereno reagiranje roditelja odnosi se na prihvatanje i razumijevanje djetetovog straha, pružajući mu sigurnost. Pravilna podrška može pomoći djetetu u prevladavanju straha dok burne reakcije mogu strah pojačati i učiniti dijete nesigurnim. U ovom članku cilj je pokazati roditeljima kako prepoznati dječje strahove, razumjeti njihove uzroke i pružiti pomoć primjerenu dobi djeteta.

Dječji strahovi – što su i kako ih prepoznati

Strah je prirodna emocija koja ima važnu ulogu u razvoju djeteta. Svako dijete osjeća strah od nečega. U djetinjstvu se javljaju različiti strahovi. Najčešće se djeca boje nepoznatih situacija, tame, životinja, odvajanja od roditelja, nepoznatih osoba i slično. Takvi strahovi su dio odrastanja, koji se sami od sebe gube kako dijete odrasta. Međutim, način na koji roditelj reagira može uvelike utjecati na to hoće li se strah pojačati ili smanjiti.

Roditelji, želeći pomoći, djetetu kažu: «Nemaš se čega bojati!» Ovakav roditeljski stav prema djetetovom strahu zapravo pojačava osjećaj straha. Zato je važno na koji način roditelj, kao odrasla osoba, reagira u trenutku kad mu se dijete požali da ima strah od nečega. Roditelj može reći: «Vidim da te to plaši» ili «Mislim da znam kroz što prolaziš sada jer sam i ja kao dijete imala isti i/ili sličan osjećaj!». Izgovarajući ovakve riječi upućene djetetu, roditelj mu pomaže, dajući mu do znanja da nije sam. Kroz ove rečenice pruža mu podršku i pomoć koju dijete treba.

Način pomoći i podrške uključuju razgovor o strahu. Roditelj s djetetom razgovara o realnoj opasnosti od straha koji dijete osjeća. Nudi djetetu različite mogućnosti o tome što bi bilo kad bi se djetetov strah dogodio, odnosno što bi bilo da se stvarno ostvari situacija koje se dijete boji. Djelotvornim razgovorom, roditelj pregovara s djetetom, nudeći mu modele putem kojih se stvari strah može prevladati i načine suočavanja s njim. Kroz razgovor, roditelj može dati primjer kako se on sam nosi sa situacijama koje u njemu izazivaju strah. Dijete promatra kako se roditelj nosi s vlastitim strahovima, učeći po modelu.

Promatrajući roditelja, koji je otvoreno pokazao kako ima strahove, dijete dobiva poruku kako nije samo, da se svi suočavaju s nekom vrstom straha. Roditelj koji ima smiren, siguran i promišljajući pristup suočavanja sa strahom, pokazuje svojim primjerom i iskustvom da mu se ništa nije dogodilo. Promišljajući roditelj, nikad ne prisiljava dijete da se odmah suoči sa strahom već s njim razgovara, pruža mu podršku i pohvaljuje ga za svaki korak naprijed.

Vrste dječjih strahova

Dječji strahovi nisu znak slabosti, nego način na koji dijete uči prepoznati opasnost i zaštititi se. Ipak, roditelji se često zabrinu kada njihovo dijete pokazuje strah, bilo da se boji mraka, životinja ili odlaska u školu. Prvi korak roditelja treba biti umjeren na vjerovanje djetetu kako strah postoji. Strahove možemo podijeliti na opravdane i neopravdane strahove.

Opravdani strahovi, kao što sama riječ kaže, upozoravaju dijete na stvarnu opasnost, dok su neopravdani, najčešće plod dječje mašte, nesigurnosti ili nedostatka informacija. Nužno je razlikovati ove vrste strahova. Od vrste strahova, zavisi kako će roditelj reagirati vodeći se time treba li dijete zaštititi, utješiti ili jednostavno razumjeti. Ukratko ćemo objasniti ove dvije vrste dječjih strahova u sljedećem tekstu.

Opravdani strahovi ili zaštitni alarm

Opravdani strahovi su prirodna reakcija na situacije koje mogu biti stvarno opasne. Oni imaju zaštitnu funkciju i pomažu djetetu da nauči prepoznati rizik i čuvati se od opasnih situacija. Primjeri takvih strahova su strah od visine ili duboke vode, strah od nepoznatih životinja, strah od požara, grmljavine ili oštih predmeta, strah od odvajanja u ranoj dobi (jer dijete još ne razumije da se roditelj vraća). U ovim slučajevima zadatak roditelja nije da strah «ukloni», već da djetetu objasni, покаže i osigura sigurnost. Kada dijete vidi da roditelj mirno reagira i objašnjava, uči da se s opasnostima može nositi na siguran način.

Neopravdani strahovi – plod mašte i nesigurnosti

Neopravdani strahovi su oni strahovi koji ne proizlaze iz stvarne opasnosti, nego iz unutarnjih osjećaja i zamišljenih prijetnji. Najčešće se javljaju u predškolskoj dobi. To je vrijeme bujne i bogate mašte, uz brojne aktivnosti koje dijete istražuje i otkriva. Primjeri neopravdanih strahova prepoznaju se kao strah od mraka, čudovišta ili duhova, strah da će se roditelj razboljeti ili otići zauvijek, strah od neuspjeha u školi ili razočaranja roditelja i slično. Iako ovi strahovi nisu stvarni, za dijete su potpuno istiniti, prisutni i jaki. Važno je ne umanjivati ih ili ismijavati. Umjesto «Nemaš se čega bojati», bolje je reći: «Razumijem da te to plaši, hajde da zajedno vidimo što možemo učiniti da se osjećaš sigurnije.»



Dob djece i strahovi

Dječji strahovi mijenjaju se s dobi. Dijete raste i bolje razumije svijet oko sebe. Ono što plaši trogodišnjaka, neće brinuti devetogodišnjaka, ali će se pojaviti neki novi strahovi, često povezani s iskustvima, promjenama i djetetovim sazrijevanjem. Ukratko ćemo se osvrnuti na moguće strahove djece predškolske i školske dobi.

1. Strahovi karakteristični za ranu dob (1–3 g.)

U ovoj dobi strahovi su najčešće povezani s naglim zvukovima, odvojenosti od roditelja ili nepoznatim osobama. Mala djeca ne razumiju da se mama ili tata vraćaju, pa se lako javi strah od odvajanja. Uobičajen je i strah od glasnih zvukova (npr. usisavač, fen, grmljavina) ili stranaca.

2. Strahovi predškolske dobi (3–6 godina)

Predškolska djeca imaju bujnu maštu, pa se često boje mraka, čudovišta, duhova ili zamišljenih bića. Strahovi su u ovoj fazi vezani uz ono što dijete ne može racionalno objasniti. Zato se često pojavljuje potreba da spava s upaljenim svjetlom ili da roditelj bude u blizini dok zaspi. Važno je ne ismijavati te strahove već pokazati razumijevanje i sigurnost.

3. Strahovi školskog djetinjstva (6–12 godina)

U ovom razvojnem razdoblju počinju brige vezane uz uspjeh u školi, odnose s vršnjacima, bolesti, smrt ili nesreće. U ovo vrijeme djeca razlikuju stvarnost i moguće opasnosti, pa se strahovi mogu temeljiti na stvarnim događajima. U ovoj dobi di-

jete treba ohrabrenje i razgovor. Roditelj može dati djetetu do znanja kako je normalno osjećati strah, ali i ponuditi načine suočavanja sa strahom.

4. Strahovi povezani s promjenama i stresom

Ponekad se strahovi javljaju nakon promjena u obitelji poput selidbe, razvoda, dolaska novog djeteta ili bolesti člana obitelji. Dijete tada strahuje da će izgubiti sigurnost i stabilnost. Ti strahovi nisu prolazni ako se dijete ne osjeća podržano. Roditelji trebaju pokazati dodatnu bliskost i razumijevanje djetetu u novim okolnostima.

Kako roditelji mogu pomoći?

Roditelji često ne znaju kako reagirati kad dijete izrazi strah od nečega. Pitaju se treba li dijete tješiti, ohrabrivati ili pak ignorirati. Za početak, najvažnije je prihvatiti djetetove osjećaje bez osuđivanja. Umjesto da kažete «Nemaš se čega bojati», bolje recite: «Vidim da te to plaši. Hajde da zajedno pogledamo što je to.» Uključenost i razumijevanje roditelja, pomaže djetetu da se osjeća sigurno. Razgovor o strahu pomaže djetetu da imenuje ono što ga plaši i da bolje razumije situaciju. Ako se boji mraka, možete zajedno upaliti lampu i pokazati da su igračke, stol i stolica isti i kad nestane svjetlo.

Igra i priče također su odličan način da dijete obradi svoje emocije. Nacrtajte zajedno «strah» i dajte mu smiješno ime, odglumite priču u kojoj dijete postaje junak koji pobjeđuje čudovište ili kroz crtež pokažite kako izgleda hrabrost. Kroz igru dijete uči da ima moć i kontrolu nad situacijom.



Došao je da nas sve spasi!

«Predragi, radujmo se, jer nam se danas rodio naš Spasitelj! I ne smijemo biti žalosni danas kad slavimo rođendan Života. Gospodin je uništio strah od smrti i obradovao nas obećanjem da će nam dati vječni život.»

I neka se nitko ne odvađa iz ove radosti. Svi imamo jedan jedini razlog općeg veselja: naš je Gospodin uništio grijeh i smrt i kako što nikoga nije našao bez grijeha, tako je došao da nas sve spasi. Neka se raduje pravedni, jer se približuje pobjedi. Neka se veseli i grešnik, jer je pozvan na oproštanje. Neka kliče od radosti i nekršteni jer je pozvan na život.»

Lav Veliki, papa
(Časoslov I, KS, Zagreb, 1984., str. 286.)

Umjesto zaključka

Nastojte kao roditelji kreirati okruženje nje kako bi se dijete postupno suočavalo sa strahovima, a ne ih potpuno izbjegavati. Ako se dijete boji psa, najprije neka ga promatra iz daljine, potom mu se polako približavajući, uz vašu podršku. Svaki mali korak gradi samopouzdanje. Budite uz dijete, ali ne pretjerujte sa zaštitom. Djeca također uče promatrajući roditelje, ako vi reagirate smireno i s povjerenjem, i dijete će se osjećati sigurnije. Djeca trebaju toplinu, rutinu i osjećaj sigurnosti. Kad znaju da ih roditelj voli, razumije i prihvaća, lakše se nose s neugodnim emocijama. Strah tada postaje prolazna faza i prilika za učenje. Dijete shvaća da je u redu bojati se, ali da se strah može prevladati uz podršku odraslih



TEORIJE O DEPRESIJI IZ SEDAM PERSPEKTIVA (VI.)

DEPRESIJA IZ PERSPEKTIVE OSOBE

«Pazi na svoje misli, jer one postaju tvoje riječi. Pazi na svoje riječi, jer one postaju tvoja djela. Pazi na svoja djela, jer ona postaju tvoje navike. Pazi na svoje navike, jer one postaju tvoj karakter. Pazi na svoj karakter, jer on je tvoja sudbina» (Talmud)

Dok se perspektiva bolesti odnosi na ono što netko ima, personalna perspektiva ili perspektiva osobe odnosi se na ono što netko jest, na njegovu osobnost, karakter, temperament, kulturu duše, životnu priču i specifičan način postojanja u svijetu. Perspektiva osobe uključuje kombinaciju utjecaja gena i okoline, odnosnu tjelesnu, psiholološku, socijalnu i duhovnu dimenziju postojanja u svijetu. Nerijetko se depresivni bolesnici pitaju je li to bolest što ih muči ili su to zapravo oni takvi kakvi istinski jesu, je li to maligna tuga ili mračna noć duše. Kako pomoći bolesniku da definira što je depresivna bolest, a što njegov «self» ili osobnost vrlo je važno pitanje kako bi se bolesnik mogao uspješno liječiti, ali i mijenjati sebe. Svaki čovjek ima neku svoju životnu filozofiju koja mu omogućuje duševno zdravlje ili ga, pak, vodi u duševni poremećaj. Bolest, kako je to još davno uočio Hipokrat (460-377 p.n.e.) ne dolazi iznenada, kao iz vedra neba, već je posljedica dugog niza malih grešaka protiv zdravlja, što se nadovezuju jedna na drugu i rastu kao grudva snijega, dok jednoga dana ne padnu na glavu grešnika. Dugi niz malih pogrešaka protiv zdravlja povezan je s našim krivim predodžbama o zdravlju, sreći, slobodi, ljubavi, uspjehu, moći koje odražavaju našu osobnost.

Psihološka kuga našega vremena jest rašireni osjećaj besmisla i otuđenosti. Mnogi su ljudi bez jasnog cilja i svrhe u životu tako da je njihovo odsustvo postalo gotovo kao normalna pojava. Stari su Grci doživljavali svijet kao uređeno mjesto na kojemu sve napreduje ka određenoj svrsi ili «krajnjem cilju» nazvanom telos. Religije i ideologije su kroz povijest bile tako uspješne i zato što su nudile smisao i svrhu. Judeo-kršćanska tradicija uključuje u sebe pretpostavku kako život posjeduje viši smisao. Međutim, nihilizam, marksizam, ateistička filozofija egzistencijalizma

i potrošački mentalitet udaljile su mnoge od ovih korijena. Za mnoge je nastala egzistencijalna praznina kad je Bog proglašen mrtvim pa je postalo sasvim uobičajeno pitanje čemu onda uopće bilo kakva gnjavaža sa bilo čim. Nedostatak smisla i svrhe u životu, životne radosti i uzbuđenja životom bitne su značajke depresije koju mnogi nazivaju bolešću našega vremena. Depresivne se osobe često osjećaju kao da im je netko ukrao svrhu i smisao života pa su samoubojstva česta pojava. Najčešći uzrok gubitka smisla jest nedostatak ljubavi, usmjerenost prema krivim vrednotama i isprazan način života. Najsigurniji način prevladavanja ispraznosti u vlastitom životu jest pomagati drugima s ljubavlju i u ljubavi. Tako se dobija smisao i svrha koji se ne daju poreći. Pomaganje drugima otvara neslućene mogućnosti, a ulazak u svijet drugih pomaže u prevenciji zatočeništva vlastite samoće. «Ako doprinosite sreći drugih, pronaći ćete istinsko dobro, pravi smisao života» (Dalaj Lama).

Život pripada onima koji ga prihvaćaju kao najveći dar i koji vjeruju u njegov smisao pod svim okolnostima i uvjetima. Sretniji smo ako vjerujemo kako imamo neku svrhu, neovisno o tomu što ta svrha jest ili što bi mogla biti. Još smo sretniji ako upoznamo tu svrhu, jer nam to pomaže u pronalaženju smisla. Svatko može iskoristiti svoju volju da odabere interes za ljubav, uzvišenost i smisao života, umjesto egzistencijalističke mučnine ništavila i apsurdnosti života. Na žalost, mnogi ljudi često uzimaju misterij i dar života kao slučajnu činjenicu trošeći se neodgovorno na banalnosti, kao da nesvjesno žele da se njihov život prije okonča. Zdravlje i blagostanje pripada onima koji život prihvaćaju zahvalno kao dragocjeni dar, a njegov smisao i svrhu traže u ljubavi. Poticanjem drugih vlastitim primjerom da ljube i cijene život, čini se golema usluga ljudskom rodu, a sebi pomaže. Život je putovanje pri čemu su važna tri ključna pitanja: 1. Kamo idem? (vizija ili predodžba o budućnosti kakvu pacijent i liječnik priželjkuju); 2. U što vjerujem? (uključuje načela i vrijednosti pacijenta i liječnika); te Zašto postoji pacijent? (cilj, svrha ili životna misija pacijenta i liječnika).

Bolesnici s depresijom, kako premorbidno tako i nakon prolaska depresivne, psihotične ili nepsihotične epizode, bitno se razlikuju po svojim mentalnim modelima, kulturi duše, teoriji uma, temperamentu, inteligenciji i kognitivnim sposobnostima, introvertiranosti ili ekstrovertiranosti, proaktivnosti ili reaktivnosti, impulzivnosti, socijalnosti, aflijativnosti, empatičnosti i emocionalnoj toplini, radnoj sposobnosti, itd. Perspektiva osobe naglašava važnost individualnih i kvantitativnih varijacija u dispoziciji za zdravlje ili bolest, a ne rigidnih kategorijalnih diferencija koje kvalitativno razlikuju normalno od patološkog.

Koncept individualne rezilijentnosti i potencijala za osobni rast i razvoj

Perspektiva personalne vulnerabilnosti, resilijentnosti i potencijala za psihološki i duhovni rast i razvoj temelji se na činjenici kako su neke osobe više osjetljive ili hipersenzibilne na nepovoljne životne događaje, odnosno vulnerabilne na distres, a druge su otpornije i adaptabilnije. Konceptualnu trijadu čine: 1. potencijalni ili aktualni deficit u funkcioniranju ličnosti, 2. provokacija i distres i 3. neadaptivna ili maladaptivna reakcija nasuprot potencijala za osobni rast i razvoj. Ne radi se o kategorijalnom razlikovanju bolesti od zdravlja, već o dimenzionalnoj perspektivi prijelaza između zdravlja i bolesti. Dijateza, kao i vulnerabilnost, zapravo predstavljaju predispoziciju za neku bolest ili poremećaj, a uključuju ne samo biološke čimbenike već i kognitivne značajke, te emocionalnu i interpersonalnu hipersenzitivnost. Osobe s izraženom predispozicijom i na male stresove mogu reagirati burno i razviti tzv. veliki duševni poremećaj kao što je depresija, dok osobe bez predispozicije mogu podnijeti i za veliku većinu ljudi teške psihotraumatske stresove, a sve to bez oštećenja mentalnog zdravlja. Treba imati na umu da se i najotpornije ličnosti mogu dekompenzirati i razviti mentalni poremećaj kada distres pređe njihove granice izdržljivosti i nadvlada adaptibilne sposobnosti.

Reziliencija predstavlja sposobnost povratka u prethodno, tzv. normalno ili zdravo stanje, nakon neke trauma,

nesreće, tragedije ili bolesti. Drugim riječima rezilijentnost označava sposobnost nošenja s teškim, stresnim i traumatskim situacijama uz zadržavanje ili obnavljanje normalnog funkcioniranja. Prema nekim mišljenjima rezilijentnost je povezana sa silom koja pokreće neku osobu da raste kroz patnju, stress, traum, poremećaj i bolest. Posttraumatski rast i rezilijentnost su dva povezana, ali ipak različita pojma. Depresija ima funkciju da potakne bolesnika da transformira svoja pogrešna vjerovanja, da odustane od pogrešnih ciljeva i vrijednosti u životu i pronađe nove i autentične vrijednosti, te da revidira svoju gubitničku priču i otkrije svoje autentično životno poslanje kroz različite uloge oblikujući novi identitet. Liječenje depresije povezano je sa stjecanjem životne mudrosti, razvijanjem pozitivnog mišljenja i optimizma, poticanjem ljubavi i zahvalnosti, okretanjem prema budućnosti, ulaganjem u život i njegov pravi smisao.

Depresija i životni skript

Depresije mogu biti dio ili izraz našeg životnog skripta. Skript je naš životni scenarij ili program koji se počinje oblikovati u ranom djetinjstvu i u glavnim crtama dobiva svoj oblik do 7 godine života, a konačni oblik nastaje u adolescenciji. Rezultat je iskustava i poruka dobivenih u djetinjstvu od roditelja ili drugih važnih figura za vrijeme odrastanja, a koje oblikuju naš mentalni model odnosno vjerovanja o sebi, svijetu i životu. Specifičnosti našega ponašanja i stila življenja temelje se na skriptnim pokretačima ponašanja («driverima»), zabranama i dozvolama. Prihvaćajući skriptne zabrane i dozvole u ranom djetinjstvu i pokretače našeg ponašanja polako oblikujemo svoj osobni skript odnosno scenarij svoje životne priče koji može imati više ili manje usamljenički ili depresogeni karakter (vidjeti tablicu 1).

Depresogeni životni scenario/skript**Depresogena egzistencijalna pozicija:**

«Ja nisam OK, drugi su OK»;

Pokretači ponašanja: «zadovolji druge» , «radi teško» i «budi savršen»

Zabrane: «Ne budi sretan», «Ne budi uspješan», «Ne uživaj», «Bolje da te nema»

Vjerovanja o sebi: «Ja sam loš/a, bezvrijedan/na, nesposoban/na, nemoćan/na»; «Ja sam slab/a, ranjiv/a, bespomoćan/na, gubitnik/ca», »Trebam druge da bih opstao«, »Bez obzira koliko se trudio biti dobar i fin, ja sam loš, zao i neprihvatljiv i sebi i drugima«, »Ja sam promašaj«, »Nisam dovoljno dobar/ra da bi me drugi mogli volje-

ti«, »Mene se jednostavno ne može voljeti, ja sam nepoželjan/na, neprivlačan/na »

Vjerovanje o drugima: «Drugi su snažni, sposobni, lijepi, pametni i uspješni», stoga ih «moram mrziti, zaviditi im ili ih se plašiti», «Svi su bolji i sretniji od mene».

Vjerovanje o životu: «Život je borba, muka i patnja». «Život je strašan, a smrt još gora». «U životu mi se događaju samo loše stvari, i tako će uvijek biti». »Čovjek je uvijek na gubitku«, »Život je užasan, bolje da me nema»

Vjerovanje o interpersonalnim odnosima: «Ako se podčinim drugima, oni će se o meni brinuti»; »Ako zadovoljavam druge, oni će me onda voljeti«, »Ako se oslonim da druge, onda ću biti uspješan, bez njih ja ne mogu uspjeti»



Naše rane odluke bazirane su na osjećanjima i donijete su u neverbalnoj fazi razvoja a vremenom se nadograđuju i modificiraju. Kakva će biti odluka i koliko ćemo biti uvjetovani porukama svojih važnih figura ovisi i o nama samima i našoj osobnosti. Postoji mogućnost da ne prihvatimo «nametnuti životni scenarij» već da sami kreiramo svoj program koji se umjesto na «moram» zasniva na «želim, mogu i hoću» i tako na pozornici života odigramo svoju uspješnu priču koristeći vlastite resurse i potencijale, empatizirajući i uvažavajući ljudska prava, kako svoja tako i drugih ljudi. S malom molitvom «U Tebe se uzdam Gospodine, neka me vodi Tvoja ljubav i Tvoja mudrost kroz moj život» može se svakoga dana graditi pobjednički životni skript.

Životni scenario uključuje nesvjesne psihološke igre i bihevioralne i moralne obrasce, uključuju najmanje tri uloge a to su «žrtva», «spasitelj» i «progonitelj». Takvi naučeni bihevioralni obrasci razvili su se u djetinjstvu kao oblik "preživljavanja" ili kao funkcionalan način dobivanja pažnje ili ljubavi, ali u odrasloj dobi mogu biti ne samo nefunkcionalni nego su često uzrok problema, pa i simptomi određenih mentalnih poremećaja. Usamljenost i depresivnost često su posljedica tzv. igri

okrivljavanja («blaming games»). Dobra vijest je da disfunkcionalne ili auto/destruktivne odluke možemo zamijeniti funkcionalnima odnosno prikladnima za životnu dob jer ih donosimo iz Ego stanja Odrasli (procjenjuje realnost, razumno konstatira činjenice, provjerava impulse koji dolaze iz ego stanja Djeteta i Roditelja) koji usklađuje transakcije našeg Ego stanja Slobodno Dijete (prirodno, opušteno, spontano) s Ego stanjima Kritičkog i Njegujućeg Roditelja (naredbe, zabrane, opomene, kazne, ali i životne mudrosti, podrška, zaštita, njega). Naime, naši mentalni modeli koji su povezani s našim životnim skriptom uključuju naša egzistencijalna vjerovanja i odluke o sebi, svijetu i odnosima s drugima a temelje se na četiri egzistencijalne pozicije: 1. pozicija zdravih odnosa «ja sam ok, ti si ok», 2. narcistička i paranoidna pozicija kompleksa superiornosti «ja sam ok, ti nisi ok», 3. depresivna pozicija kompleksa inferiornosti «ja nisam ok, ti si ok», i 4. nihilistička pozicija «ja nisam ok, ti nisi ok». Najvažnije negativne zabrane su: ne budi, ne pripadaj nikome, ne budi blizak/ska, ne vjeruj nikome, ne budi dijete, ne budi ti, ne osjećaj, ne misli, nemoj odrasti, nemoj se odvojiti od mene, ne budi spola u kojem si rođen/a, nemoj uspjeti, ne budi dobro, ne budi važan, ne budi zdrav. Najvažnije kontra-zabrane su: budi savršen/a, po/žuri, budi jak/a, trudi se jako i zadovolji me. Nedostatak ljubavi i agresivno ponašanje roditelja prema djetetu može kod njega razviti osjećaj «bolje da me nema» što može pridonijeti razvoju suicidalnog skripta. Poruka roditelja djetetu koje izražava svoje mišljenje «nisi ti tu da misliš, nego da slušaš, jer dobra djeca slušaju svoje roditelje» može rezultirati zabranom na slobodno mišljenje i izražavanje. Ove destruktivne poruke su sastavnica toksičnih psihokutura u obitelji. Empatizirajuće psihokutura promovira duševno zdravlje potičući članove obitelji da grade jedan bolji svijet i u sebi i oko sebe.

Umjesto zaključka

Za kraj čini mi se zgodnim navesti stihove Kahlil Gibrana jer nam sugeriraju kako možemo izbjeći ili prevladati depresiju: «Idite u polja i u vaše bašte, i vidjet ćete da je zadovoljstvo pčele to što skuplja med iz cvjeta. A da je zadovoljstvo cvijeta to što daje pčeli svoj med. Budući da svijet predstavlja za pčelu izvor života, a pčela je za svijet vjesnik ljubavi, zadovoljstvo davanja i dobijanja, sve zajedno je korist i ushićenje za pčelu i za cvijet».

FRANJEVAČKI MUZEJ KREŠEVO

Kreševo – gradić u središnjoj Bosni, smješten podno planina i šuma, među bistrim potocima, na prvi pogled djeluje mirno, ali u sebi krije stoljeća vjere, duhovnosti, kulture i rada. Kreševo je na daleko čuveno po glasovitom franjevačkom samostanu, čiji počeci se vežu uz 14. stoljeće, a ubraja se među najstarije katoličke samostane u Bosni i Hercegovini.

Samostan u Kreševu je, tijekom burne povijesti Bosne, više puta stradao. Od osmanskih vremena pa sve do turbulentnog 20. stoljeća, ali kreševski franjevci su uvijek uspijevali ponovno podizati zidove samostana, ali i što je najvažnije, očuvati vjeru, kulturni i tradicijski identitet stanovnika Kreševa. Jedan od najtužnijih događaja zbilo se na Uskrs, 6. travnja 1765. godine, u vrijeme svečanog misnog slavlja, kada je izbio veliki požar. Tom prilikom su izgorjeli bogata knjižnica, arhiv i dokumentacija o povijesti samostana, te veliki dio crkvenog blaga. Dvije godine kasnije, uz nesebičan trud kreševskih fratar, pristupilo se obnovi crkve i samostana.

Današnji muzej u sklopu Franjevačkog samostana sv. Katarine u Kreševu, smješten je u zasebnoj zgradi, koja je izgrađena, uz nesebičnu potporu donatora, a napose Vlade Republike Hrvatske, te svečano otvoren 15. kolovoza 2021. godine. Muzej, putem izložbi smještenih na tri etaže, prezentira bogato sakralno, kulturno, povijesno i geološko naslijeđe Kreševa. Prije izgradnje trenutne zgrade, muzej je djelovao unutar samostana, u puno manjem prostoru, ali što je bilo izrazito važno jer to pokazuje višestoljnu brigu franjevacu o čuvanju baštine. Sami fratri su, uz duhovnu potporu kreševskom puku, godinama vrijedno prikupljali te se skrbili o predmetima materijalnog i nematerijalnog kulturnog naslijeđa.

Franjevački muzej, u suvremenom prostoru i stručno prezentiranoj i izloženoj postavci, omogućuje da se bogata duhovna i kulturna baština Franjevačkog samostana sv. Katarine u Kreševu, učini



Reljefi s oltara stare crkve (1924. god.), s prikazom Krista i 4 Evanđelista, te vitraj s prikazom Posljednje večere

dostupnom široj javnosti. Stoga današnja muzejska zbirka svjedoči o neprekinutom kontinuitetu franjevačkog djelovanja u srcu Bosne. Upravo je i sam samostan stoljećima bio i škola, knjižnica, arhiv, ljekarna i mnogo toga. Sami franjevci su sve čuvali i pisali, poput starih ljetopisa i knjiga, do zabilježki o svakodnevnom životu puka. Može se reći, da posjetitelji tijekom obilaska muzeja, prostorijama i kroz gledanje predmeta, zapravo prolaze kroz minula stoljeća bogate povijesti. Sama zamisao muzeja i jest da nije samo izložbe-

Potkovana jaja, rad kreševskih kovača



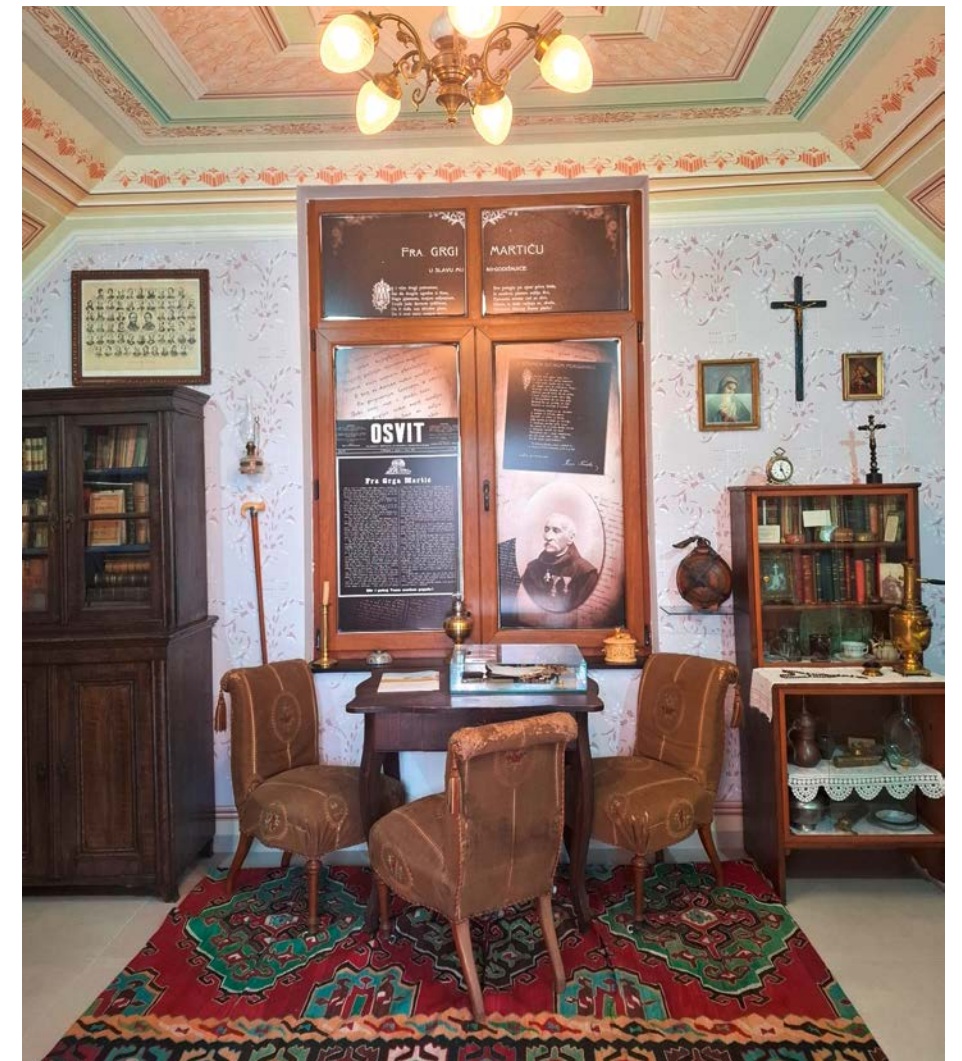
ni prostor, već da predstavlja svojevrsan spoj prošlosti i sadašnjosti, kulture i tradicije, a koja bi se trebala prenositi na iduće naraštaje. Uz naglasak na veliki doprinos samih franjevacu, kroz njihov nepokolebljiv duh i marljivost.

Sakralna izložba: Unatoč čestim požarima i rušenjima samostana i crkve, kreševski franjevci su uspjeli sačuvati vrijedno crkveno blago. Posjetitelji muzeja mogu vidjeti izrazito vrijedne sakralne predmete, poput srebrnih i pozlaćenih kaleža, križeva, kadionica, relikvijara, kandila, piksida i drugih predmeta. Dosta ovih predmeta su domaći radovi, odnosno fojničkih i kreševskih zanatlija, a dosta ih je nastalo i drugdje, osobito u zemljama Zapadne Europe. U stalnoj postavci je i određen broj knjiga. Naravno većina njih se čuva u samostanskoj knjižnici. Međutim, izložene knjige posjetiteljima bi tre-



Georgius Agricola, De re Metallica, 1657.

bale predstaviti širinu i važnost franjevačkog djelovanja, tako da knjige nisu samo izrazito vezane uz Crkvu, poput misala, već i za sva ostala područja ljudskog djelovanja i izričaja. Upravo su tako franjevci u Kreševu bili i među prvim liječnicima, profesorima i učiteljima, upravo zahvaljujući svom obrazovanju. Rijetka knjiga De re Metallica, njemačkog humanista i znanstvenika Georgiusa Agricole («otac mineralogije»), čuva se u samostanu, dok posjetitelji u muzeju mogu vidjeti kopiju 12. poglavlja. Važno je spomenuti i izloženo misno ruho, osobito misnice izrađene od svile broširane zlatom i srebrom, uglavnom nastale u radionicama u Italiji i Fran-



Spomen-soba fra Grge Martića

cuskoj, u 17. odnosno 18. stoljeću. Pro-laskom kroz izložbu sakralnih predmeta, posjetitelji bi trebali dobiti osjećaj toga vremena, koji je nažalost bio obilježen mnogim nepogodama, ali unatoč tome prožet jakom vjerom u kojem su stvarani, danas neprocjenjive vrijednosti, prelijepi predmeti sakralne namjene.

Spomen-soba fra Grge Martića

Ime fra Grge Martića zauzima posebno mjesto u povijesti Kreševa, ali Bosne i Hercegovine te Hrvatske. Fra Grgo Martić, prije svega, bio je franjevac, ali uz to još i pjesnik, preporodni književnik, sakupljač narodnih pjesama, kao i politički i kulturni djelatnik. Već kada ovo sve pročita, čovjek može zaključiti da se radi o izrazito važnoj osobi, koja je svojim djelovanjem ostavila neizbrisiv trag. U našem novom muzeju, zasigurno jedan od najupečatljivijih dojmova kod naših posjetitelja, ostavlja Spomen-soba fra Grge Martića. Ona je naime oslikana kakva je i bila u samostanu, te iako nije na svom izvornom mjestu, svi predmeti su autentični i vezani

uz fra Grgu, stoga ona odaje dojam da se čovjek, boravkom u njoj, vraća u vrijeme djelovanja i života ovog znamenitog franjevacu. 24. siječnja 1822. godine u Rastovači kod Posušja rođen je fra Grga Martić (krsnim imenom Mato). S 12 godina dolazi u Kreševo, u čijoj nadležnosti su bile i župe u Hercegovini. U kreševskom samostanu upravo počinje životni put fra Grge Martića, kojim je ostavio važno naslijeđe, vidljivo i danas, puno godina nakon svoje smrti, 30. kolovoza 1905. godine u Kreševu. Fra Grgo Martić je ostao upamćen po nadimku «bosanski Homer» zbog svog plodonosnog književnog rada, a među njegovim najpoznatijim djelima je veliki epski ciklus Osvetnici (I-VII, 1861-'83). Spomen-soba s osobnim predmetima fra Grge Martića, među kojima se ističe sablja bana Josipa Jelačića, namještaj kupljen za 500 groša od Omera paše Latasa, odličje sultana Abdulaziza, viteški orden i orden željezne krune cara Franje Josipa I., slike i fotografije na zidovima, pribor za pisanje i mnogi drugi predmeti, oživljava sjećanje na ovog izuzetnog čovjeka.

Na etnografskoj izložbi muzeja predstavljene su brojne grupe predmeta koje svjedoče o kulturi življenja stanovnika Kreševa. Tako naši posjetitelji mogu vidjeti narodne nošnje, sprave za preradu tekstilnih vlakana, glazbene instrumente, predmete vezane za medicinu, školstvo i pučku pobožnost. Također, velik naglasak etnografske izložbe je na uporabnim predmetima i alatima, koje su u 19. i prvoj polovici 20. st. izrađivali kreševski zanatlije, od kojih su posebno važni i čuveni bili kovači, a čije umijeće je doseglo svoj vrhunac s poznatim potkovanim jajima, koja su u prošlosti bila kruna rada kreševskih kovača.

Željezna ruda s različitih lokaliteta općine Kreševo



U suterenu muzeja, odnosno na zadnjoj etaži, koja se i izdvaja po osobito suvremenom pristupu uređenja muzejskog prostora, posjetitelji mogu doživjeti bogato geološko nasljeđe, odnosno vidjeti različite vrste ruda i minerala s područja današnje općine Kreševo. Željezna ruda se svakako izdvaja zbog svoje važnosti za

život stanovnika Kreševa, a kako je već rečeno u tekstu, zbog umijeća tadašnjih kovača. Važno je spomenuti i arheološku i numizmatičku zbirku, koje svjedoče o tragovima starih civilizacija na ovom prostoru.

Nadalje, osim velikog franjevca, fra Grge Martića i njegove spomen-sobe, obilaskom muzeja upoznaju se i drugi važni ljudi i njihovo djelovanje. Dvije spomen-legende govore o Dragutinu Lermanu, hrvatskom istraživaču i putopiscu, koji je zadnje godine života proveo u Kreševu, te o fra Krunoslavu Misilu, franjevcu iz Kreševa, koji je svojim djelovanjem obogatio arheologiju naših krajeva.

Za kraj, tu je još jedna važna spomen-soba, posvećena fra Vjeki Čuriću, misionaru u Ruandi, tragično ubijenom 1998. godine, a koji je ostao upamćen po nadimcima poput «afrički Oskar Schindler».

Zaključno, može se reći da posjeta Franjevačkom muzeju u Kreševu, pruža jedinstven doživljaj povijesti i vjere te potiče poštovanje prema nasljeđu, koje su franjevci s ljubavlju sačuvali za buduće naraštaje.

TEKST I FOTOGRAFIJE:
MARKO ČALAGA, KUSTOS MUZEJA

Važna pitanja

Nedavno sam čuo kako jedna naša gospođa pita svoga muža: «*Tko smo mi?*» To je važno pitanje. Razložit ću ga na dva temeljna pitanja:

1. *Tko smo mi po narodnosti (naciji)?*
i 2. *Tko smo mi po vjeri?*

1. Tko smo mi po narodnosti?

Mi smo po narodnosti Hrvati. Hrvati žive u Republici Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Italiji, Austriji, Mađarskoj, Srbiji, Kosovu, Njemačkoj, Švicarskoj, Americi, Australiji i mnogim drugim državama. Hrvati govore hrvatski jezi. Braća su svi Hrvati po krvi i jeziku!



2. Tko smo mi po vjeri?

Mi smo po vjeri katolici. Članovi smo Katoličke Crkve. Katolička Crkva okuplja nas vjernike Hrvate u Republici Hrvatskoj, BiH, Švicarskoj, i u cijelom svijetu. Katolička Crkva je utjelovljena u naše hrvatsko biće. Zovemo ju: Crkva u Hrvata. Hrvati koji su katolici zovu se hrvatski katolici ili katolički Hrvati! Okupljamo se diljem svijeta u crkve i dvorane slaviti i hvaliti Boga na svome hrvatskom jeziku! Katolička Crkva je proširena po svem svijetu i okuplja ljude iz svih naroda (švicarski katolici, talijanski katolici, španjolski katolici, njemački katolici, slovenski katolici, argentinski katolici, japanski katolici, kineski katolici ...).

Svi katolici su nam braća u Kristu.

■ Priredio fra Iko Skoko

ANDRIĆEV FRA MARKO KRNETA ILI O LJUDSKOJ SLABOSTI I IDEALISTIČKOJ POSVEĆENOSTI RELIGIJSKOJ MISIJI

Jedan od umjetnički najzanimljivijih segmenata Andrićeva opusa čine tzv. fratarske priče – novelistički ciklus u kojem se pisac bavi sudbinama bosanskih franjevac, njihovom vjerom, sumnjama i ljudskim slabostima. Među njima posebno se izdvajaju četiri pripovijetke: U musafirhani, U zindanu, Ispovijed i Kod kazana. Iako objavljivane zasebno, mogu se čitati kao povezan niz, gotovo kao torzo nikada dovršenog romana, čiji je središnji lik fratar Marko Krneta – jedan od najslojevitijih i najsuptilnije oblikovanih Andrićevih junaka.

Za razliku od povijesno poznatih fratara poput Grge Martića, Marko je Krneta opisan kao marginalna figura – osoba bez društvene važnosti, bez moći i slave. Međutim, upravo u toj njegovoj običnosti i skromnosti pisac pronalazi prostor za prikaz junaka s intenzivnim doživljajem vjerske i ljudske misije, razapetog između ideala i ljudske slabosti. Fra Marko nije heroiziran lik: on griješi, tuguje, opire se autoritetu, ali u toj ljudskoj nesavršenosti krije se autentičnost njegove duhovne i literarne osobnosti. U pripovijetkama djeluje u službi dobra. Spašava ljudske duše, brani samostan, čuva ideju kršćanstva.

No, njegova vjera nije bez mana. On nije tipični «uzor kršćanin», nego običan, grešan čovjek: ne moli kao drugi fratri, s Bogom se «obračunava» na «svoj način». Govor mu nije uglađen ni učen. Unutarnji mu je svijet prikazan živopisno, gotovo bajkovito bogat. Promišlja o zlu, grijehu, smrti i smislu patnje. Sanja da se bude s đavlima, zamišlja sebe kao kormilara Božje lađe, osjeća «časove miline» kad mu se «glava zanesse». Ovakvi opisi i motivi pokazuju Andrićevu inspiriranost franjevačkom književnom baštinom, osobito onom njezinom linijom koja proizlazi iz Divkovićevih vizija neba i pakla, grijeha i vjere. Ono što ih čini dodatno vrijednim jest to da su preoblikovani u modernom ključu – s psihološkim nijansama, introspektivnim tonom te izmjenama vanjske i unutarnje perspektive.

Pripovjedač ga najprije opisuje gotovo realistično – kao pobožna, ali neposlušna i gruba čovjeka. Potom narativni stil prelazi u poetski registar u kojemu su sve češće slikovite usporedbe: «predveče se puši kao brijeg poslije kiše», «zaljulja se kao plast» kad ga Fazlo udara nogom u križa. Takve metafore unose poetsku dimenziju u priču te otkrivaju Andrićevu vještinu da prozni govor oboji simboličkim, lirskim tonovima.

Najpotpunije je fra Markov moralni i emocionalni profil prikazan u pripovijetki U musafirhani. Ondje fratar isprva glumi ravnodušnost prema bolesnom Turčinu Osmi, no ubrzo se s njim povezuje, njeguje ga i na kraju – zavoli kao brata. Taj je odnos oblikovan poput male drame s jasnim zapletom, klimaksom i tragičnim završetkom. U priči U zindanu vidimo ga najprije odlučnog i hrabrog, a potom malodušnog i nemoćnog nakon što ga je korumpirani i nemilosrdni Fazlo «metno u zindan», odnosno u tamnicu. U noveli Ispovijed, u kojoj fra Marko pokušava spasiti dušu hajduka Ivana Roše, pripovijedanje na momente dobiva duhovito-ironijsku dimenziju – tko ne zna «mislio bi da hajduci dijele plijen», a ne dušu nesretnog Roše koji na kraju skonča «isturen na jasci».

Završna pripovijetka Kod kazana funkcionira kao okvirna novela koja objedinjuje sve ispričano u prethodnim trima pričama. U njoj fra Marko, nakon «nejunačke» smrti kod kazana doslovno «ulazi u priču». Zapis o njegovoj smrti nalazi se u knjizi mrtvih u koju se upisuju životi i smrti fratara s njihovim glavnim vrlinama, ali je, za razliku od uobičajenog, zabilježena u dvije varijante. Jedna je pisana službeno, učenim latinskim i ostavlja dojam suhe kroničarske proze. Druga je njezina korekcija motivirana staračkim inatom fra Stjepana Matijeveća. To je kratka opaska koja oživljuje toplo sjećanje subrata sažimajući bit njegova redovničkog i moralnog habitusa.

Fra Marko Krneta je moderni književni (anti)junak – nevješt, ponekad smušen i neposlušan, ali duhovno i literarno autentičan. U pričama doživljava unutarnji preobražaj: od grubog i neukog fratara prerasta u protagonista koji doseže najviše stupnjeve moralnog i ljudskog integriteta. Simbol je čovjeka koji, iako ograničen i grešan, u sebi nosi neugasivu iskru dobrote. Primjer savršenog u nesavršenosti – nenadmašno oblikovan Andrićev književni lik.



¹⁾ Musafirhana je vrsta gostinjske sobe. Uz samostane bosanskih franjevac bila je posebno ograđena prostorija namijenjena za muslimane putnike namjernike.

Papa Franjo je 17. srpnja 2024. uputio *Pismo o ulozi književnosti u formaciji*. Preporučamo vam da pročitate to pismo na <https://ika.hkm.hr/novosti/pismo-svetog-oca-franje-o-ulozi-knjizevnosti-u-formaciji/>. U Movisu smo otvorili rubriku: *Književna radionica*. Zamolili smo profesoricu književnosti dr. Perinu Meić da nam predloži 20 knjiga za čitanje.

dental center
videntis

DR. VIDOVIĆ

Dr. Ante Stjepan Vidović je završio studij stomatologije s najvišim uspjehom na Sveučilištu u Heidelbergu (Njemačka).

Tijekom godina se usavršavao na voditeljskim pozicijama u švicarskim i njemačkim poliklinikama, te od 2015. godine vodi svoj suvremeni dentalni centar Videntis u samom sru Zagreba.

Zrinjevac 6
10000 Zagreb,
Hrvatska

+385 1 5515 300
+385 91 5897 018

info@videntis.eu
www.videntis.eu

Potražite nas i na našim društvenim mrežama

zeli creisen **WiFi**
www.zelcreisen.ch **U AUTOBUSU**

DIREKTNIA LINIJA BEZ PRESJEDANJA

Polasci iz Švicarske

Bern	utorak, petak	17:40 h
Basel	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	18:00 h
Zürich	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	18:30 h
St. Gallen	utorak, petak	16:30 h
Luzern	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	19:15 h
Bellinzona	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	21:00 h
Lugano	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	21:30 h

Polasci iz Hrvatske

Split	četvrtak, nedjelja	07:00 h	uto, sub	13:10 h
Trogir	četvrtak, nedjelja	07:30 h	uto, sub	13:30 h
Sibenik	četvrtak, nedjelja	08:25 h	uto, sub	14:35 h
Zadar	četvrtak, nedjelja	10:00 h	uto, sub	16:10 h
Senj	četvrtak, nedjelja	12:35 h	uto, sub	18:45 h
Novi Vinodolski	četvrtak, nedjelja	13:00 h	uto, sub	19:10 h
Crikvenica	četvrtak, nedjelja	13:15 h	uto, sub	19:25 h
Rijeka	četvrtak, nedjelja	13:50 h	uto, sub	20:00 h

Mobile: +41 79 445 39 68
Mobile HR: +385 99 335 30 55
E-mail: info@zelcreisen.ch

zeli creisen **WiFi**
www.zelcreisen.ch **U AUTOBUSU**

DIREKTNIA LINIJA BEZ PRESJEDANJA

Polasci iz Švicarske

Bern	utorak, petak	17:40 h
Basel	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	18:00 h
Zürich	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	18:30 h
St. Gallen	utorak, petak	16:30 h
Luzern	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	19:15 h
Bellinzona	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	21:00 h
Lugano	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	21:30 h

Polasci iz Hrvatske

Vukovar	utorak, subota	12:00 h	četvrtak, nedjelja	05:50 h
Osijek	utorak, subota	12:35 h	četvrtak, nedjelja	06:25 h
Đakovo	utorak, subota	13:25 h	četvrtak, nedjelja	07:15 h
Vel. Koprivnica	utorak, subota	13:45 h	četvrtak, nedjelja	07:35 h
Sl. Brod	utorak, subota	14:15 h	četvrtak, nedjelja	08:05 h
N. Gradiska	utorak, subota	15:05 h	četvrtak, nedjelja	08:55 h
Zagreb	utorak, subota	17:10 h	četvrtak, nedjelja	11:00 h
Karlovac	utorak, subota	18:00 h	četvrtak, nedjelja	11:50 h
Rijeka	utorak, subota	20:00 h	četvrtak, nedjelja	13:50 h

Mobile: +41 79 445 39 68
Mobile HR: +385 99 335 30 55
E-mail: info@zelcreisen.ch

Hallo Hrvatice.
Hallo Hrvati.

Novi ste u Švicarskoj? Zdravstveno osiguranje je obavezno. Rado ću vas podržati prije registracije sa općinom do potvrde o zdravstvenom osiguranju.

Također nudimo i zdravstveno osiguranje za Hrvatsku, osiguranja kućanstvo i pravnu zaštitu. Javite mi se, tu sam za vas.

Poklanjamo vaučer od hrvaticama za putovanje u vrijednosti do 500 franaka. Skenirajte QR-kod i osvojite nagradu.

Suzana Djedović
Agenturleiterin
058 277 36 79
suzana.djedovic@css.ch

croaticum CSS

MAESTRAL
food in good company

Veleprodaja
Giessenstrasse 11, 8953 Dietikon
Tel. 044 743 82 00, Fax 044 743 82 01

Velika ponuda domaće robe i vina vrhunske kvalitete. Dostava u cijeloj Švicarskoj!

PODRAVKA **BADEL 1862**

Maestral AG
Office & Lager: Giesenstrasse 11
CH-8953 Dietikon
Telefon: +41 (0) 44 743 82 00
Fax: +41 (0) 44 743 82 01
E-mail: info@maestral.ch
www.maestral.ch

Adriacon Treuhand GmbH
Vaša podrška za financije i poreze u Švicarskoj

Adriacon Treuhand GmbH pomaže privatnim osobama, obiteljima, obrtnicima i malim firmama u svakodnevnom financijskim i poreznim obvezama.

Naše usluge:

- ✓ knjigovodstvo i godišnji obračuni
- ✓ porezne prijave za privatne osobe i firme (Steuererklärung)
- ✓ plaće i administracija zaposlenih
- ✓ osnivanje firmi i podrška za start-upove
- ✓ MWST / PDV obračuni
- ✓ jednostavno poslovno savjetovanje i planiranje
- ✓ izrada web stranica, logotipa i grafičkih rješenja
- ✓ podrška oko osiguranja i ponuda

Tafelstrasse 4
5405 Baden-Dättwil
+41 76 541 40 08
info@adriacon.ch
www.adriacon.ch

2 **Vaš vodič kroz svijet financija i osiguranja**

Sigurnost od prvog koraka. Već više od 20 godina smo tu za sve koji traže pouzdano osiguranje – jednostavno, jasno, povoljno i na jeziku koji razumijete.

GDJE? Bellerivestrasse 5, 8008 Zürich (iznad konzulata RH), 2. kat.

veritas CONSULTING
Bellerivestrasse 5, 8008 Zürich
www.veritas.ch • 043 321 93 93

Planirate mirovinu i povratak kući?

Neke odluke donosimo sami, ali kada je riječ o onima od **životne važnosti** – poput odlaska u **mirovinu** i **povratka** u domovinu – najbolje je osloniti se na **iskusne stručnjake**.

- izračun vaše buduće **AHV mirovine**
- provjera konta **Pensionkasse**
- savjeti kod isplate Pensionkasse i **3. Säule**

Veritas Consulting AG
Bellerivestrasse 5
8008 Zürich • www.veritas.ch
T 043 321 93 93 • F 043 321 93 94

Augencenter Uitikon
Dr. med. Jelena Farkas

Jeste li u zadnje vrijeme uočili promjene na svojim očima?

Oftalmološka ustanova **Augencenter Uitikon** specijalizirana je za njegu očiju i pružanje oftalmoloških usluga. Dr. Farkas, liječnica s FMH certifikatom i dubokom stručnošću prema zdravlju očiju, pruža preventivne preglede, dijagnostiku i liječenje očnih bolesti.

Dr. med. Jelena Farkas
Geschäftsinhaberin
Augenärztin FMH

dr.farkasj@uitikon.ch
+41 44 400 22 80
www.augencenter-uitikon.ch
Leuengasse 3, 8142 Uitikon

Koja osiguranja Vam nudim?

Osiguranje vaše imovine

- Osiguranje kućanstva
- Osiguranje odgovornosti prema trećima
- Osiguranje za putovanje
- Osiguranje za štetu
- Osiguranje motornih vozila
- Osiguranje zaposlenih i volanjskih vozila
- Prijava nezgoda

Ostale usluge što vam nudimo

- Osiguranje u slučaju nezgoda
- Savjeti i izrada koncepta za vašu firmu
- Savjeti i izrada koncepta za vašu firmu
- Izdavanje putovanja

Osobno i mirovinsko osiguranje

- Životno, mirovno i zdravstveno osiguranje
- Osiguranje u slučaju invalidnosti
- Osiguranje u slučaju nezgoda
- Zakladno osiguranje

Ostali proizvodi

- Privatni i poslovanjski krediti

Josip Rados
Versicherung, Unfall, Vermögensberatung
Privatbank, Bank & RMA
josip.rados@ava.ch
Mobile +41 78 946 12 12

ohana care

Profesionalna njega za vas i vaše najbliže

Ne morate sami preuzimati njegu! Ohana Care AG pruža profesionalnu podršku svima koji preuzimaju svakodnevnu njegu kod kronično bolesnih osoba u svojoj obitelji. Obratite se nama i mi ćemo vam pomoći da ono što ste do sada radili besplatno iz ljubavi prema svojim bližnjima naplatite 35 CHF po satu uz plaćene socijalne doprinose.

Za sve informacije
Ružica Samardžić
Ohana Care AG
Thurgauerstrasse 40
8050 Zürich

Tel. +41 79 330 27 00 info@ohanacare.ch www.ohanacare.ch

ADAM Pogrebne usluge

Željka i Adam Marković
Postfach 640
CH-4900 Langenthal

Tel. +41 62 923 32 66
Fax +41 62 923 32 63
Adam +41 79 439 35 67
Željka +41 79 704 10 18
www.adam-pogrebneusluge.ch

Brzo – Diskretno – Povoljne usluge

POGREBNE USLUGE "LEOVAC"
Na usluzi 24h dnevno / Sa svim papirima

Naše usluge

- kompletne sahrane na području kantona Ticino
- pripreme pokojnika i kremiranje u kantonu Ticino
- posjedujemo svu kompletnu opremu
- prijevoz pokojnika iz Švicarske u sve zemlje Europe i obratno
- u slučaju smrti u kući ili stanu odvoz pokojnika (bolnica, krematorija, patologija)
- sređujemo svu potrebnu dokumentaciju za pogrebne usluge ako dolaze u CH iz drugih zemalja

☎ Ivo Leovac ☎ Via Primore 7, 6616 Losone
☎ 0041 (0)79 221 45 73 ☎ www.pogrebne-leovac.ch
☎ 0041 (0)91 791 61 79

Hvala svima Vama
koji već godinama svoje usluge, zvanja i znanja oglašavate u MOVISU, te tako pomažete tiskanje MOVISA, Glasila Hrvatskih katoličkih misija u Švicarskoj.

Jesi li Ti darovatelj MOVISA?

Sretan Božić i Božjim blagoslovom obdarenu 2026. godinu želi Vam

MOVIS



Radost zime i Božića

Božić je dan kada se rodio mali Bog, Isus Krist. U vrijeme Božića ima puno zabave. Ja najviše volim skijanje, snowboarding i sanjkanje. Djeca prave snjegovića i skaču u snijeg. Kada se smrači, onda se ide u kuću, unutra, gdje nas na stolu čekaju Linolada, Nutella, palačinke i fritule. Dok jedemo, pričamo što se vani radilo i kako nam je bilo lijepo. Slušamo Thompsona, Petra Grašu i Željka Bebeka. Poslije jela već nas čekaju deke u dnevnoj sobi pa se obučemo u pidžame i legnemo, uz upaljeno grijanje, da gledamo Kevina – Sam u kući. Sutra je Badnjak, dan kada pospremamo kuću i kitimo bor zlatnim kuglicama. Mama priprema večeru s finim jelima pa sutradan, na Božić, rano ujutro, jedemo francusku salatu i prasetinu. Zatim uskočimo u čizme i trkom opet van. Poslije toga otvaramo poklone i idemo na misu. Tako prolazi naš zajednički Božić.

Leo Kovačević, 3. r., Hagendorf

Dragi sveti Nikola, molim te, donesi nam, pune čizme zdravlja, sreće i slatkiša.

Na tvoj dan čistimo čizme. Ja želim u svoju čizmicu jednu toplu deku, jastuk i vruću čokoladu. Sveti Nikola, hvala!

Emilija Šuta, Jana Šuta, Sara Prljević, 2. r., Fislisbach

Lijen, lijen, lijen je naš bijeli snijeg, Badnjak je tu, a suh nam je brijeg. Kako to pada tako kasno? Djeca čekaju, a vrijeme još krasno. Dan prije Božića snijeg nije sišao, Na grudanje nitko nije otišao. Zato što ... Lijen, lijen, lijen je naš bijeli snijeg ...

Božić je stigao, svoj djeci drag, Pahulja sletjela kasno na prag, Svi su već sjeli za božićni stol, Ne znaju da brijeg nije više gol

Nakon sarme i janjetine jedemo Čupavce i mađarice, Baka štrika naše meke čarapice Dok se grijemo kraj tople vatrice Brkonja stari još nije stigao, Kroz prljavi dimnjak naše poklone poslao

Snijeg još nije došao, na Božić je kasnio, Oj, lijen, lijen, lijen je naš bijeli snijeg, Božić je tu, a suh nam je brijeg, Hoće li pasti? Već jako je kasno, Djeca čekaju, a vrijeme krasno... Zato što lijen, lijen, lijen je naš bijeli snijeg ...

Ana Magdalena Martić i Katja Kovačević, 8. r., Hagendorf

Dragi sveti Nikola, želim ti se zahvaliti na svemu i zamoliti da nam doneseš mir u svijetu, ljubav u srcima i radost u našim domovima. Neka svi ljudi budu dobri jedni prema drugima, neka nestanu sve svađe i neka svijet postane mjesto gdje svi živimo u sreći. Tvoja Eleonora

Eleonora Sureta, 8. r., Aarau

Ja jedva čekam da dođe zima zato što jako volim zimu. Zima mi je drugo omiljeno godišnje doba. Uvijek idem van i grudam se s prijateljima, ali isto tako volim ići i na sanjkanje s mojim roditeljima. Snijeg je bijel i jako dobar za raditi snjegoviće. Volim zimu jer dolazi Božić, a na Božić sam sa svojom obitelji i dobijem poklone. Kada dođe Božić idemo i u Hrvatsku, a tamo vidim moje tetke i baku. Zbog svega toga volim zimu i snijeg.

Isabella Dedaj, 5. r., Solothurn

Kada padne snijeg, igram se i volim ga gledati kako pada. Za svetog Nikolu uvijek dobijem nešto što ja volim. Volim gledati i skijanje na TV-u jer želim da svi padnu, samo ne smije pasti Zrinka Ljutić.

Matej Jan Duhanaj, 4. r., Solothurn

U Bosni mi pravimo igloo kućice i grudamo se dok je vani dan. Kada uđemo, svi roditelji zajedno prave večeru. Mi se ode-mo gore još malo igrati pa poslije skupa jedemo. Poslije jela pomolimo se pa idemo na spavanje. Više puta još malo se ostanemo igrati u sobi. Ujutro idemo na doručak i budimo one koji još spavaju pa izlazimo opet van. Oko naše kuće mi imamo jednu štalu i jednu staru kuću u koju možemo ući pa skočiti u snijeg s drugog kata. I tako trčimo u krug čitav dan.

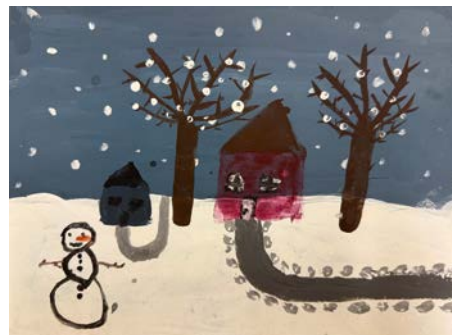
Mila Šuta, 5. r., Fislisbach



Sanja Sofia Wyss, 4. r., Fislisbach



Anamarija Ivanković, 4. r., Fislisbach



Anja Ćorluka, 5. r., Aarau



Emilija Šuta, 2. r., Fislisbach



Laura Gagulić, 4. r., Aarau



Lia Iličić, 1. r., Biel-Bienne

Preporučene knjige



Janice Hanna Thompson



Cijena: 13.20 CHF

DRAGOCJENA U BOŽJIM OČIMA
Duhovni poticaji za djevojčice
SVETO PISMO, DUHOVNI POTICAJ I MOLITVA

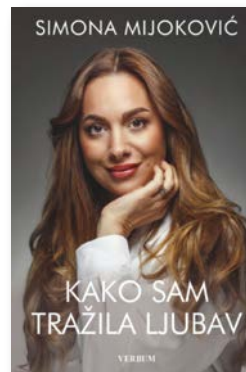
Ti si sigurno vrlo vrijedna! Imaš toliko toga na rasporedu – škola, prijatelji, sportske i obiteljske aktivnosti. Ne ostaje ti baš previše vremena za čitanje, zar ne? Upravo zato je ova knjižica kao stvorena za tebe!

Na ovim ćeš stranicama pronaći 90 biblijskih citata, duhovnih poticaja i molitava koji će ti pomoći da se pripremiš za dan koji je pred tobom – bilo da ideš u školu ili da se ideš igrati. U samo tri minute otkrit ćeš mnogo o sebi i o Bogu!

Bog te poznaje do najsitnijih detalja. Poznati su mu tvoji snovi i zna kada si zabrinuta ili umorna. Bog čuje tvoju molitvu i sluša te kada mu svojim riječima kažeš što ti je na srcu. On te beskrajno voli i želi te usrećiti. Stoga, otvori mu svoje srce i on će ti pomoći da zajedno s njim iz sebe izvučeš ono najbolje. Dopusti mu da te vodi i da ti pokaže put!

Tvoja riječ nozi je mojoj svjetiljka i svjetlo mojoj stazi. (Ps 119,105)

Simona Mijoković



Cijena: 18.90 CHF

KAKO SAM TRAJILA LJUBAV
Moja životna ispovijest

Bila je lice s naslovnica, zvijezda reality emisija, žena koju je svijet promatrao kroz skandale i blještavilo – a iza svega toga skrivala se ranjena duša koja je lutala tražeći ljubav na pogrešnim mjestima. U ovoj potresnoj knjizi Simona Mijoković sasvim iskreno i ogo-ljeno prvi put iznosi cjelovitu životnu ispovijest i progovara o svom putu kroz najmračnija iskustva: od prerano izgubljenoga djetinjstva, preko ovisnosti, bulimije, pobačaja, svijeta slave i prostitucije do zarobljenosti okultnim i opsjednutosti. Našla se u naj-dubljem mraku iz kojega se činilo da nema povratka. Ali upravo iz toga ponora započinje njezin hod prema slobodi. Simona u knjizi progovara o svom putu kroz suze, ispovijedi, mo-litve i duhovne borbe, od tame grijeha, boli i samouništenja do svjetla Božje ljubavi. Ova dirljiva ispovijest snažno svjedoči o čudu novoga života – o vjeri koja iscjeljuje, o ljubavi koja vraća dostojanstvo i o Bogu koji nikada nikoga ne otpisuje. Ova knjiga razotkriva tamu, ali još snažnije svjedoči za svjetlo. Ona je ohrabrujuća poruka nade za sve čija su srca ranjena i koji lutaju pogrešnim stazama daleko od istinske ljubavi i sreće. Simo-na vlastitim primjerom svjedoči: Ma koliko nisko pali, niste bes-povratno izgubljeni, postoji Netko tko vas traži i tko vas ljubi i u čijem zagrljaju možete pronaći mir.

Nikolina Nakić, kolumnistica i majka (o ovoj knjizi): «Kad Bog uzme polomljene komadiće jednoga života, veličanstveno ih ponov-no sastavi proslavljajući Život – to onda više nije nečija biografija nego Božji krasopis. Ova je knjiga ljubavna priča Boga i čovjeka.»



Jesi li Ti darovatelj MOVISA?
Bez vaših priloga neće biti ni MOVISA!
Tvoju pripomoć (Spende) možeš poslati QR-uplatnicom ili TWINTOM – biraj!
Hvala svima Vama koji već 55 godina svojim prilozima pomažete tiskanje MOVISA!

Korisne adrese

Hrvatska predstavništva u Švicarskoj

Velesposlanstvo Republike Hrvatske i konzularni odjel Velesposlanstva
3005 Bern, Thunstrasse 45
Konzularni odjel prima stranke uz prethodnu najavu i dogovor termina putem Hrvatskog konzularnog portala: <https://konzularniportal.mvvp.hr/>
Telefonski pozivi primaju se od 12 do 14 sati.
Telefon: +41 (0) 31 352 5080, +41 (0) 31 352 0236
e-mail: crocons.bern@mvvp.hr; vrhbern@mvvp.hr

Konzularni dani u Luganu održavaju se svakog drugog i četvrtog ponedjeljka u mjesecu osim u srpnju, kolovozu i u vrijeme blagdana u Republici Hrvatskoj i Švicarskoj. Termin nije potreban.
6900 Lugano, Hotel Pestalozzi, Piazza Indipendenza 9
Uredovno vrijeme: 11.00 – 14.00

Generalni konzulat RH u Zürichu
8008 Zürich, Bellerivestrasse 5, Postfach 8032
Stranke se primaju uz prethodnu najavu i dogovor termina putem Hrvatskog konzularnog portala: <https://konzularniportal.mvvp.hr/>.
Telefonski pozivi primaju se od 11 do 13 sati.
Telefon: +41 (0) 44 386 6750; +41 (0) 44 386 6751
E -mail: zurich@mvvp.hr

Botschaft Bosnien und Herzegowina Velesposlanstvo Bosne i Hercegovine
Thorackerstrasse 3, 3074 Muri bei Bern
Telefon: 031 351 10 51; fax: 031 351 10 79

Hrvatska nastava u Švicarskoj Konfederaciji
Zürcherstrasse 48/50, 8953 Dietikon
Telefon: 044 212 65 44
e-mail: hds-ch@bluewin.ch | www.hds-ch.com
Uredovno vrijeme: ponedjeljak – petak: 8.30-15.00
Koordinatorica: Nevena Ćurković

Sozialdienst für Kroatischsprachige
Bahnhofplatz 1, 3. kat, 5400 Baden
Telefon: 056 210 35 80
e-mail: vm@caritas-aargau.ch
www.hrvatskasocijalnasluzba.ch
Uredovno vrijeme: utorak: 9-12.00; srijeda: 13.30-17.30
Socijalna radnica: Valentina Matolić

Promjena naslova (adrese)!

Molimo Vas, ako ste tijekom godine mijenjali mjesto svoga boravišta, prijavite Vašu novu adresu/naslov Uredništvu MOVIS-a. Želite primati MOVIS - javite nam.

Telefon: **043 317 96 33**
E-Mail: movis@hkm-movis.ch

Vaš prilog za MOVIS
TWINT



FRA LUJO ZLOUŠIĆ

UZ 130. OBLJETNICU ROĐENJA (1895.-1969.)

Zavjet dobrote i svetosti

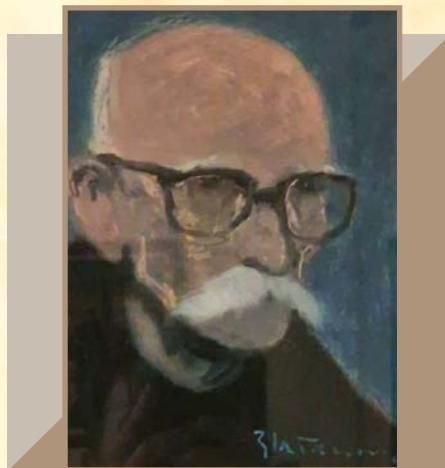
Fra Lujo Ivan Zloušić rođen je 8. prosinca 1895. u Varešu, u pobožnoj kovačkoj obitelji. Odrastao je uz dvije sestre i tri brata, koji su nastavili očev zanat u majdanu. Odgajan u vjeri redovitom obiteljskom molitvom, pohađanjem obližnje crkve i primjerom vareških franjevača, dječak je odlučio nakon završenih četiriju razreda pučke škole u Varešu poći u sjemenište, u Visoko. Ondje je završio osam razreda gimnazije (1906. – 1915.), sve odličnim uspjehom i uzornim vladanjem. Gimnazijsko školovanje prekinuo je godinom novicijata u Gučoj Gori (1911. – 1912.), kada je krsno ime Ivan zamijenio redovničkim fra Ljudevit (fra Lujo). Teologiju je studirao u godinama Prvog svjetskog rata (1915. – 1918.) u samostanu sv. Ante na Bistriku u Sarajevu. Za svećenika je zaređen 1918. i iste godine u rodnom Varešu proslavio mladu misu.

Visočka gimnazija – životna baza

Uprava Provincije poslala je fra Luju 1918. na studij matematike i fizike u Beč. Propašću Austro-Ugarske Monarhije fra Lujo je prešao u Zagreb, gdje je diplomirao 1922. Od tada pa sve do smrti – punih 47 godina – njegov je dom bila Franjevačka klasična gimnazija u Visokom. Osim što je svih tih godina radio kao gimnazijski profesor, fra Lujo je bio i odgojitelj sjemeništara (1924.–1930.) i bogoslova (1930.–1937.; 1955.–1959.), a službu direktora Gimnazije obavljao je u najtežim ratnim godinama (1937.–1945.). Boraveći sve te godine u Visokom, bio je definitor Provincije (1937. –1939.) te u tri navrata zamjenik provincijala Bosne Srebrene (1942.–1945.; 1961.–1964.; 1964.–1967.). Umro je na glasu svetosti 25. listopada 1969.

Đaci kojima je predavao sjećaju ga se s najvećim poštovanjem. Plijenio je zauzetošću i strpljenjem u poučavanju matematike i fizike. U godinama prije Drugog svjetskog rata tjedno je držao između 16 i 27 nastavnih sati, a u sedamdesetim godinama života i po 20 sati tjedno. Njegova ljudska veličina posebno dolazi do izražaja u odgojiteljskom radu. Osim lijepe riječi i pristupa osobi, fra Lujo je imao vrlinu s kojom odgojiteljski rad stoji ili pada: svjedočanstvo vlastitim primjerom – u ljudskim vrlinama, redovničkom životu i studentskom radu. Zato ga se njegovi učenici sjećaju kao sveca. Budući da je matematika i tada zadavala više muke od svih drugih predmeta, redovito su mu dolazili na instrukcije, besplatne, đaci iz Visokog i obližnjih gradića. Besplatno je primio, besplatno je dijelio.

O fra Lujinoj izraženoj brižnosti prema đacima svjedoči fra Berislav Kalfić u autobiografiji Dva rata – tri dnevnika. U teškom povijesnom trenutku, u proljeće 1945., kada su bogoslovi i sjemeništari poslani u zavičajne samostane bojeći se sudbine širokobrijeških fratarata, mnogi su se u koloni zaputili prema Austriji. Neki se nikad nisu vratili. Fra Berislav, koji se kao sjemeništara uspio vratiti s Bleiburga, piše kako je fra Lujo u tom vremenu svaki dan dolazio na visočku stanicu čekajući hoće li se u vlaku pojaviti netko od đaka. Jednom su stigli Anto



(fra Berislav) Kalfić i Anto (fra Vitomir) Slugić. Dvojici mladića, koji su toga ljeta trebali obući franjevački habit i koji su putem čuli lažne vijesti da je visočka gimnazija zapaljena, a teren poravnat valjkom, budućnost je bila neizvjesna. U tom trenutku naišli su na fra Luju, koji im je dao dopisnice da se jave roditeljima te da nastave, ako žele, put kojim su krenuli. Fra Lujine oči orosile su se suzama kad su rekli da žele biti fratri.

Olovsko svetište – životni zavjet

Fra Lujin odnos prema svetištu Gospe Olovske posebna je životna priča. U Olovu je još od srednjeg vijeka bila glasovita crkva s franjevačkim samostanom. Iz svih krajeva Balkana, i za vrijeme osmanske vladavine, dolazili bi vjernici na proslavu Velike Gospe, a tu je djelovao i otac naše književnosti – fra Matija Divković. Sve to govori o glasovitosti i važnosti Olova do 1704. godine, kada su crkva i samostan zapaljeni s cjelokupnim kulturnim blagom. Ipak, plamičak vjere nije ugašen. Katolici iz obližnjih krajeva sami su dolazili na olovске ruševine više od 150 godina, sve dok nisu započela organizirana hodočašća. Tako je i fra Lujo kao dječak dolazio iz Vareša.

Kad se 1925. počelo ozbiljno razmišljati o obnovi olovskog svetišta i gradnji crkve, ustanovljen je odbor s tom zadaćom. Međutim, zbog nepovoljnih okolnosti taj se odbor raspao te je 1929. godine organiziran novi, u koji je ušao i fra Lujo. Tada počinje njegova 40-godišnja briga za Olovo. Već u početku vidjelo se da sav teret gradnje Paržikove crkve pada na fra Lujina pleća. Uz malo materijalnih sredstava započeta je gradnja. Međutim, kako je uslijed svjetske ekonomske krize zavidovička drvena industrija Krivaja 1931. godine zatvorena, a vareška željezara i male lokalne pilane su životarile, olovska je crkva ostala nepokrivena. Mnogi su se već počeli izrugivati da fratri nisu sposobni pokriti crkvu. Zato fra Lujo, iako po naravi povučen, za vrijeme ljetnih praznika počinje opsežnu akciju prošnje i skupljanja sredstava. Uvjeren u pozitivan ishod akcije, u srpnju 1934. piše Tugomiru Alaupoviću: «Ali ja uz svu dozu bosanskog ponosa i prkosa uložiti ću u tu stvar, a nadam se, da Bog neće pustiti bez blagoslova ovaliki trud puka i misnika.»

Godine 1936. crkva je pokrivena i Svetište je, zahvaljujući njegovu trudu i promicanju, zaista oživjelo u narodu. Svake predratne godine bilježen je sve veći broj hodočasnika. Fra Lujo je čak imao zamisao da Olovo bude mjesto pomoći u iskorjenjivanju pošasti alkoholizma koja se sve više širila. Drugi svjetski rat zastavio je obnovu. Fra Lujo ni u takvoj pometnji ne odustaje od Olova. Odlazi onamo, popravljajući razbijene crepove na crkvi, pokušava spasiti što se može. Crkva je ipak ostala. Poslije rata, kad su brojne župe bile bez župnika, fra Lujo je obilazio vjernike da ne ostanu bez svećenika. Dokle se moglo, išao bi vlakom, a dalje pješice. Uz olovsku crkvu posebno mu je na srcu bilo crkvište na Bakićima iznad Olova. Godinu dana prije smrti, pri svršetku arheoloških iskopavanja, fra Lujo se, već iscrpljen, popeo na Bakiće i plaćući ljubio stari kameni oltar koji je pronađen u ruševinama.

Prigodom proslave zlatne mise u Varešu 1968., fra Lujo je zamolio goste da sve darove koje su namijenili njemu usmjere u dovršetak obnove crkve u Olovu. Na poleđini jedne fotografije s toga događaja netko je zapisao: «Četiri životne želje: Pokriti crkvu u Olovu. Doživjeti sveć. franj. iz Olova. Otkupiti Bakiće. Otkopati sv. Roka. Doživio sa radošću starog Simeona i otišao Majci u naručaj 25. X. 69!»

Fra Lujin zavjet i naš zavjet

Na Veliku Gospu 1953. fra Lujo je svoju propovijed razradio na temelju retka Putovi sionski tuguju jer nitko ne dolazi na svetkovine (Tuž 1,4) strahujući da ne utrne sjećanje na svetište: «Više od pet stotina godina, više od pola tisućljeća, ovo se Gospino svetište revno i pobožno posjećuje. Kad uzmemo da se u sto godina izmijene oko tri generacije ljudske, to znači da se petnaest naraštaja na ovome mjestu izmijenilo u štovanju Majke Božje, Gospe Olovske. I sve najrazličitije neprilike i teškoće, što su ih preko naše Bosne nanijela burna vremena kroz tih 500 godina, nisu mogle ugasiti ovu vatru vjere i pobožnosti. Pa ipak, ja večeras na ovaj radosni blagdan, na ovome slavnome mjestu, ponavljam riječi Tužaljki, a to činim stoga što nije dovoljno da se osvrćemo na prošlost, nego treba da gledamo i na budućnost. Jer povijest nam kaže da ima slučajeva gdje su zauvijek opustjela sveta i časna mjesta stoljetnih molitava i žrtava. [...] Mi ćemo večeras razmotriti tri stvari, zbog kojih bi moglo – i našom krivnjom – opustjeti ovo Gospino Svetište, zbog kojih bi mogli propakati putevi koji do njega vode.»

Olovsko svetište posljednjih se godina opet budi. Pomalo i polagano. Ono je zapravo uvijek bilo odraz povijesnih gibanja u Bosni. Osim redovitih svibanjskih i gospojinskih hodočašća, svakoga 25. listopada, na dan fra Lujine smrti, u Olovu se obilježava Fra Lujin dan, kada se franjevačka Bosna sjeća njegova zavjeta. Stoga se nadamo da neće opustjeti hodočasnički putovi prema Olovu. Neka fra Lujin zavjet bude i naš zavjet!

■ FRA FABIO BADROV